

Библиотека
САВРЕМЕНА КЊИЖЕВНОСТ

ВРАТА МОЈЕ ПРИЧЕ

Најлепша остварења са IV конкурса
за најкраћу кратку причу

(Приредио Ђорђе Оташевић)

ALMA

Београд, 2005

ВРАТА МОЈЕ ПРИЧЕ

Најлепша остварења са IV конкурса за најкраћу кратку причу
(Приредио Ђорђе Оташевић)

<i>Уредник</i>	Весна Денчић
<i>Технички уредник</i>	Горан Оташевић
<i>Ликовно решење корица</i>	Сергеј Скорупан
<i>Коректура</i>	Љиљана Оташевић
<i>Издавач</i>	„Алма”, Београд
<i>За издавача</i>	Ђорђе Оташевић
<i>Штампа</i>	„Скрипта Интернационал”, Београд
ISBN	86-84023-33-1

Београд, октобар 2005.

almabg@sezampro.yu
www.alma.co.yu

ПРЕДГОВОР

Међу више од хиљаду и петсто прича пристиглих на IV конкурс за најкраћу кратку причу, који је организовала издавачка кућа „Алма” у сарадњи са „Беографитима”, Сузана Гајић, Мирјана Гочанин, Весна Денчић, Дарко Коцјан, Алма Оташевић и Ђорђе Оташевић изабрали су, по њима, три најбоље приче. Приче послате електронском поштом или потписане приче нису биле у конкуренцији за награде, али су, уколико су својим квалитетом то заслуживале, уврштене у овај зборник.

- I награда: „Глад” Владимира Бабића;
- II награда: „Бити” Снежане Гњидић;
- III награда: „Двобој” Татјане Стефановић.

ПИВО „ЈЕЛЕН” КОД „?”

Отпијам пиво размишљајући о рату са собом. Седим у „?” и питам се поводом свега што ми на ум дође. Зашто? Не знам. А питања ничу, сикћу ко зверови и суве шкорпије ничим храњене. Подне. Саборна црква у вис кренула. Патријаршија згњечена. „?” само што не сруше. И питам се, док пиво већ бива топлије, да ли га треба још брже пити. Изнутрица мог подсвесног инсистира. Поручујем још и још и још. Не, хвала. Ма уопште. Рат за мојим леђима тутњи све јаче. Не, није трамвај крив, ни веома жив саобраћај за ово доба дана лета августа. Криво је пиво што ме не прима. Да. Баш тако. Гледам у флашу, никако одсутан. Знам, Јелен би плакао. И заплаках над непомућеним сећањем... Лепо је Неша лептир рекао пре рата и пре одласка: „Јелени умиру сами...”

Она тако позната ствар. Још је певају. Ја сам Јелен загледан кроз сузе у празну флашу пива истог имена. Врућ дан – рече конобар. Врућ, врућ... Зној или сузе, ко да је важно... Лето је право време за плакање. Зној, сузе, зној. У оба случаја гној емоција. Донесите још два ледена, поручих мокар сав. За мном је била Романија. Сенка самог мене... Мене, Јелена...

ПРВА ПРИЧА О ЛАЗАРУ

Лазар није имао куд. Био је пун поштења и одасвуд му је претила смрт. Није ни могао, и није ни хтео да се одрекне своје природе. Шта да учини, упркос свему што је знао? И тог часа је схватио. Мора опстати баш такав какав јесте, не би ли свет уистину опстао... А он, Лазар данашњи, постоји зато што онај Први нити клео нити поклеко. Лазар до Лазара и – Истина се у врх, преко свих сурих и сурових стрмени, подиже. А када се Истина у Зенит успе успети, нема тог хлада који ће Лаж прикрити. Него, дај Боже, пукла пучина стене па Лаж пуца одасвуд, бива све блеђа, као да под пучином огањ гори.

Атанацковић Ненад

ДЕВОЈКА И СТАРИЦА

Једна поред друге, прошле су девојка и старица. Неколико хитрих корака уз улицу, девојка је још мислила о старици, и никако није могла да је замисли као младу, али је зато старица, крећући се споро низ улицу, могла да замисли девојку као старицу. Могла је да види како девојчина лепота нестаје иза густе мреже бора, могла је да види њене очи упрте у неумољиву површ огледала, њене груди како се суше као труле крушке.

ПРИЧА ИЗ ШОЉЕ

Шоља је дубока као тунел. Вилењаци играју у колу и зову виле да им се придруже. Наложили су ватру да им не буде хладно. Сирене се пропињу да пољубе птице које лете изнад воде. А обични немушти људи се свађају на обали као што би се свађали у канцеларији, трамвају, лудници или обданишту. Са дна шоље исијава смирујући хоризонт. Благо је заталасан као срце, или груди, или гуза.

ПАСАЖ

Пасаж. Комад плавог неба горе. Мозаик под штиклама. Између по нека мушкатла.

У пасажу је познаник. Стоји и гледа на другу страну. Као, не примећује ме. Случајно обилазим око њега. Као, не примећујем га.

Срце ми се сасвим поцепало и неке капљице ми се котрљају по образима. Отишла сам. Шетајући за својим мислима схватих да је у међувремену пало превише лишћа и да поглед више није пријатан. Све је много жуто.

Отпутовала сам. Идем за шареним конфетама, ситним зачинима, омамљујућим мирисима и својим осмехом. Немам више прозаичне тајне. Не кријем ни рецепт за колаче, ни фарбу за косу, ни број телефона, ни име љубавника. Грицкам неко ново лето као семенке и плуцкам около све што ми не одговара.

У пасажу стоји пролазник. Познат ми је, али не знам одакле. Гледа ме, а онда приђе да пита колико је сати. Луцифер који је био са мном рече да немамо сат и да нас време уопште не занима.

Изашли смо из пасажа и нисмо морали више ничег да се сећамо.

БАНАТ ТРАНС

На југоисточном ободу низијског Баната има једна ниска планина по имену Локва.

И шта је ту чудно? – упитах Сосу.

Та чудан је назив – рече ми – јер како може једна планина добити име Локва, када је локва нешто удубљено, а планина испупчено.

Одговор добисмо на брду Горица, више села Рам у доњем Подунављу.

Ено, оно вам је Локва – рече нам сеоски водич, Сенриу Коан, упревши кажипрстом у две близаначке планине, од којих се једна издизала у румунска небеса а друга урањала у србијанску реку.

Отргнут из сна у међуградском бусу, промрмљах пркосно:

Банат је то!

ГЛАД

Нисам баш сигуран да ли сам то сањао или ми се стварно догодило. Некада стварно ни не можеш бити сигуран, било да је лепо или још лепше или ужасно... или сам ја ипак сањао да се будим као конзерва готове хране, пасуља, а поред мене чаша вина, белог, и дебела свиња која из мене једе. Све мислим: ако тако настави, и мене ће да поједе. Кажем: „Лакше мало, спорије гутај, не ваља за желудац!” Он ми саопштава, онако с пуним устима, да је јако гладан, а затим почиње да прди од пасуља из конзерве, тј. мене. Мало размишљам, а затим кажем строгим гласом: „Је л’ знаш ти, бре, с ким причаш?!” а он каже да зна. „С конзервом.” Затим ућути. Као да се замислио.

РАНО УСТАЈАЊЕ

Будим се и филм почиње. Бледе обресе људске кроз прозорско стакло гледам ја. Питам се је ли то само сенка или истина. Скупа места, јефтине форе. Пролазим, гледам их. Узвраћају погледом, љутим и речима: „Хеј, ти, шта гледаш ту? Хоћеш да ти разбијемо главу?!” Смејем се, настављам даље. Излазе на улицу, мрачну, мокру. Желе тучу жестоку. Зову ме, псују! Окрећем се. Скачу на мене! Не размишљам дуго, не смем губити време. Попут Брус Лија, бацам те фрајере жестоке и слажем их у фиоке. Кажу: „Разбићемо ти главу, скоте један!” али ја главу моју ни по коју цену

не дам. Док леже тако на плочнику, окрећем се и одлазим даље. Намештам фризуру, успут вежбам кате, у случају да се силни момци врате. Гледам да ли ме прате. Нема их више. Добро је, размишљајам, сад се лакше дише. Ни кише нема више. Свиће још једно јутро. Волим да посматрам свитање. Добро би ми дошла једна кафа без шећера...

ВАСПИТАЊЕ

Јуче сам се родила. Речено ми је да се лепо понашам. Одбивши послушност, стављена сам на димњак да се инхалирам. Због претње да ћу бити пластифицирана, престала сам да говорим, правила се да не чујем. Депримирана због самоће, грчевито сам се борила да заузмем бољи став. Биланс је био постигнут након дужег времена, па сам постала доконо апатична. Мрак је дошао стидљиво. Плакала сам, није ми се спавало.

Јутрос сам се испрљала, па су ме ставили у веш машину. Добро сам откувана. Стерилно сам чиста, еколошки прихватљива. Онда су ме закачили на жицу, да се оцедим и вентилирам. Тако препарирана могу слободно да ходам и мирно спавам.

А већ сутра пазим да не будем нигде исфлекана и због тога поново депонована.

Барна Лаура

ГОМИЛА

Прво правило. Непожељна је сувишна радозналост.

На крају улице се нешто чудно дешава. Гомила је збијена, насладно наднесена над нечим што не видим, али ме баш то невидљиво изузетно копка. Примичем се трчећим кораком.

Друго правило. Непожељно је утркивати се са судбином.

Лактовима снажно мувам, по слободној процени, најслабију персону у ребра. Она згрчена од изненадног бола у неверици узмиче, дочекана мојим урокљивим погледом, сад безглаво бежи.

Заузимам њено место. Надносим се над беживотно трупло преко којег је малопре прешао трамвај.

Опште правило. Никада не прилази збијеној гомили.

Батанчев Драган

НАЈТУЖНИЈА ПРИЧА НА СВЕТУ

ја, Ви

Убиство на углу Савске и Милоша Поцерца.

Размакните завесе, и баците те мушкатле на бетон! Хоћу да видим унутрашње двориште – оно ми је последња жеља.

РАСПЕЋЕ НА ФРИЖИДЕРУ

Кад устанеш, опери зубе, отвори све прозоре да се проветри кућа, пусти Менелаја напоље да се изјурца, одведи Јану у школу и иди у продавницу. Купи литар текиле, три лимуна и кутију соли. Кад се вратиш кући, убиј се ако хоћеш, ал' пази да се не усмрдиш! Молим те.

Бегановић Маја

***

Све што помислим, десило се. Ја имам ноге, руке, очи, фантазије, страхове, мисли. Изједначавам њихову реалност. Ако су стварне руке, стварне су и фантазије.

Ја сам га убила! Нечињењем. Понашајући се као он без снаге и моћи да урадим било шта. А он се грчио у болу без храбрости да дела.

***

Пишем ти у ритму ТТ ТТ. Не знам да ли чујеш тресак тврдог Т Та Та?... Чујеш ли пуцањ ТА ТА? Трасак трупе? Туп удар Твоје ноге по трави. Та... Уплашени термити... Осјетиш ли ужас који траје?

Беговић Рајна

СОБА ЖИВОТА

У нашој празној соби живота, тишину ремети говор кашике, виљушке и ножа.

ОЉИЦА И МРАВ

– Комфорност је део мог живота – рече мраву Ољица, прекрасно дете велеграда. И загледа се у даљину тражећи светлост и боје.

А мрав климнувши главом, сагну се да на претоварена плећа стави још једно зрнце свакодневице.

ДЕСЕТ СЕКУНДАРНИХ

Црни коњ је укасавао у бијели град.

Џошуа В. из Вајоминга, пилот супер модерног америчког бомбардера, још једном је кроз нишан погледао хотел, легитимни ноћашњи циљ, и кад му је у око упловио крст, постао је свјестан да није рођен за убицу. У трену је одлучио да сав ноћашњи смртоносни товар истресе на удаљено градско сметлиште које је примијетио на карти.

Добри Џошуа В. из Вајоминга није знао да је поменути хотел испражњен на основу обавјештајног податка који је био велика побједа ко зна чије дипломатије па је своје непотписане бомбе, уз уздах олакшања, просуо по депонији.

На сметлишту је десет „секундарних” трагало за секундарним сировинама.

Црни коњ је галопирао из црног града.

Боже, шта ли ноћас сања Џошуа В. из Вајоминга?

ПРИЧАЈ СА МНОМ, МАРКО

Боли ме у пределу груди, мислила сам да је у питању срце, али пошто се бол прошетао на десну страну, почињем да сумњам на душу.

Моја љубав је тешка и пуна очекивањима, све-знајућа и пренежна, призивам је директно – по правилу она се тада повлачи и чека суптилнији доказ да је потребна, или само игра неку љубавну игру. Јуче је Марко дошао уморан. Јуче сам једва чекала да Марко дође, какав год.

Расположење му је чинило кораке нечујним, њих неколико, колико је направио до дневне собе, а онда се заковало под пете пошто је стао, и застао у мом грлу.

Мени смо ми потребни, и кад је расположење нерасположено, и кад се све ковитла од неконтролисаног смеха, да је он ту, и да сам ја ту, да причамо макар и ћутали, ништа онда није пропадљиво, проклиза и ослободи, као моје сузе које плачем што сумњам у стварност тог дивног заборава који творимо нас двоје, уточиште од свега, од овог тешког и непријатељског света, душегазећег и равнодушног и не могу да поднесем, јуче је Маркова равнодушна тишина застала у мом грлу и не могу да кажем ни словце више о овом случају.

Блажић Петар

ВРЗИНО КОЛО МРТВИХ СЕНКИ

Оцветали осмеси излога са новим цифрама, са новом валутом и старим погледима празних цепова. Све је више манекена по продавницама, а све мање купаца са иједним образом, јер што је вредело то се продало странцима, а нама ни наше не дадоше...

На сахрани локалног *ја – па – ја* са широком мрежом дај-дам или ти узми и не питај за име, може презиме и да убије, нико ни сузу није пустио, нити је реч прозборио... само се златне кајле и џипови погледаше међусобно!!!

Нема војске, нема границе ни граничара, нема посла за човека, а има посла ако није... видело се то и на Видовдан.

Расту залихе свега и свачега у милијардама, само ситнице ока људског свакодневно ометају оробљену земљу да преживи *сунце, воду и ваздух уз звуке тираније уместо хармоније!*

ПРЕМИЈЕРА

Сваки пут када ти срце откуца, ближи си тренутку када ће заувек да стане. Сваки пут када трепнеш оком, проћи ће неколико тренутака док то не учиниш поново. Сваки пут кад неког насмејеш, смишљаш начин како да то урадиш поново. Сваки пут када те угризе комарац, ближи си крају великих врућина. Сваки пут када са пријатељима попијеш чашицу добре ракије, желиш да попијеш још једну. Сваки пут када на радију чујеш драгу песму, отпеваш рефрен наглас. Сваки пут када свога мачора помазиш по длакавоме стомаку, расте поверење између два жива бића. Сваки пут када се обријеш, свестан си да те иста невоља чека већ следећег јутра. Сваки пут када зазвони телефон, питаш се ко би то могао да буде. Сваки пут када на билијару убациш последњу куглу у рупу, осмех ти затитра на лицу. Сваки пут када те твоја љубав нежно додирне, пријатни жмарци спусте ти се лагано низ кичму. Сваки пут када устанеш из кревета, неко сања свој најлепши сан. Сваки пут када се растајеш од некога ко ти је драг, изнова ти буде тешко. И сваки пут је први.

Премијера!

Богдановић Марко

ВРЕМЕ

Тога јутра човек је као и обично устао из кревета на време, спремио се за посао, обукао одело, чврсто затегнуо кравату, па је мало попустио, скувао јаку кафу и искапио је с ногу. Осврнуо се, погледао на зидни сат и застао на сред собе. Проматрао је казаљке, пиљио дуго... доста дуго.

Пришао је сталожено прозору, отворио га и искорачио.

МЛАДИ БЕЛИ СТИСАК

Ледено доба у њиховој соби. Толико детаља неу-
пслених у доживљај. Миран тон плаве боје. Сребрн-
касти прекривач и неколико папирића на кревету. Од-
лази до купатила. Крах додире. Понека кап и сузе. Од
када јој је сестра отишла, не залива растиње. Кад се
буде јавила, биће још хладније у простору. Завесе су на
прању. Неко силази низ степенице. Кораци уситњени,
праћени уздасима. Бол је најјачи у зору. Мона је
купила тамне наочари. Ипак не жели мир, ни спокој, ни
срећу. Шећерна покорица сећања. Страница број 35
празна. Затвориће књигу и очи и прозор и затворити
срце за њу.

БУКА

Срце господина М. тог дана је престало да куца. Одвише стар и уморан од непрестаног спуштања и подизања капака. Годинама није могао заспати. Од тренутка када су му пријатељи одвели и убили пса, замрачио је прозоре у неугледној кући и легао у постељу са намером да се никада не пробуди. Али бука коју је чуо тога дана тачно у подне спречавала га је да заспи. Мучио га је тај марш гвоздених иглица у пределу малог мозга и тајновите очи пријатеља. Повремено је постајао нем и укочен и помишљао: то је смрт. Обузима му тело, окива леденим дахом, постаје беспомоћан. Тргао би се на мирис гробљанског цвећа и схватио да је сам, изолован од света у кревету од трске и да не може устати. Затим би навио ручни сат који месецима није куцао и слушао откуцаје поредећи их са откуцајима свог срца. Није га занимало шта се дешава споља, нити колико је година прошло од оног тренутка. Мршав попут сенке и потпуно сед. Мирно је слушао откуцаје сата који је све спорије куцао све док се једног дана тачно у подне није зауставио. Бука је коначно престала.

РАЗБИЈАЊЕ ФОРМЕ

У тој реченици нешто није било у реду, мада је изгледала савршено. Професор је рекао да је темељна, јасна, језгровита, а опет садржајна. Професор је био од угледа. Писац реченице је био писац од угледа. Завршивши ову књигу, поново се вратио на ту реченицу. Није био задовољан. Уредници је нису приметили, иако су приметили многе грешке које писцу нису биле праве грешке, више поигравање, разигравање: разбијање форме. То је изгледа и недостајало поменутој реченици. Она је изгледала савршено. Она је и била савршена, али није била у духу овог писца. Покушао је да је избрише. Нестала је. Још увек није рукопис предавао у штампу. Нешто је слутио. Поново је прочитао свој роман без те реченице. Остао је замишљен. Забринут. Тај роман без ње није имао никаквог смисла. Вратио је реченицу. Предао рукопис. Добио награду и престао да пише прозу.

ШКРИПИ

Шкрипи капија док се затвара. Шкрипи нова бабина протеза. Шкрипи намештај од скаја. Шкрипи расушена ламперија док се скида. Шкрипе точкови коњских кола. Шкрипи у држави. Шкрипи у националној књижевности. Шкрипе дланови сељака од грубих радова. Шкрипе неразгажене ципеле. Шкрипе

полупразни сандуци док се премештају. „Шкрипа” се зове поема Иване Малек и Дејана Богојевића.

ПРЕ СМРТИ

– Ништа пре тога није осећала?

– Није!

– Ништа је није болело?

– Ама баш ништа.

– Да ли се жалила на нешто, некоме? – Не, никада – рече комшиница другој преко терасе, док је заливала клонуле петоније у спарно летње предвечерје, оног обичног дана, када неко оде, а његов сав живот стане у бизарно „ништа”.

Да је барем била болесна. Још да се са тешком бољком хрвала, храбро, докрајно, остало би макар „нешто” – за сажаљење.

Бол – смислени садржај живота, да кроз њега траје или због њега нестаје.

АМЕРИКАНАЦ И БОГ

Негде у врлетима Авганистана срели се Американац, под пуном ратном опремом, и Бог, прерушен у пастира. С прстом на обарачу, Американац објасни пастиру да је дошао да га ослободи од терориста и да му помогне у изградњи демократског друштва. Мрсећи свиленасту браду, пастир примети да се на безумље појединаца не може одговарати безумљем државе и да Богу таква демократија није по вољи.

– Сила Бога не моли! – надмено рече Американац.

– А Бог силу не воли! – спремно одговори пастир.

Американац се намршти.

– Онда немамо избора – закључи строго. – Мораћемо да извршимо ваздушне ударе на Небеско царство и да распишемо потерницу за Богом.

Од тог необичног сусрета прошле су две године. Американац је сад у Ираку и већ се спрема за нове походе, а Бог замишљено мрси браду и трза се кад год неки авион пробије звучни зид.

ПУТЕВИ
(МОЖДА ЈЕ ВРЕМЕ ДА ОТПУТУЈЕМ)

Стојим... Лагано затварам очи. Подижем зидове, и сада сам безбедан. Отварам очи. Испред мене је провалија, а иза још један успон. Не знам колико се дуго пењем, али осећам како ме сваки мишић боли. Зашто сам овде? Шта је то горе? Шта је био циљ? Заборавио сам, негде успут. Гледам доле. Срце почиње да лупа све јаче. Поново бирам лакши пут. Само један корак.

Падам... Мрак је. Не видим ништа. Моје тело осећа да падам и панично ми шаље сигнале за узбуну. Чујем псе како завијају, али не могу да одредим одакле долази звук. Не знам одакле долазим, а не смем ни да помислим куда идем. Не сећам се ко сам, и тек сада почиње да ме обузима паника.

Тонем... Вода је хладна. Како тонем све дубље, губим контролу над својим телом. Вода ме притиска све јаче. Лагано се пале светиљке дивних флуоросцентних боја. Свако је светло нова смртоносна клопка. Срећан сам што не могу да померам руке. Руке које не би пропустиле прилику, прилику да додирну нешто тако величанствено. Дно. Коначно сам стигао до дна.

Стојим...

ПАД

После грађанског рата у земљи, из које је, осим живота, изнео и здраву јетру, професор народне одбране остао је без посла, али је, за разлику од многих поратних губитника, трезвени и увек трезни професор имао говнаву срећу да се, истина за три марке на дан, запосли као сезонски чувар градских шахтова, тачније њихових гвоздених поклопаца. Иако је, по природи ствари, требало да заобилази отворена фекална питања, никада му није било јасно зашто се током лета краду тешке округле плоче, мада су, без обзира на његов снајперски изоштрен вид, оне и даље нестајале са ужареног асфалта, као да су пљескавице.

Једнога јутра, после неуспешног радног времена, одговор је (а где друго?) потражио у препуној градској кафани.

Исте ноћи, по изласку из исте кафане, на истом радном месту, гласно жваћући исто питање, на истом ужареном асфалту, тетурајући трагом говнаве среће, професор народне одбране је, а да то није сазнао, пронашао одговор, на који је брадати гробар, заједно са биографом, већ сутрадан спустио тешки поклопац.

РОМАН О СУЛАДИ

Сулада није продавала љубав, него дрогу. Сулада је невина, забележили су у току судског процеса поједини документи и улични графити.

Судија је, мимо осталих, уважио и ту чињеницу.

На градским плочницима зевали су желуци Суладиних клијената. Штрајковали су глађу. Вољно и невољно.

Кроз затворску пукотину реченице на зиду влажне ћелије ускоро је процветало маково поље надгробних споменика.

Сулада је зажмурила и згрчила прсте у песнице. Из њих су, тешке као тегови, вириле две беле кости уденуте у по два клупка увенулих вена.

У хладном бетонском рингу, иза грудних решетака, убрзано је тукао дамар преображаја.

После пет година, преко пет мора, иза пет безбедоносних прстенова, уз подршку пет хиљада навијача, Сулада је петог дана петог месеца, пете године свог пунолетства, у последњем, петом мечу, петом нокаутирала своју судбину и постала првак света у кик-боксу.

КАФЕ „ПРИЧА”

Тог поподнева ушао сам у „ПРИЧУ”. Наш сто за двоје је, као и обично, резервисан. Поручио сам њено вино „Сангрија” и платио картицом. Минут тишине и телефон је зазвонио. Егалски, „Хотел ЦА”, њена слика на дисплеју мобилног не обећава ништа... Долазиш... Размишљам, како да протумачим мапе твојих осећања. Конобарица сигнал ми даје. Спушташ црвени ранац и DVD филм на сто. „Последњи танго у Паризу”, њен избор за вечерас... Полазимо... Твоја соба. Мирише опојни бадем док светлуца ТВ-плазма. Спојени у једно, моја црта живота и кришка мандарине на длану... Расуте коцкице за јамб спуштају се низ њена недра, њихов збир даје светлосну пројекцију на периферији града. С њом је кратка ноћ. Зора узалуд у твом оку сија, увек иста једна суза. Завесу подижеш и по лаптопу папагај кљуца моје име. Одлазим... У улици Коперника нема више звезда, једино ветар поломљене комаде CD-а учи да лете. Слутим, постајеш све више недоступна... Кише ноћас почињу. У кафеу чистачица брише огледало и пре него што утихне музика – Дорси, „THE END”, гаси се неонска реклама изнад улаза у „ПРИЧУ”.

Бубањ Дејан

***

Два дечака стоје под дрветом трешње. Сила земљине теже савија гране препуне плодова. Старији дечак почиње немилице да пуни трешњама све џепове на својим кратким панталонама. У џепове ће стати више но у стомак. Иза његових руку на гранама остане само понека петелјка.

У петелјци је душа трешње.

Млађи дечак ништа не предузима. Руке му мирују у празним џеповима. Поглед му се губи негде у крошњи. У очи стане више но у џепове. Сласне трешње као да су му под језиком.

ЦВРЧАК КАВОПИЈА

Рано јутарње испијање каве уз Саву Долинку с тек пристиглим јутарњим Сунцем које се појавило иза врхунаца Караванки, под влажним и росом посутим лишћем уз шум ријеке која некамо журећи тече, тог јутра било је упамћено по придошлом зен-цврчку. Док смо брисали влажне облутке камена и тражили мјесто гдје ћемо сјести, однекуд из грмља и дрвећем окружени уз сами руб ријеке, у шољу каве Теди Турка ускочи наш пријатељ зен-цврчак. Теди извади зен-цврчка срећом из већ млаке каве, обриса га прстом и пусти из руку. Наш пријатељ поскочи и изгуби се у шипражју... Наредна јутра пратило нас је уз цвркут птица, шум ријеке и пјев цврчака, само разабрат нашег зен-пријатеља нисмо могли... „Јутарња / кава с окупаним / цврчком.”

Читаш недељни магазин, или сањариш, пијеш топлу чоколаду, пиљећи празно у зид, или у екран на ком, без тона, пролећу авиони типа Томкет, очекујеш телефонски позив, или само лешкариш, сломљен августовском врелином... И увек је ту шум, непрестано, пригушено шиштање воде кроз цеви, знак да је неко одврнуо славину, повукао конопац водокотлића, пустио туш. Кроз тамнозелене, широке цеви унутар бетона, на којима се скупљају мрвице малтера и цигала, прашина, паучина и рђа, протиче јасна објава људског живота: комшија испод можда пије воду из своје велике кригле, породица из приземља пуни балоне до врха, јер поподне одлази на излет, пензионер до тебе припрема супу; неко се купа, пере подове, укључује веш-машину... Сви сте повезани сплетом водоводних цеви, заједно протичете, шумите, освежени безбојном течношћу.

Устајеш, стављаш дланове на тапете, окрећеш главу у страну и, затворених очију, прислањаш уво на зид.

ПОЧЕТАК И КРАЈ

На листу папира стајао је почетак и посматрао ме. Покушавала сам да се договорим са њим. Упорно ме је одбијао. Није хтео ни да чује. Дуго сам остала ту. Заустављена. Ван времена. Ходала сам са осмехом на уснама, не верујући самој себи. Будила се и одлазила. Претварала се да сам свој сан. Желела да га заборавим и пристанем. Али сан је дуго био у мени, веровала сам му и следила га. Није одустајао. Пробудио ме је.

Почетак је коначно попустио.

И могла сам да напишем КРАЈ.

TO CUT A LONG STORY SHORT

Седео сам за компјутером, писао сам. (Волим то.)

Женски ликови ми више мука задају у литератури него у животу. (Хвала богу што је тако.)

Када искључим телефон, не знам да ли сам тражен. (Зато га често искључујем.)

Често, не увек.

Овај не одустаје. Морао сам да одем до предсобља и дигнем слушалицу.

„Добар дан, да ли ту Маја?”

Прво сам га збунио ћутањем а затим (упутивши срдит поглед у огледало) изрецитовао у слушалицу:

„Маја више не станује овде.”

Након сваке речи тишина добија на тежини. Слушалица такође. Морао сам да је спустим. Одлучан у намери да скратим још једну причу вратих се компјутеру.

Не познајем никакву Мају.

СМАК И TIME

Гробљанска и железничка... Улице тих прозаичних имена (која обећавају вечност) морају се налазити у саставу сваке српске паланке која држи до себе. Тако је било, и тако ће бити. До смака света...

Донедавно је међу тим незаобилазним, вечитим, фаворитима било и име једног маршала, али... тај

историјски период је иза нас. (Неподношљива лакоћа одстојања је очас посла учинила своје.)

Преставши да узима таоце, време је разлике између лажи и заблуда учинило јаснијим. А старе грешке очигледнијим; давна тврдња оне маторе дртине, Мајкла Филипа Цегера, данас се чини гротескнијом но икад пре. Јер, ако ништа друго, сада је бар јасно да време не може бити ни на чијој страни. А тражити од њега да се опредељује само смак чини ближим.

Јер сврха времена није да удовољава сујети арогантних. Већ да нас научи стрпљењу. Једног дана ћу живети у Улици Мика Цегера.

ЕПИДЕМИЈА

Леђима ослоњен на јастук, лежао је човек. Ни по чему није био посебан, осим што нико није умео да утврди да ли је био жив или мртав.

Након извесног времена откривена су још четири оваква случаја, затим сто, па хиљаду. Једно за другим, читава друштва пропадала су у амбис животно-смртне предодређености.

На парчету папира, попут закаснелог открића које више никоме не служи, било је забележено.

„О новонасталој епидемији не зна се ништа. Једино што је примећено то је да јој одолевају деца до две године старости.....”

СРЦЕ

Сањао сам ван Гога како седи на једном камену, тужног погледа, руку умрљаних крвљу. Поред њега гомила неких људи безизражајних лица тиска се око једне жене са кравом месарском прегачом на себи. Испред ње је кантар са тасовима, велики златни овал на коме је ван Гогово срце. Оно још пулсира, свеже извађено. Жена пажљиво реже комадиће тог срца, важе их кантаром, затим их пакује у целофан и пружа у дланове људи који јој прилазе са свежњевима новчаница. Људи се гурају у реду, свађају се међусобно, ко је добио лепши комадић. На крају дугачког реда избила је и мала туча. Ван Гог гледа у ту шарену гомилу стакластим погледом, зурећи нетремице. Сунце је високо закуцано на кристалном небу, један орао пролете високо правећи заокрет у широком луку. Поред дебеле жене са кантаром је неки погрбљени мушкарац који слаже новац у једну прљаву лимену кутију. Док луди сликар посматра људе како одлазе са комадићима његовог срца умотаним у целофан, са његових дебелих дланова слива се топла црвена и наранцасто-жута крв, правећи мале поточиће у песку који теку некуд...

ИГРА

Пре двадесет година играли смо се бројева...

„Реци један број.”

„22!”

„Реци још један”.

„41!”

„Разлика је 19.”

„Превише за љубав!”

Онда си отишао. Разлика се насмејала љубави.

После двадесет година си се вратио. И опет иста игра...

„Реци један број.”

„42!”

„Реци још један.”

„61!”

„Разлика је 19. У чему је разлика?

Каква досадна игра бројева! Нећу више да се играм!

Волим те!”

ОПРОШТАЈНО ПИСМО

Збогом љубави. Знаш како кажу: било је лепо док је трајало, неке тренутке никада нећу заборавити. Као онај пут када си измакао столицу свом најбољем другу да би ме задивио. Или онда када си скакутао, лајао и запишавао дрвеће у парку да би ми показао колико си веран. Или ономад кад си ме сатима држао закључану у витрини како бих схватила колико сам ти важна. Али најзад сам схватила да не могу да те погледам у очи а да не видим поглед несретног сладолеције којем си преврнуо колица са сладоледом јер су се мени јеле кокице. Ваљда нисам спремна за толику количину љубави и пажње коју си ти спреман да пружиш. Надам се само да ћеш једнога дана пронаћи неког ко је способан да ти исто толико пружи натраг. И зато, још једном збогом, увек ћу те се сећати.

НЕКОЛИКО ЦРТИЦА ИЗ РАЗМИШЉАЊА О ОСНОВНИМ ПРИНЦИПИМА НА КОЈИМА СЕ ЗАСНИВА ПАТРИЈАРХАЛНО ДРУШТВО КОД НАС И У СВЕТУ

Бата и сека живе заједно. Једнога дана бата долази кући, одлази у купатило и схвата да нема WC папира. После кратке паузе и рекапитулације догађаја присећа се да је сека била задужена за тај минорни посао. Почиње да мења изразе и боју лица, излеће из купатила право у кухињу, где сека, несвесна пропуста који је на-

правила, пере посуђе. Бата почиње да урла, то стварно није у реду, нисмо се тако договорили, па није њему тешко да оде до продавнице и купи било шта, ово је сада демократско друштво у којем се послови не деле на мушке и женске, али стварно, ако су се договорили, ред је договор испоштовати, и тако даље у истом маниру. Сека оставља мали жути сунђерчић, узима кухињски нож и избодје бату седам пута у пределу груди, затим облачи јакну и одлази до продавнице.

СМЕША

Црви и але под прозором стражаре, у међусобно споразумно интересној заједници бледоликих и репатих опаднутих спопадача, сејача кише и расејаних магли. Клизе странпутицом настраних и слузавих плочника заседача, поткапљених мраком, маскирани тишином у пет хиљада редова са по пет хиљада колона. Мале але и велики црви. Гмижу, лете. Пуне се гнојне пукотине и завоји зидова. Пуни смо их, пуни су нас.

НЕМОЈ БИТИ ДУЖАН

Док је мајчина душа била на пропутовању преко Бошковића, Кадињана и Љубатоваца, често је знала рећи:

„Само немој никоме бити дужан...!”

У почетку сам мислио да се то односи на новац. Кад би од некога посудила новац за куповину неке крупније ствари, увијек је питала који је крајњи рок за враћање.

– До Петрова! До Илине! До Госпојине! – чула би одговор.

Добро памтим да је од истог дана смишљала планове како да врати позајмљено. И увијек прије рока. Дан, два, недјељу, али обавезно прије истека рока.

„...а, ако си дужан, врати поштено!” – говорила је.

Те ријечи сам добро запамтио и научио. Али, нисам научио да се то не односи само на посуђени новац. Зато сам многима остао дужан много прљавих ријечи и још више ружних поступака. Али нека! И то је саставни дио нашег горког пропутовања кроз овај свијет.

ЧАСОВНИК И КИШОБРАН

Не сјећам се тачно за који је рођендан сестра поклонила оцу џепни часовник. Отац га је необично волио. Редовно га је навијао, често чистио, завиривао у њега и, с времена на вријеме, себи и нама, саопштавао

оно што је часовник показивао. Ланчић, којим је био привезан за цеп очевих хлача, био је испрекидан на неколико мјеста. Оцу није сметало што сам танком бакарном жицом повезао испрекидане дијелове ланчића.

– Кад умрем – једном ми је рекао – овај часовник поклони Мирку.

Ујак Мирко је, само три и по мјесеца касније, погинуо. Часовник му нисам успио поклонити. Али, испуњавајући очеву жељу, на дан ујакове сахране, ставио сам очев часовник у ујакову вјечну кућу. Можда и сада куца и показује неко вријеме које се разликује од овоземаљског.

Очев кишобран, који сам овог викенда пронашао у његовој соби, на прашњавом орману, био је замотан у паучину. Очистио сам га, отворио и дуго разгледао. На рукохвату сам осјетио топлину очеве дрхтаве руке. Не знам да ли му је поклоњен или га је купио. Не сјећам се да ли је рекао да га некеме поклоним.

То је овај кишобран, који спасава ове ријечи од кише заборава, овог осмог јулског јутра, 1997.

Гавриловић Драгана

МОЋ ЖЕЉА

Ако желиш много, ако желиш немогуће, ако имаш велике снове, важно је само да јако и искрено желиш!

А, ако ти се ни тада жеље не остваре, ти само за-
жмури. Све што тада видиш – твоје је!

СТВАРНА СРЕЋА

Људи, када су срећни, не гледају на сат. Они не журе и не брину. Они не критикују и не вичу.

Људи, када су срећни, ћуте!

Можда, делом, и због тога јер је укус среће – неде-
љив!

ДОК СЕ ОНА ИЗ ИКОНЕ БУДИ

О њој коју волим највише на свету, верујте ми, стварно ретко приповедам, но овога пута нешто ми је дошло, да о својој срећи, ја изнесем коју. Осећам њу како, свиленим ми дахом, низ образе клизи, доле према врату, где обично стаје, код младежа малог, да растопи један пољубац на њему. Срећан сам у трену, док се Она тако, умивена сјајем из иконе буди, пред којом ја стојим, на дан по три пута, молитве кад молим, за њу и за себе. О, тако је лепа у свом слатком сјају, пробуђена слика пред очима мојим, којој речи своје у шапате сливам, да боље ме чује и разуме Она. Она што се мени разлива по души, ко уснули трептај позлате у храму, коју, ево, волим, много пута више, него ли то могу казивати речи. О, младости моја, сва си од те жене у чије ме косе, ноћ свака уплете а и свака зора, која румен краде, са образа њених пожудом што горе. О, како је лепа у свечаном трену, та најлепша слика, плавих мојих снова, кад сенке се златне у бескрају љубе, где и мисли моје, често за њом оду, када ми се Она, најлепша на свету, са смешком на усни из иконе буди.

ИСТИНА 3 ИЛИ ПУПАК СВИЈЕТА

Ти си стварност, а ја сам само сан с којим је немогуће комуницирати, мада ти тврдиш супротно. Глас поруке, дволичност или између редова, нису моји. Можда само живот од данас до сутра – лакше ми је повјеровати у то него у претходних седамнаест година. Видиш, ни приче нема.

Сањала сам да сам те ухватила за рукав и два аутобуса, један је стајао а други се вртио око заједничке осе.

Гарић Дарко

КУЋА НА БРДУ

У кући на Брду живеле су три сестре. Испред куће се простирао вишњев сад. Постојао је и ујак. Додуше, није се звао Вања. Недостајао је само гaleb. Дани су текли уобичајеним током, јер је свима било савршено јасно да никада неће видети Петроград. Једног дана седећи у башти, зачуо је кричање птица изнад топчидерске котлине. То је било јато гalebова. Устао је из лигерштула и отишао. Превише Чехова за једног човека...

МОРЕ

Водено пространство кроз које се чује хук буре
разуларене. Колико их је пошло пут мора. Весело. У
вртлогу пене многи чамци нестају. Прогутала их је ноћ
без месечине. Крике нико чуо није. Све је налик на
мртву луку. Људски дух уздиже се изнад воде препу-
штајући се хировитости неба. А после буре море поста-
је огледало плавети бескрајне као доброта сама, где
ведрина влада. Чини се да из невиђених дубина излази
сећање на оне који су нестали у вртлогу морске пене. И
све изгледа као да се ништа није догодило.

СНОВУЉЦИ

Сањала је само недељом. Обична једнолична недеља, последњи дан у седмици, била је резервисана за снове. Уз недељну јутарњу кафу је планирала како ће изгледати сан, које ће слике у њега убацити, којом ће га бојом обојити, да ли ће бити намењен неком па украшен шареном машном, или ће личити на обичну и непомичну површину обичног и непомичног сна. Уз недељни ручак му је спремала глазуру, обраћајући пажњу на сваки детаљ. Ту би јој обично помогла комшиница Сенка, боље позната као локална торокуша, која би јој срдечно сервирала најновије информације са пијаце оговарања и сплетки. Сан би већ негде око три био спреман за конзумирање, само се долазак ноћи увек отезао те је она нервозно шврљала по кући бесна и легла би намазана тоном масне креме чекајући онај слатки мрак иза капака. Чекала би га, чекала, а он се несташно пентрао на сеновити плафон, завиривао у свако ћоше и навратио би тек онда када би она већ спавала. Сна никад није ни било, али сваке недеље се будила са сновуљцима, малим поцепаним сновима-клошарима.

ЛИЦА

Непознато лице је на лицу места показало своје право лице. Службена лица су облила своја лица знојем јурећи за сумњивим лицем. На крају су га привели лицу правде.

Сада трећа лица на лицу места препричавају овај узбудљиви догађај страним лицима.

О ОСМЕХУ

Осмех продаје хамбургере. У киоску Осмех намрштеној радници је мука од мириса роштиља. На киоску су рекламе за кока-колу и Осмех.

Испред Осмеха студенти чекају храну са изразом досаде на лицу. Власник киоска брине због пореза и смањује радници плату. Аутомобили пролазе и таложе честице дима на Осмех.

Осмех је прекривен прашином и потпуно је неупадљив. То је судбина осмеха у данашње време.

БИТИ

Перем ципеле свом мужу. Ја сам слушкиња. Перем ципеле свом детету. Јас сам роб. Пуштам да моје ципеле буду прљаве: не може све да се постигне. Ионако никуда не идем. Ионако тамо где идем знају зашто жена има прљаве ципеле. Разумеју.

Тако је и у шуми: Жена медвед пере ципеле мужу медведу и својој деци медведићима. Јеж, и фока, и слон, и опосум, и горила, и вилин коњиц – сви раде исто. Сем што мушкарац вилин коњиц носи децу у свом стомаку. Он можда после пере њихове ципеле, чак и женине. Он је роб, служавка... као ја. Боље бити служавка и роб него ништа. Бити вилин коњиц.

ЛИНИЈА

Један човек је непрестано цртао, цртао и стално цртао бесомучно без предаха, мислећи да при том прави своје најзначајније дело у животу. Устајао је, сваког јутра у исто време, скувао би себи кафицу, пришао малом столићу који је стајао тик поред малог прозора кроз који је улазио чист ваздух а цртач с времена на време извиривао кроз њега седећи на трonoшцу. Онда је полако сипао себи кафу у метални лончић сав улубљен али читав, причекао да врелина сплахне а онда испијао напитака са посебним задовољством као да га пије први пут. После испијања кафе одгурнуо је лончић десном руком и прихватио се пера већ умоченог у боју, повукавши неколико вертикалних линија, стао је мало нагнут и одмакнут уназад да замућеним очима погледа цртеж, а онда је у том положају чекао да га линије повуку да настави даље, на слици је прави лавиринт од линија, али само једна води до циља, а остале линије су линије мањег отпора.

РАЧУНАЊЕ ВРЕМЕНА

- Шта радиш у том смраду, забога човјече?
- Пссс! Ћути, будало! Чучни и гледај!
- Шта да гледам, Милоше, брате рођени? Твоју пуницу?
- Тише, чуће нас! Чучни! Види је како добро хода! Добро се опоравила на мојој рани – рече Милош, гледајући на сат.
- Треба јој тачно чет’ри минуте од нужника до куће, а шесн’ест јој је требало кад сам је довео!
- Пусти жену да живи, будало једна!
- Шта пушти? Види је шта ради, гура моје каљаче ногом! Ја и’ поредам испред врата, а она и’ одгурне кад се враћа из нужника. Ко кога треба да пушти крају? Ко је кога из мртвије вратио?
- Четири минуте, е-еј, а шесн’ест!

ПИСАЊЕ КРАТКЕ ПРИЧЕ

Покушавам да напишем кратку причу за конкурс. Речи никако да се откину, још су незреле. Незреле речи опоро стежу уста, као оскоруша. Ако на вештачки начин убрзам сазревање, прави znalци откриће да су без укуса, тако да жири не могу преварити. Ако их оставим да зру, морам да нађем прави тренутак за браће... Презреле речи постају отужне, мислим да жири ни то не воли. Како је тешко пронаћи праве, довољно зреле речи за причу!

Можда је најбоље да до следећег конкурса проучим укус и склоности жирија, укуси су ипак различити!

ИРОНИЈА

Новац не може купити љубав, али те сигурно ставља у добру позицију за цењкање. Секс је као снег, не знаш колико ће га бити и колико дуго ће трајати. Смеши се... пример: остати на истом нивоу је феномен, промене су свесне и намерне. Хистерија је израз, испољавање снаге, гнев је покренут ум у оковима своје моћи креативног плана. Примамљив, лепо изгледа, са стилем мења предигру, али како да се докаже ако други нема исту, приближну слику, визију и *его/жудњу*. Држимо се хуманизма. „Савршенством разум трни.” „Вратио сам сјај очима, осмех лицу.” „Хм ха ха ха ах ах ха ах ха ах ха, има смисла за хумор.”

МАГ

Отвореност једне спољашности. Идеја бесконачности. Она долази кроз отворена врата, пролази кроз њих са разумом што пориче и одбија. Прецизира мисао како би истакао реч *можда*. Циљ да мушкарац спречи изливање семена – то је сексуални однос без оргазма. Од њега се ништа не очекује.

Тумачити метафизичке спорове живота од којих филозоф зазире. МАГ је моћ над собом и другима. Ритуалима ускратити сваки ВИХОР природног ужитка. Врхунац је између љубави, поезије, времеплова и еротике. Еј, сиви „МАГ”, чујем ти глас из морске шкољке, видим лик у ноћном месецу. „МАГ”. Цени ме

као богињу Ерис. Треба да будемо што јесмо/нисмо, мање везани за веровања и егоизам, и тиме способнији да их одбацимо или изменимо кад је потребно. Здрав разум је тамо негде. „МАГ” је дрво живота и црно-бела забава.

СРЕЋА

Срео сам оџачара. И као што је ред, ухватио се за дугме. Кажу да то доноси срећу. Сутрадан сам оџачара угледао поново. Исти процес, само друго дугме. Видео сам га и прекосутра. И накосутра. И наредног дана. И следећег. Мењао сам дугмад, али ништа. Срећа упорно измиче. Изгледа да то веровање о оџачарима и срећи није тачно. Или можда не важи у случају када ти је оџачар први комшија.

НАДА

Крај. Нема даље. Урадио сам све што сам могао или стигао да урадим. Прво сам сахранио илузије. Онда идеје, па амбиције. Затим емоције и мотиве. Остала ми је још нада. Још њу да зачепркам, па да мирно напустим бојиште. Али, кажу да она умире последња. Ипак, нестаће који трен пре мене. Макар трунчић времена. А онда ћу и њу да покопам и да окончам започето. Не бих волео да оставим нешто недовршено. Осетио бих се пораженим.

РУИНЕ

– Такле то ши ти! – обрати јој се он с очигледним задовољством. – Топра ши била! Колико ти беше котина?

– Ускоро ће бити сто једанес, старкељо, дрекну она у његово лево уво. – Јоф ши млата – примети старац. – Мени је феч што шетрнест, а и ја шам топро.

У топром шмо праку шивели деведешет котина! Ижротили шмо тринаешторо теце. Топро ше ошешам. Фитиш, жатовољан шам с топом. Али, јетну крешку ти никата не моку опроштити. Ти ши крифа што...

– Ма шта то говориш, цркотино! – љутито га прекиде жена.

– Ти ши крифа што је наше прво тете умрло у шфојој шеждесеттеветој котини. А уфек шам ти кофорио да га не пажиш топро, да му таш фише...Ту ши мало попуфтила. Ниши ка некофала прафилно. Шфе што не фаља трепа уфек... – не довршивши реченицу, он заспа.

Она, идући на прстима, изађе у предсобље.

Димитријевић Владимир

ШТА РАСТЕ НА ДРВЕЋУ

Пре годину дана у ово исто време била је јесен.

Пре годину дана у овај исти дан шетао сам парком
иза куће.

Пре годину дана у ово исто предвечерје испод
мојих корака били су увела трава и прелепо пожутело
кестеново лишће...

Пре годину дана нисам био сам. Испред, уз и иза
мене скакутао је и падао, ваљао се и смејао мој унук
Југ.

Пре годину дана питао сам га:

„Шта расте на дрвећу?”

Сада је Југ далеко, живи у другој земљи, шета
непознатим парком иза туђе куће.

Сада испред, уз и иза мене облећу његове
зачуђење очи и речи:

„Па, деда, на дрвету расту птице!”

Додеровић Зоран

РИМ У ПЛАМЕНУ

Нерон посматра Рим у пламену. Писац посматра Нерона и град који је запалио. Читалац посматра Нерона који посматра Рим у пламену и писца који посматра Нерона и град који је запалио. Али, ко поматра читаоца док ово чита и ко је посматрао писца док је ово писао и ко је посматрао Нерона који је посматрао Рим у пламену питање је на које никада нећемо добити прави одговор, јер очевидаца нема.

БЛУЗ

Слушао сам нови албум Бади Гаја и лупкао ритам ногом. Живот није ништа друго до блуз, помислио сам. Нога ми је махинално стала, а потом наставила да следи ритам.

Ђорђевић Александра

ЉУДИ СА КОЈИМА НЕМАТЕ О ЧЕМУ ДА РАЗГОВАРАТЕ

Петар је бивши дечко моје најбоље другарице.
Повремено се сретнемо...

– Е, где си? Шта радиш?

– ...

– Шта ради Јеца?

Повремено се сретнемо.

– Ћао, шта радиш?

– ...

– Шта ради Јеца?

Понекад се тако сретнемо.

– Е, где си? Шта радиш?

– ...

– Је л' виђаш Јецу?

SMS

Вече. Мммммм

Цмок. Цмок. Цмок. Цмокић. Сунце. Срце. Крила.
SMS. SMS. Јутро. Подне. Вече. Јутро. Подне. Вече.
SMS? Јутро. Подне. Вече. Соба јутро. Соба подне.
Соба вече. SMS соба. SMS глава. Главата глава соба.
Суза. Сузица. Патњица. Собица. Самица. Delete. Хм?
Јутро...

Ераковић Драгиша

ВЕЛИКА ПРИЧА

Пружам руку. И она пружа руку. Рукујемо се. Гледамо се ћутке неколико тренутака, а онда се загрлисмо. Зашто речи? Све је речено.

Жегарац Мирјана

САТ

Седели смо на обали реке.

„Видиш овај сат?“, питао ме је, показујући на ручни зглоб леве руке

„Видим“, кажем. Он га скине и баци у воду.

Каже ми: „То није важно. Само ме воли, све ћу ти дати.“

И волела сам га, најбоље што сам умела. Оставио ме после извесног времена.

Сада има нову девојку и нови сат.

ЛЕКТОР

Неко је украо лист из књиге, из неког доброг, познатог романа. Неко, ко је био потпуно неписмен, својим непогрешивим њухом проценио је да је баш тај лист сувишан.

Писменом човеку требају деценије да спозна делић сувишности, неписменом је довољан секунд да исправи грешку писменог.

Реците ми, молим вас, када би се писмен човек досетио да у лист од књиге замота један добар цигар дувана?

ПОТОП

У великом граду, једног јутра, милион дечака и девојчица се договорило да се истовремено упишки, усред града.

И сад је потопљен цео град: Возачи аутомобила веслају; уместо аутобуса возе хидроглисери; мушкарци иду на посао чамцима; жене, разголићене, пливају на кафу код комшиница; деца, уместо фудбала, играју ватерполо: шалтери раде само на вишим спратовима; ђубретари и оџачари, у ронилачким оделима, траже добровољни прилог; приватне радње су на сплавовима; туристи пецају рибице...

Било како било, тек – град функционише.

Једино курве чекају да деца одрасту.

Једино деца још не знају да курве владају светом, и да ће их тај несташлук, једном, скупо стајати.

ДВЕ КРИСТАЛНЕ ЧАШЕ

Две кристалне чаше у витрини разговарају. – Сећаш ли се свадбе професора Миливоја Ракића и његове Беле? – Да, било је то хиљаду деветсто дванаесте. – И нас је тад било дванаест... – Онда су дошли ратови. – Нестајале смо једна по једна.

Пред своје последње путовање, професор из своје велике црне ташне извади три кристалне чаше и стави на кафански сто. – Ова је крњава као и живот без моје Беле – рече професор, пре него је разби. Две преостале поклони писцу ове приче, који се беше управо венчао. Благим куцањем чаша, данас уз вино, дуго слушам умилни звук звона из хиљаду деветсто дванаесте.

СОКИН ОДЛАЗАК

У белом, долазила је преко зелене пољане. Бела хаљина, бела ташна, беле сандале, бела коса. Сва у белом – цветање воде. Одсутна, гледала нас је ћутке, из даљине. Отишла је нагло, без речи, готово без поздрава. Сутрадан, поворка у црном. Корак по корак, ка језеру тишине. Био је то Сокин одлазак.

КУКУРЕК БАБА

Тодора је у деведесетим годинама, али је још румена, крепка и обавља послове у башти: сади, окопава, наводњава. Називају је „кукурек баба”. Удова је више од једног десетлећа.

Комшике је задиркују: „А мори Тодоро, санујеш ли старца? Не ли те, мори, вика там да идеш?” Старици заблистају очи, па им полако и шеретски одговара: „Синоћке сам га санувала. Гледа ме у вр очи. Ја му викам: – Стојане, доодиш, а не ме водиш. У село се прича да ме Бог забравија. – Не доодим, мори Тодорке, затој. Тики мерак ме да те видим. Мука ми много за тебе. Питујем ги на онај свет: – Кад ће да дође моја Тодора? Одавма сам сâм. Они погледав у дебеле књиге и казујев: – Е, Стојане, твоја Тодора још има да сади цвеће и да копа башчу. На многи старци и старке ће кусне пченичку, ће ги тура китке на груди и ће ги пали свеће.

– Е, кад је, Стојане, такој, – зборим му ја, – седи си тамо кудеси и број године. И не се мешај у Божје работе.”

Иванишевић Мирослав

ПРИЧА У ПРВОМ ЛИЦУ О НАЈВЕЋЕМ НЕСРЕТНИКУ

Увод: Ја сам највећи овосвјетски несретник и јако сам због тога несретан. Нема на овој несретној Земљи несретнијег од мене. Ја сам врх свих земаљских несрећа.

Разрада: Конобаре, донеси једну за мене, најнесретнијег међу несретницима!

Полицајче, љубазно молим, једну по мојој најнесретнијој глави!

Порезниче, одрежи један највећи за мене обер-несретника!

Музичари, угодите струне и почните неку најтужнију – за мене нај...

Одлазећи, долазећи, домаћи, добар Вам дан, добро јутро, мој наклон – ја сам тај и тај, апсолутни шампион несретлука свих врста!

Кулминација: Јухуууу, куку, ја сам највећи несретник! Највећи сам несретник ја – трала, ла, ла, ла!...

Финале: О, боже, тако сам несретан зато што сам највећи несретник и зато што несретнијег, на овој и иначе несретној Земљи, од мене нема. Врх, највиши врх свих земаљских несрећа – то сам заправо ја! (трала ла ла ла)

Игњатовић Ива

У АУРИ НОЋИ

Заљубе се Вилин коњиц и Месечина усред круне Лотоса и на вечност зарекну.

Лаган и варљив јак сјај оте понетој води уздахом подигли зид зазвавши собом слику среће на само дно.

Када се круна лотоса над водом поново појави, не би ауре љубави над њом већ она поста брњица пробуженом жапцу на уснама слеђеним страхом у јадно страшило. Али Ноћ подиже своје крило љубави – љубичасте перунике... и гле... Горе се објавише заруке Вилиног коњица и Месечине. Горе, изнад, на отвореном крило Ноћи љубичасте перунике. Доле и даље отворене ко два мртва мехура, без трептаја, страхом слеђен оста поглед жапца везане брњице, заточен смагдадном ауrom ноћног збивања.

Игњатовић Јелена

ПЛЕС ЖИВОТА

Ум и мисли, све у једном, или једно, непојмљиво, недостижно као објективно, сумњиво као субјективно, неухватљиво, сложено и једноставно, у основи смислено – несмислено, лукаво прожимајуће, недопустиво интригирајуће, узвишено надахнуто, окрепљујуће, понекад и смртно застрашујуће фатално, све у једном или једно моје биће у себи самом лажно истинито.

ИЗА ОГЛЕДАЛА

На отвореној страници радног дневника писало је: Клијент и даље све повезује са феноменом напуштености и разочарања из доба најранијег детињства.

„И, како сте данас?”

„Тужно. Узнемирено, усамљено, патим.”

„Значи и нема неке промене у односу на прошли пут? Кажите ми, које су предности таквог стања?”

„Предности? Па, нема предности.”

„Зашто се онда тако осећате, то је ипак ваш избор. Можете и да не патите.”

„Не знам...”

„Можда сте некада, још кад сте били мали, научили да се тако задобија пажња?”

„Да, могуће је.”

„А, да ли сте размишљали о томе да постоје и једноставнији начини да се дође до пажње?”

„Па не. Нисам. Вероватно постоје!?”

„За почетак, ајде пробајте да једноставно кажете шта вам треба. Себи и другима.”

Са друге стране зида, иза огледала, седео је посматрач. Учинило му се као да је почео да осећа неку благу нелагодност у стомаку, док је у своју свеску уписивао:

Проблем бр. 1 – људска врста испољава нарцисоидну, патетичну опседнутост доживљајима из детињства и гротескну склоност ка бизарним драматуршким заплетима.

БАЈКА О ЦАРЕВОМ СИНУ, СЕДМОГЛАВОЈ АЖДАЈИ И ЛЕПОТИ ДЕВОЈЦИ

Некада давно, иза девет мора и девет гора, живљаше један цар и имађаше једнога сина. Цар бејаше сед, мудар и стар, а царевић јунак, светла лица и одела.

И када се изненада на њихово једино царство обруши седмоглава, змијолика аждаја, иштући и грабећи лепоту девојку из чардака који не беше ни на небу ни на земљи, царски син јединац пође у бој. Са исуканим мачем он крену на зверско крљуштно створење. И одсече све његове главе. Из груду му извади срце. И раскомада га.

Онда се окрете и погледа лепоту девојку.

И насмеја се.

И лепота девојка се насмеја.

Славље је трајало 365 дана и ноћи, играло се и пило и веселило.

И ја, ево, сведочим о томе и кажем: И живели су кратко и несрећно, и нису имали деце.

ЗА НЕВИНЕ ПРОЛОГЕ

Загрме прва труба анђела.

Обоји се облак у црвено. Језера прашине наспред Васељене. Гори водоник, прождире простор.

Урликну друга труба – небеска фанфара, да најави како се отцепи од Сунца, како се одвали јутарња звезда, блесну небо.

Одјекну, свемир, па се умири као дериште, већ уморно.

Још је у оку Нове, разгранате као какав раскошан плавичаст младеж, блистала прелепа, Божја стена.

Формирало се семе у млакој води, превукла се нежна млечна скрама преко и то све негде код Монголије, кад је земља била још увек љигава и окупана вулканском бљувотином испаравала.

Влакнасто ткиво, које се увија у води, носи са собом и сећање на будућност, своју Калварију, и своју Дембелију. И тихо, се тихо грчи и испружа.

Прво се из лонца помолило етерично тело, и сијало на Земљи. А онда је у набоју почело да ниче телашце, малени нервни чвор у беланцету; и већ га гледа све што га окружује.

Већ се цела невидљива штала окупила и пита се какав ли је ово створ ако није приповедач.

Како ли је лепо било док га још нису познали.

Па онда никну башча, све оно дебело дрвеће, и травица; па наиђе поново онај створ, па све хода унаоколо,

гледа, милина му видети.

ЖЕТВА

Први пут од настанка света човечанство се суочило са опасношћу од тоталног уништења. Владари, политичари и остали моћници који су кројили судбину наше планете осетили су немоћ које су увек и били свесни. Први пут је позвано и окупљено сто седамдесет двоје најумнијих људи на Земљи да смисле начин одбране.

Незвани али прижељкивани гости из далеког свемира дошли су на Земљу у време жетве. Њихова жетва ускоро је требало да почне. Уједињени ум најпаметнијих људи Земље постао је штит који се није очекивао на заосталој Земљи. Жетеоци су отишли.

Владари, политичари и остали моћници наставили су своје игре.

До следеће жетве.

НЕМИЛОСТ

Јуче сам разбио велико округло огледало које је зевало у предсобљу мог стана.

Јутрос сам шутнуо црну мачку која је хтела да ми пређе пут.

Данас сам узалуд тражио мој мобилни телефон. Негде сам га „бацио”. А он је звонио. Можда си ме ти звала упорно, а ја се нисам јавио.

Сада ме боли глава. Немилосрдно. Боли ме и зуб.

Мислим на тебе и још увек не могу да нађем мој Самсунг са картицом 0642555xxx.

Напољу испред мојих врата бела маца мјауче. Телефон звони. А бол не престаје.

Јуче сам разбио једино огледало које сам имао, и тек сада скупљам његове остатке – оштру срчу. Нисам имао времена раније то да урадим. Ти си крива! Непрестано сам мислио на тебе и мој телефон... Самсунг... На столу је! Како га нисам видео?!

Спавам и сањам: Кажем ти да ме више не зовеш јер те не волим.

Будим се.

Да ли сам јутрос шутнуо црну мачку или си то била ти?

СЛУЧАЈНИ УЗОРАК

У мене узорног усадио се панични страх од случајног узорка.

Трзам се на сваки телефонски позив, избегавам сусрете с непознатим на улици, са стрепњом отварам поштанско сандуче... На све начине покушавам да избегнем анкетаре јавног мњења.

Пита ме ономад пријатељ како утичем на оно што нам се догађа.

– Само под пуним именом и презименом, на изборима, кажем.

– И шта си тиме променио?! – подсмешљиво ће он и признаје да на изборе не излази. – Ја на нашу јавност утичем свакодневно. Мој став преносе сви медији!

– Како то успеваш, човече?!

– Као случајан узорак у анкетама сваке врсте!

То ми рече и одгега низ улицу. Нисам чуо да ли је као случајни узорак успео нешто и да промени, бар у свом животу, или се тако само забавља, као да трага за седмицом у лоту.

Мене та охрабрујућа прича, на жалост, није излечила од паничног страха да ћу једног дана, ипак, постати случајни узорак.

РАСКИД

Киша је још увек падала. Дуго су разговарали. Она, преко пута њега, седела је скрштених ногу и полуоткривених бедара.

Док је гледао у очи и слушао, мисли су му лутале и упијале сваки део њеног тела.

Осећала је дубоко продирање зеница у средиште страсти и нежна миловања. Пријало јој је.

Одједном су устали и по јакој киши кренули... свако на своју страну.

ОНО

Поподневни одмор ми је прекинула група алкохолчара. Отворивши прозор, хтедох их опоменути међутим, уместо мог гласа зачу се мјаук. Тек тада видех да су испод мене људи – мишеви. Уз скичање почеше да беже остављајући за собом начете флаше пива. Ставши пред огледало, гледао сам огромног, тробојног мачка.

Изашао сам на улицу. Свуда око мене су бежали скичећи, људи – мишеви.

Нису ме занимали. Касније ћу ћапити неког мало пунијег. Сада сам пошао да нађем женку. Живо ме интересује како то изгледа када мачке раде „оно”.

Јовановић Милан

ОПРОСТИ МАЈКО

Каткад ми се бес слива низ чело, а коса ми цео живот вијори у сусрет ветру. Животом газим босоног, јер сваки ме калуп жуља. И често за смислом трагам по местима као што је пивска пена. Чини ми се, на дну чаша да назирем, да је човек свој живот обесмислио, највише трагајући за самим смислом. Мучи ме, више од недостатка смисла, недоумица, да ли је пиво овако горко било и пре почетка потраге. И ни због чега ми у животу није криво, једино кад се сетим да је моја мајка и данас уверена да сам ја смисао њеног живота.

Јовановић Миодраг

ДИОПТРИЈА

Проблеми са видним пољем и диоптријом одвели су га очном лекару. Видео је пупкове, не и тролејбусе. Могао је настрадати.

Медицинска помоћ је била делотворна. Сада не види пупкове, али јасно разазнаје возила градског саобраћаја.

Кафић није мењао као наочаре. Често је у њему. Уз продужени еспресо, сетно, романтично, посматра тролејбусе.

Катанић Драган

ПРИЧА ОД НЕКОЛИКО РЕДОВА

Био једном један цар који је тражио скраћену историју света, па још краћу, па најкраћу и на крају је добио „рађали се, живели и умирали”. То је једна стара и одавно позната прича. А има и она о јеврејском гробљу на којем пише „живео = онолико колико је у животу био срећан”. Чему ове информације? Па, док читате ове редове, живот пролази...

ПОЛУМИНУТНЕ НОВЕЛЕ

Успешно заведена и таксирана у три примерка млада потписује своје име кружићем јер је крстић тако демодје, иза рамена тата је бело гледа јер је неписмен и потписује се „палцем”, истим оним који опљуне кад броји паре. Нико не зна зашто њега зову „три младежа два падежа” а њу не зову, већ је далеко отишла. Ово, нажалост, није кратка прича, траје годинама, само се мењају ликови, публика је увек иста...

Катанић Марија

УБИСТВО

Убила сам га. Хладнокрвно. Са предумишљајем, али без премишљања. Убила. Нисам се чак ни окренула. Нисам му ни рекла колико сам га мрзела свих ових година. Нисам заплакала. Нисам се ни изненадила својом злом сенком. Само сам кренула. Некуда. Некоме. Само сам опрала руке. Спрала последње трагове са себе, трагове мог одвратног страха кога сам, ето, морала да убијем да бих заспала.

Будна сам!

Кљајић Горан

ШИШАЊЕ

Глава.

ЗАУВЈЕК КАД СЕ СКЛОПЕ ОЧИ

Проживјети сва времена у таквој самоћи.

МОЈ МОСТ

Ноћ.

Над Новим Садом самит звезда на небу. Међу њима као кукавичје јаје са најјачим сјајем Авакс. Удишем пролећни мирис Дунава, и гледам у сабласно пуст мост и шапућем му

– Је л' знаш?

Светла на мосту затрепташе, зачу се завијање сирене и он ми одговори

– Знам!

Јутро.

Над Новим Садом сунце, избрисало звезде и кукавичје јаје међу њима, пролећни мирис Дунава измешан с мирисом паљевине и рушења. А ја гледам патрљке моста из којих попут костију штрче шипови. Рањен на смрт мост ћути, ћутим и ја...

Мук.

СИН БРАТА ОЧЕВА

Очи су му уснуле под старом трешњом која је својим танким и берићетним рукама отварала прозоре домаћичине собе. Најео се мириса зрелих плодова. Својим рукама подигла га је из сенке старе крошње. Била је накићена као за празник. Корпа јој је била пуна и прекривена белом марамом. Почистила је двориште. Нахранила стоку. Упрегла коње.

„Зашто си ме са собом повела?”

„Коме сам те оставити могла!”

„Коме си ме и родила?”

„Не би те он погледати могао.”

„Зашто свога сина тако да презре?”

„Не свог, него сина своје жене.”

„А коме ли га је његова жена родила?”

„Брату његову.”

„А брат његов који је?”

„Онај што га је мачем пробо посред груди када га је овај смртно ранио.”

ОСУНЧАНА ДОЛИНА

Пред Крај....

Отишли смо на вечеру која нас је коштала као св. Петра кајгана. Помислих зашто не воли голубове. Не, Она је само прошла, застала и рекла – Пацови. Фуј. Ко их храни. Голубови Мира у свету док се води трећи светски рат у коме учествује и Република никад краљевина ма шта говорили Голооточани. Није ли нас срамота. У крст уписани. Ми! Присуствујеш новом таласу у ком је и филм средство. Оруђе оружја, скривено тело умотано у беле чаршафе – Турска најезда. Опет ме мамиш, не даш ми да одем, да оставим све и будем Почетак...

Долазе у собу Милан и Ветар и као што бива пале цигарету главу повијајући ка рингли на коју су претходно посули кафену прашину.

И кафа је попијена. Врата су се затворила за мном и ја сам изашла...

ЛЕПИ ЧОВА

По кожи се видело да је племенитог порекла. Господин филозоф, Вукашин Гајов из Колашина, витез који своје злато носи у срцу а не у цепу, своју круну у глави а не на глави.

Оно што је за Старе трг и за Европљане салон, то је за Србе кафана. Сећам се свих келнерица: Славујка, Зорјана, Југана, Милада и Соколица. Све су од мене узимале пелцер за цвеће *Лепи чова*. Ја, Чарна, прво сам приметила његове чисте шимике, јагодице на дугим прстима и дубоке бадемасто-смарагдне очи. И гуњић деда Гаје, који би обично пригрнуо. Интуитивно сам осетила да се измирио са собом и Богом, да је сустигао себе, да више није киван што живот не личи на његов сан. Не бежи од других, јер не бежи од себе. Заволела сам његов поглед из малог мозга и пркос поштења-чине.

Он господин, а ја вагабунд и запаљотка. Зашто је пут до нас жена тако вијугав и тајан, као боготражење. Наравски, нема ни романсе без тајне. Ипак, искусан иксан сваку тајну жељу са лица чита. Желим ти сву срећу овог света Вукашине из Колашина. Оставио ми је чак и песму:

Гледам те, гледаш ме
Не видим, не видиш
Не чујем, не чујеш
Тако се сити нагледамо
Тако се сити наслушамо.

Колић Марија

ПОГЛЕДАЈТЕ МОЈЕ АЛБУМЕ

Нисам спремна. За такву истину.

Толико поломљених стрела и копаља, мигрена и терапија, крви и новца, изговорених и уклесаних речи.

Оштрице у стопалима. Маљ по сред венериног брежуљка. Прострелне ране кроз тврде брадавице. Зуби загризли једни друге. Нарастајућа, лепљива горчина у устима. Очи широм отворене. У њима крик окачен на умирућем месецу.

А гарантовала бих *пробушеним златником, са црвеним концем, што ми га је мајка предала да га ја предам*, да су на фотографијама били момак и девојка.

А не две другарице.

ТАЈНА ДРУГЕ СТРАНЕ

Данима је лутао пустињом, док није осетио устрепталост у телу и почео да копа.

Сунце је пекло, песак је био сув, дувао је јак ветар, а он је узалудно копао. Његове енергичне покрете гутао је немилосрдни песак. Након неколико дана један пролазник му рече:

– Мани се ћорава посла, добри човече, и пођимо у оближњи хотел.

Не одустајући од свог посла, он нервозно одговори:

– Кажеш да сам слеп! Ниси погрешио. Зато ме остави да поново прогледам! Пролазник са чуђењем погледа странца, одмаче се неколико корака и посегну за телефоном како би позвао лекаре, али у том моменту земља се затресе, ваздух би испуњен песком и оста пустош, само на једном месту мало удубљење је указивало на постојање шупљине.

– Деца су се опет играла са сатом и окренула га пре времена – забринато примети жена и намеравајући да га поново окрене, угледа мало људско створење које раздрагано скакуће по песку вичући:

– Открио сам тајну друге стране!

НЕМИ ФИЛМ

Мрак је. Окрећем главу ка прозору и гледам упаљена светла града. Милион сијалица за милион људских душа, као одрази милиона небеских звезда. Иза једног од најближих прозора, иза делимично намакнуте завесе млада жена у кухињи спрема вечеру својој малој породици. На прозору до тог, млађи мушкарац са даљинским управљачем гледа у једну тачку. Жена са првог прозора се одмиче од шпорета и као да дозива млађег мушкарца. Он се не помера. Двоје идентичне деце вуку мајку до стола тражећи храну. Мушкарац се не окреће. Она застаје, погледом тражи помоћ неке силе изнад себе, груди јој се нагло издижу од дубоког уздаха и поставља сто. „Звечкање есцајга” писало би у немом филму. У следећем кадру мушкарац са даљинским управљачем већ је за столом.

АЛХЕМИЧАРИ

Сећање је варљива ствар... подложно је процесу пластичне хирургије... тако да временом заборављаш свој прави изглед... и почињеш да верујеш у тај савршени нос и пуне усне... лаж, која може да буде правда за оне који нису имали среће са оним што ће постати њихова сећања... а ако лаж доприноси правди, како је онда зовемо? Морамо ли да прихватимо све? – кажу да то доноси унутрашњи мир. Вероватно је пластична хирургија најдоступнија у случајевима болног непристајања на оно што нам је дато/одузето од Бога или бога/богова... тако да је рука хирурга заиста рука мајстора и може створити брушени дијамант од бижутерије... могло би се рећи да је то модерна алхемија... а тај алхемичар си Ти, Ти и Ти... наравно и ја.

Да ли нас то чини кукавицама? Не, једноставно нам омогућује да не прекинемо круг, онај животни.

Крнајски-Бјеловљев Марина

ТУШТА, ПА НИШТА

Седи човек крај плота. Све види, све чује, све схвата.

Мрзи га да проговори.

... Празнина.

Нема ни туге.

Пуно празнине.

ЛАЈ, ЧОВЕЧЕ!!!

Ништа...

Беше клетва: „Дао ти бог хиљаду паса, па сви ћутали, а ти сам трчао око куће и лајао”.

...Ав, ав, ав... НС, ДС, СРС, СПС, Г 17 плус, ДХСС... ав, ав, ав...

...Празнина.

Пуно празнине.

Тандара, мандара.

Тушта па ништа.

Пси, кси, кси, пси, сви сте ви пси!

...ав, ав, ав!?

ПРИЧА ОД 45 МЕТАРА

Два голуба стоје на сред друма. У истој траци, педесет метара до њих, приближава се аутомобил. Облаци расту као кокице. Почетак је пролећа и више него иначе, данас се призори нуде снагом откровења, говоре ми нешто што немам увек времена да разумем. Причајући са тобом, све загледијати у голубији осмех. Питаш се како ли певају оне песме са подножја Хималаја, „Лако”, одговарам ти, „али их певају само на киши”, замишљам јакове како пасу на месечини. Пишући ове редове, чини ми се да сам се у том тренутку пребацио на другу, осојну страну планине, али не довољно далеко да не бих могао чути треперење у ваздуху, видети аутомобил на пет метара од места на којем су стајали голубови.

АСТРОЛОШКИ НУМЕРОЛОГ

Бројао је звезде. То му је био једини посао. Када их није бројао, јер их није било по лошем времену, он је спавао. У сну, бројао је звезде. То му је био једини посао. Једино је то знао и сам међу звездама звездан и срећан обрео. Ко сада ради његов посао? Не знам. Можда телескопи опсерваторије, али би то била већ нека сасвим другачија прича. Телескопи, ма колики били, немају ни знања ни преданост ка звездама из љубави. Хладна справа или само спава или је стално будна. То нико не зна. Техника не говори.

Кусовац Владимир

ШЕТЊА

Леп дан за шетњу.

Беспослен сам јер сам већ годинама на бироу, па могу себи дозволити да будем мало на чистом ваздуху.

То је још бесплатно.

Обукао сам ново одело, кажем ново, а купљено је пре петнаест година. У горњи џеп од сакоа могу да ставим марамицу, то још имам, а у остале...

Скинуо сам са зидова све дипломе које имам и напунио џепове.

И њих водим у шетњу.

Нека и оне виде светло дана, заслужиле су.

Зид је остао празан, а џепови су ми пуни диплома.

Леп је осећај имати бар нешто у џеповима.

Али је жалосно да са тако пуним џеповима пролазиш гладан поред ресторана.

Лазаревић Нина

***

Пулсира бетонска тераса пред мојим очима. Зажмурим, погледам поново – кроз прозор трећег спрата, на супротну страну улице – и даље исто. Сачекам мало, окренем се и одем – није то моја ствар.

***

набор на рукаву на левом рукаву, и... после тога ништа. нема сећања – поглед пада на сат. време цури, и опет ништа. тај набор је све што излази пред очи. онда пада мрак и кроз притворене шалоне пада тамна сенка зграде и дрвећа на моје руке, на моје голе руке положене на сто. између руку... понекад глава, понекад папир, углавном ништа. али стално тај набор на рукаву пред очима. време и простор расточени око те слике. а у потпуном мраку празне руке и време које сувише лагано тече, гмиже. и скоро сасвим сигурно, када светло поново допузи, ништа се неће променити – укочен поглед на те празне руке и та слика...

ДЈЕД И ЈА

Сан нисмо имали. Сан је била наша заједничка и испуњена самоћа. Његов зрео, остарјели и омаловажен индивидуализам излазио је напокон кроз моје дјечије очи. Мој дјечији и несвјестан кроз његове очи. Са собом смо могли бити вјечно собом.

У шутњи смо добивали одговор на свако питање.

Знала сам да то што осјећам има своју мисао. И она је сигурна, као и њен осјећај.

Нисмо морали говорити о Богу. Био је лијеп. То смо знали. Ипак, могао би нас раставити.

Мој мали став према свему нема данас ко да брани у овом глупом и неподношљивом свијету. Тај набациван, овдје или тамо, систем обране пред свијетом, који угрожава, као што и сам себи угрожава, развио је то што ме данас прати.

Кад сам након његове смрти будила снове нељубазних људи и појава, сан о њему нисам могла пробудити. У овом варљивом свијету нисам остала без њега. Поред свега, спаја нас моја и његова чиста вјечност, коју сам тражила од давна у слепилу.

О материји никад нисмо причали. Сама свијећа није тако битна. Битан је дим. То између увијек ће нас спајати. Дједе постојиш, мимо тога што те више не чујем.

КОЛЕВКА КОСОВА

Био једном један квадрат и у њему кос.
Тражећи љубав, он раздвоји квадрат на небо и земљу.

Изненада са неба паде папуча.
Не умејући да је реши, одлучи да је воли.
Једне ноћи зачули су се гласови.
Бука је откопчала квадрат.
Огромне летеће слушалице нагрнуше на коса.
Прилепише му се за уши.
Чудовиште се звало Brainstorming.
Убрзо затим кос прими 1001 небулозно питање.
Упознао је сумњу, а одмах потом и страх.
Страх је надвладао косову снагу.
Запита се: шта ако испаднем из квадрата?
Brainstorming је возао сиротог коса до крајњих граница квадрата.

На ивици краја, кос се случајно сетио почетка.
Brainstorming је нестао.
Кос препозна папучу као колевку.
У њој спази три мала коса како се играју.
Придружио се игри.
С једне игре су прелазили на другу.
И тако у недоглед, док се није створио круг.
Али то више није у оквиру приче овог квадрата.

БАЈКА

Сањала је како стиже на белом коњу, како се пење на највишу кулу, улази у замрачену одају и освојен призором, спушта топле усне на њене.

Стресла се. Био је тако хладан.

Знала је шта ће даље бити: пожелеле јој добро јутро, однеће је до већ постављеног стола, нахранити бљутавим јелима; окупаће је у устајалој води оближњег језера, на главу положити венац од травки што шире непријатан мирис; и показати је поданицима, да се диве њеној лепоти.

Онда ће се повући и оставити је саму и унесрећену.

„Добро јутро, Успавана Лепотице”.

Живот није бајка.

ДРЕМАЊЕ

Пролазила сам аутобусом кроз варош. Шумарци су били као богата, нежно бела чипка од грања. Негде би та чипка била пресечена хоризонталом далековода, по којем је нападао влажан, лепљив снег... Као да зла никад нигде није постојало, нити је било у плану да се скоро појави...

*

Један високи мршави дечко је на Славији држао метлу у рукама. Његов колега, очигледно искуснији, објашњавао му је како и куда да чисти.

Обојица су имали дречаво наранцасте прслукe Градске чистоће... Бледи и дугачки прсти су се тешко сналазили са метлом – замишљах их како плешу преко дирки клавира.

*

Знаш ли шта ме нервира? Када ми се после девет месеци јавиш. Док чекам да изађеш из ординације, држим ти јакну и уживам у познатом мирису оплемењивача тканина, помешаним са твојим мирисом – најнормалније.

КАКО НАМ ЈЕ СЛИЧАН

У пространим собама најбоље успева младост. У једној од таквих соба, у стану славног песника, Теа, Ђорђе и Јевгеније реализовали су „уметничку побуну са несагледивим последицама”. Пароле које су осликавале суштину и разлоге побуне биле су фотографије глумаца, редитеља и писаца уоквирене латинским пословицама, исписаним црвеном масном фарбом. За потребе платна које је штитило од светла титл је био неопходан, крупан и уочљив.

Изнад слике Џека Николсона налазио се натпис: Сличне болести нека се лече сличним лековима. Изнад Наталије Бондарчук – Пише се ради приповедања а не ради доказивања. Изнад Марија Пуза – Прича нас учи.

Славни песник је већ пред вратима посумњао да се у његовом стану одвија нешто чега се читавог живота гнушао. Теу, Ђорђа и Јевгенија затекао је голе, измешаних глава и удова у шатору поред његовог радног стола. Покушао је да отпије гутљај вина из флаше на поду. Ни за зуб.

Није одолео. Скинуо је фотографију Романа Поланског и натпис изнад ње:

КАКО НАМ ЈЕ СЛИЧАН МАЈМУН, ТА ОД-
ВРАТНА ЖИВОТИЊА

И изашао напоље.

СМИСАО ЖИВОТА У СУБУРБИЈИ

Обитељ Н. живи у предграђу Метрополе. Отац – успјешан пословни човјек – користи повољно услуге својег мобилног оператера, плаћа полицу додатног животног осигурања и у тенисицама са знаком дивље мачке редовно трчи педесет пет кругова дневно у оближњем парку. Мајка више воли собни бицикл, којег вози гледајући на wide-screen ТВ-у омиљену домаћу сапуницу. Користи детерцент за најбјеље рубље и таблетице које уклањају и најтврдокорније мрље с посуђа. Двоје плавокосе дјеце похађа приватну основну школу и низ слободних активности. Воле тенис, клавир и чоколаду која је истовремено здрава и укусна. Њихови љубимци једу само најфинију храну „as-seen-on-TV”. Спремно чекају дан своје смрти, кад ће кроз прозор обитељске куће угледати атомску гљиву, знајући да су једина свјетска војна велесила и исламски фундаменталисти овога пута уистину претјерали.

УСПАВАНКА ЗА МИЛОРАДА П.

Скривена на његовом лицу, спавала је птица. Крила претопљених у боре на образима и кљуном свијеним тамо негде, између веђа. Спавала је већ дуго.

Месецима.

Он се освртао по просторији тражећи неког ко би могао нахранити птицу. Неког ко у себи има тај одређен тон љубичасте, тон који би могао пробудити љубичасту ноћ. Једино је тада птица могла да једе. У љубичастој ноћи.

Погледао ме је и за тренутак помислих да ме је и видео. Био је уморан. Тешко је спавати са уснулом птицом на лицу тако дуго. Некада је она одлазила скоро сваке вечери, враћала се у зору и сита смештала на његове образе. Доносила му је издалека ретке мирисе и с њом је успевао да спозна неспознато. У крилима је чувала топлоту мисли сакупљену сваким замахом и понеки сан. А онда као мелем, топлоту ширила по његовом лицу. Љубичасте ноћи храниле су њу. Она је хранила њега.

Али већ дуго није наишла љубичаста ноћ.

Птица је била гладна и све више се у сну, као пијавица утискивала у поре. На лицу није имао грч, јер њена глад била је и његова. Морао је пронаћи хранитеље, пре но што птица нестане и остане само њен отисак у осмеху.

СЕЋАЊЕ

СТИЖЕМ поноћним возом у непознати град. Дочекује ме човек и непогрешиво препознаје у гужви. Следећег трена даје ми торбу и нестаје као посредник између два света. У торби су црни плашт, бодеж и новац и ја наслућујем да сам део неког великог обреда који ће се ускоро одиграти. Коначиште. Та реч данима добија на својој тежини и потребно је све више храбрости да би се изговорила. Схватам да је бескрајно путовање налик обичној обешеној кугли под ветровима кармичких жеља. Нечија стрела погађа ме у бедра и падам. Прилази човек са станице, узима торбу и нестаје. Сневач је изгнан ка седам концентричних кругова златних планина. Матрица је оживљена.

ЉУДИ КОЈИ СЕ НЕ ОСЛОВЉАВАЈУ

У просторију улази крупан, старији човек. Можда бих га могао ословити са „оче”, али он без поздрава промиче и затвара све прозоре упркос ведром дану. Слутио сам да је то почетак нечег мучног, али и неизбежног. И никако није личило на свету Истину због које би ваљало пострадали. „Оче” – то је тешко изговорити после игара смрти и пролазака кроз хоризонте пустоши. Визија постаје прејака и ум се чудно расипа. Речи су снага која би требало да поруши тамни стуб унутар мене. Људи смо који се не ословљавају и записи са овог путовања неће остати. Сетих се Гијома

Аполинера кога сам недавно сањао као плавог витеза коме је бесмртност истински дојадила. Намеће се и лик жене из словенских балада које никад нећу чути. Прекасно је. Човек пружа две маске: црну и белу. Избор је на мени.

ОДРЕДИШТЕ

Мислим и пишем свашта ни о чему, па ништа о свачему, али и свашта о свачему, и ништа ни о чему. Ту су и друге комбинације, некад логичне, чак мудре, некад нелогичне, чак глупе. Да ствар буде гора, оне – те комбинације – су замршене. Час су једно, час друго, односно стото и хиљадито. Ту је тек много комбинација. Глави је лако да залута уз оволико светла и путоказа, затим таме и беспућа. Није чудо што, онако глава-та, стане неодлучно на раскршће, чешка се и врти у круг. Кад, најзад, наслути где је шта, одлучи се за ову или ону страну. Крене у свашта, а забаса ни у шта; крене ни у шта, а забаса у свашта.

МОЛИТВА

Улазим у цркву да се најзад помолим дубље и искреније него икад. А унутра никога. Ни свештеника ни верника. Нема ни икона ни кандила. У полутами не светлуцају свеће. Ама, шта је ово? Окренем се тамо-амо, окренем се поново. Онда схватим. Па ово није црква. Није ни синагога, џамија, пагода. Није ништа, а нешто је. Добро се сећам да сам ушао у неку просторију гоњен жељом да се најзад помолим дубље и искреније него икад. То значи само једно. Сада нисам напољу али ни унутра.

ПАСУЉ, ДРУГИ ДАН

Ушавши у таверну, нисам ни слутио да се смисао мог живота крије на два метра испред мене. Наравно, први утисак је био да је то сасвим обичан пасуљ, али загледавши се у њега, у његову срж, схватио сам да се грдно варам. Свему око себе, па и мени давао је некакву божанску просветљеност. Сео сам и узео кашику у руке. Жмарци су ме подилазили док сам умакао кашику у ту кремасту масу. Осећао сам се као да гурам руку у срце свемира и да мношћу струји сваки делић космоса. Шаргарепа је била савршена, подсећала ме је на Сунце које се рађа или умире. Видео сам бескрајне сутоне свог живота у тој шаргареци. Зрна су била таквог божанског облика да сам поверовао да су то анђели сами. Першун је био Дрво Спознања, а ја сам био Адам, Ева и змија. Црни лук је био пета димензија моје изгубљене душе. Када бих га окусио, мислио сам, окусио бих Творца самог.

Кашиком сам заграбио и принео устима. Уто се неспретни конобар саплете, преврну чинију и просу све. „Извините”, рече он и да ми крпу да се обришем. Бесан и тужан гледао сам преврнуту чинију и пале анђеле који су сада плутали по столу. „Дајте ми грашак”, рекох.

ИСТИНА

Звала се Кристина. Имала је крупне црне очи. Људи су је гледали нетремице у очи. Толике погледе није могла да издржи. Одлучила је нешто да учини. Променила је име тако што је избрисала прва два слова.

Отада људи је нерадо гледају у очи.

НЕОБЈАВЉЕНА ПРИЧА, НЕ ДУЖА ОД 900 ЗНАКОВА

Ајде да видимо колико знакова има у овој једној реченици. 48. Да сам написао четрдесет осам уместо 48, онда бих имао 54 знака, али без задње реченице. Овако сам их већ накркао 151. Без наслова, и без међупростора. Читав један мали свет знакова, унутар којег је могуће жонглирати реченицама, речима и значењима. Да видим сад докле сам стигао. 292. Знака. Не брини, нећу сад опет да давим бројчаним вредностима израженим у словима. Морам, пак, да приметим да је знаковно нормирање унутар овакве приче тежак посао, толико тежак да сâм по себи заслужује да га жири узме у обзир. Да видимо сад докле се стигло: 511. И то без наслова. Сад ваља некако поентирати причу, а да се не прекорачи 900 знакова, и без да даље давим бројањем знакова. На жалост, морамо регуларно: дакле, ако пажљиво избројимо знакове до сада, стићи ћемо до бројке 700. Што налаже потребу да се прича заврши једном компактном, потентном реченицом, која разрешује тензију.

Можеш да избројиш, ако ми не верујеш на реч, да прича, са насловом, садржи тачно 900 знакова.

САН

Устао је рано. Док се умивао, сетио се сна. Био је разочаран, ни на сопствени сан није могао да утиче.

Кад је закључавао врата, прекрстио се. Лифт се спуштао уобичајено, али је он био узнемирен. Због сна. Због чињенице да ни на сопствени сан није могао да утиче.

Аутобус је каснио. Сетио се опет сна. Да је могао бар на возача аутобуса да утиче. На његовог шефа. Али, он на све то није могао да утиче. Бивао је из часа у час све нервознији и нервознији. Осећао се бедно. Па он ни на шта није могао да утиче.

Полицајац је кажњавао старицу јер је прешла улицу ван пешачког прелаза. Побеснео је. Било му је жао старице, али, он на то није могао да утиче. Приметио је да нема цигарете. Намерно је и сам прешао улицу ван пешачког прелаза.

Тада је наишао *његов* аутобус. Потрчао је назад... Прасак! Шкрипа кочница.

Сад је и те како утицао на животе многих људи: возачу аутомобила је скочио шећер, доктор у хитној помоћи је престао да се удвара медицинској сестри, полицајац је позвао појачање, саобраћај је заустављен...

Нико није задовољан својом судбином, али, не треба претеривати.

(НЕ)УСПЕЛО БЕКСТВО

– Шта ћу јадан са својим животом – вриснуо је Душан Душан.

Оном другом Душану Душану, у огледалу, кисео осмех прекри лице. Он је добро знао да његов господар губи тло под ногама, да је остао без свога пута, тачније, без своје стазе. Да свет, у којем Д. Д. живи није више његов свет. Лик у огледалу је хтео своме господару да понуди неку врсту примирја с тим и таквим светом. Нажалост, његов је господар у том тренутку напустио купатило.

Д. Д. је почео да лута. Раскрснице су бивале све замршеније. Земља је под ногама несрећног човека почела да пропада. Наш јунак се дао у бекство. Никад се не би пробудио у месту у ком би занео. Јурио је, јурио, и све више у себи, или врштећи понављао: „Свет је на ивици провалије”. То је поткрепљивао чињеницама.

Његов је немир растао из дана у дан. Све док се није смирио у неком амбису.

Д. Д. није знао да онај ко сувише доказује ништа не доказује.

ЖИВОТАРЕЊЕ

Често се дешавало да комшијин пас претрчава улицу и да се одмах чује шкрипа гума, а затим и псовање возача. Таман кад сви помисле да је прегажен, он задовољно мрдне репом и побегне на пристојну удаљеност. Чудан је то пас. Прави Кербер са проклетих девет живота мачке.

Пре овог пса комшија је пар месеци имао мачку, чисто црну. Рекао бих ђаволски црну. Јадница није имала среће. Прелазак преко улице за њу је био кобан. Просула се по асфалту на моје очи. Грозна ствар. Гледаш како живот нестане за трен и оде у непознатом правцу.

Улица – губилиште живота!

Данас је мој комшија прегажен на улици. Трагедија. Живео је као пас, а умро је као мачка. Никад ниси начисто да ли да лајеш или мјаучеш, да уједаш или мазиш се.

Вечита дилема – бити ил' не бити.

ТРАНЗИЦИЈА ПО БРАНИ

Ако се неко још сећа Бране Лукајића, ово није прича о њему. Ово је прича о једном другом Брани који се прошлог понедељка одједном појавио на вратима стана у коме је оригинални Лукајић до тада живео са својом женом и децом, и то баш у време када је овај некуда заувек нестао. Кућни савет још није утврдио шта се тачно дешавало од тренутка када је тај, лажни Брана, позвонио на врата, до тренутка када га је полиција одвукла из стана, али се сви слажу да је у питању било нешто страшно и незаконито.

У сваком случају, дотични се сада налазио на поду једне собе, проклињући себе што нема хемијску оловку, гледајући немоћно у слова која су се дивно црнела, црвенела и плавила по зидовима. Док је тако размишљао, у соби се материјализовала некаква огромна флека из које се зачуло „Мрмљмрмљ”. Брану испуни страх и дубоки осећај да му флека жели зло, и не могавши да се помери, решио је да је угризе. Грizaо је из све снаге, док га је нешто ударало по глави, а соба се испуњавала многобројним гласним и узбуђеним „Мрмљмрмљ”. На то Брана рече: „Нећу више да се играм!”, и оде да уложи у бизнис са пужевима.

А, СУТРА...

Ово је најкраћа прича о љубави. О њој и њему, о јуче и данас. Јер, сутра – ко зна?

Јуче: срели су се, заволели, одлучили да се даду једно другом без резерве, без остатка. Венчали се, кућу „напунили”, децу изродили, каријере створили. И? Живе. Он и она од јуче, за неко сутра.

Данас: сусрећу се готово случајно, у мимоходу, изговарају се главобољом и умором, тајне скривају. Додуше, на фотографијама у новинама и часописима добро изгледају. Релативно. Он и она од јуче, за неко сутра.

А то сутра ову причу и чини овако кратком. Јер, ко зна на шта ће њихово јуче и данас да личи сутра. Обоје имају свако своју верзију. И, воле се. Кажу.

КОГА ЛИ ЈЕ СРЕЛА

Мајска ноћ. Једино светло у селу. У тој соби.

– Јој, не дај ме! Где ћу ја ово?!

Шћућурена, у њеном кревету, чувам јој душу.
Давно превали деведесету. Рођену бабу нисам запам-
тила. Ову сам наследила.

Волим је. Масирам јој чело. Стеже ме за руке.
Стисак још увек жив. Какав само змај беше?

А деда, Бог да га прости, кажу волео конфе-
ренције. Спреми се. Бела кошуља. Избријан. Бркови
оштуцани. И шеширче. Све како треба.

– Богу ти твога, где си кренуо?

– На конференцију.

– Де, сврати, мало у вајат. Да ти нешто кажем!

Послуша деда са смешком.

– Ајде, пожури! Закаснићеш!

Конференција се одлаже. Распрема се деда
полако. Поквари му баба реферат.

Свиће. Баба шапуће. Са неким разговара. Деду не
помиње.

За трен ме превари сан. И душа.

У хладној руци, чаша. Непопијена. Очи склоп-
љене. И осмех. Кога ли је срела?

ПРИЧА О ВАМА

Сео је сам на клупи. Заборављен, али и спокојан, писао је причу о безличности и монотонији света. Мучила га је пројекција самог себе и помисао да у свој несвесности света он буде тај који ће да трпи последице. Није се освртао тако да сам могао лако да га посматрам. Његово лице говорило је само за себе, сваки траг живота био је урезан дубоко у борама живота. Приметио сам да с времена на време изражава неку сумњу и забринутост. У том тренутку рекао ми је да приђем и да се не плашим, рекао је да је он имажинација нас самих и да је он индивидуално универзалан за сваког човека понаособ, рече да је он самоћа сваког човека. Онда је нестао са изговором да сама материјализација приче није његов фах и да је то социјализација приче са неким тобож жиријем.

НЕПОДУДАРНОСТ 2

Улево, удесно. Права прича тек предстоји. Тилт, брз, брз, веома брз тилт. Не видим ништа испред себе. Не видим мост, али осећам да је испод мене. Танки дебели мост пресвучен одсјајима подневног Сунца. Сачињен од зелене цигле, са три велика преломљена лука. Док стојим на мосту, поред мојих паркираних кола сенке пролазе великом брзином. Испод мене, испод моста ништа осим стеновитих планина. На тренутак ми се учини да сањам. Иако сам доста добро, један крај конопца причврстио сам за ограду моста, а други за себе, све ми се то чинило мало несигурно и крхко. Прекидам ток мисли и бацам се. Моје тело на тренутак полете као птица, међутим већ следећег поче да пада невероватном брзином. Уже се одмотава и његовој дужини долази крај. Прасак светлости подударио се са крајем ужета. Нисам осетио затезање канапа, већ ослобађајући смех из понора. Невидљиви мачева-лац пролете. Питате се како сам га видео када је невидљив. Па нисам... Али осетио сам мирис његовог капута.

ОГЛАС

Откако сам у пензији, живим повучено. Склоњен са пута који некуд води, вртим се око своје осе, чекајући када ће време и тај луксуз да ми ускрати. Тако, између две досаде (а оне иду једна за другом као ислужени војници), сетим се да постоје разне игре: игре на срећу, игре са животом, са судбином и са самим собом. Свака од њих ризична је за једног пензионера. Ипак, одлучио сам се за оглас. Ова врста игре спада у оне мање опасне по живот. Напрегнем своје устајале мисли, натерам их да изађу на светлост и покажу своје лице. Не знам у каквој су форми, али покушаћу да из њих исцедим макар мало користи. Кад их лепо сакупим, све на једном месту, седнем и запишем:

„Оглашавам једно слободно место у возу који путује без реда вожње. Можда до последње станице никад не стигне, али ће досаду сигурно прегазити на отвореној прузи!”

Милутиновић Јулијана

ЧОВЕК СА ДВЕ СЕНКЕ

Стојимо у снегу, пропуштамо бродове... Педесет, двадесет, ко зна које тројке јуре поред нас, поклоне се, шмугну.

– Како Ви имате хладне прсте!

– То је због неба... Ноћас је хладно, а ја имам облаке на прстима... Насликала сам их ситне, у коренима ноктију да гледам како се пењу...

– Хоћете ли да ћутимо?

Климнула је главом.

– Хајде онда да ћутимо...

Медији би од тога начинили читав један *Институт за сјај* и не знајући да га објасне.

ЗАГРЉАЈ

Киша поприлична, летња, јака. Пешачки прелаз. Уочљива фаца, средовечне доби, носи мачку у наручју. Испреплетену с његовом дугом, меком, проседом брадом. Очију зелених, сивкаста топла крзна. Мирну. Напућила се. Мушкарац зрачи необичном радошћу, рекло би се – преде.

СЛИКА ЖИВОТА

Коса линија зида. Пола линије обасјано сунцем у предвечерје. Друга половина умире у сутону. Слика оивичена оквиром прозора.

На средини даске ваза са жутим цветовима. Радост. Завеса кратка, бела, са лабудовима и локвањима. Идилична слика једне вечери. Та боја сунца на зиду и одблесак у мојим очима сећају на детињство. Љубичасти левак расцветале петуније мирише уз гугут голубова на крову. Идилу квари напукло стакло у углу прозора. Али најтужнији је црвени пупољак коме вода није допрла до ране где је посечен. Ипак, он се налази међу жутим цвећем у вази. Жуто је срећно, а пупољак тугује. Жуто себично краде воду живота, а пупољак је нема.

Да ли је то неправда у смирај обичног уторка? Не, то је само слика живота.

ПОСЛАНИК

Одувек сам желео да постанем посланик. Кад сам био мали, на то су ме наговарали деда и бака, касније мама и тата. А мене и није требало много наговарати. Нисам губио време. Већ у војсци сам почео да пишам низ ветар, по изласку се здушно увлачио политичарима. Овоме поклоним девизе, другом позајмим паре без камате. А није страшно и ако не врати. Све ми се то на крају исплатило. Сада седим и уживам. Ждерем, спавам, повремено баљезгам у Скупштини. Још имам и имунитет. Кад пожелим, повећају ми плату. А за народ ме баш брига. До следећих избора.

ЗАКОН

Сањала сам да су ми прсте одсекли сатаром. Нисам осетила ништа. Прсти су пали у чинију пуну мог бола. Осим крви нисам видела ништа. Црвеним окружена покушавала сам да пронађем своје прсте. У болници ми рекоше да им је жао, остаћу инвалид и још да није вредело красти.

А закон као закон важи само за оне које у крађи ухвате.

ЈАГЊЕ

Стара шљива испред оронуте куће, шкрипала је под теретом тек закланог јагњета, које се њише окачено о ченгеле.

Из ране на врату капље тамна, густа крв.

Глава пала на једну страну. Мртве очи гледају мој страх који ме укочену остави на стази испред куће и вриштећи побеже у крошњу тек процвале трешње...

ХИМАЛАЈИ

50 година од освајања Монт Евереста... Едмунд Хилари, планинар са Новог Зеланда и Тенсинг Норгај, шерпас са подножја Хималаја, први су људи који су се 29. маја 1953. године попели на „Кров света”, највиши врх Хималаја, на 8.848 м, у 11 часова и 30 минута по локалном времену... Сада су у подножју Хималаја учесници прославе освајања тога врха, Хилари у својој 83. години живота...

До сада је Монт Еверест освојило око 1200 планинара а преко 170 је у томе изгубило живот, по једна жртва на сваког седмог освајача!... Шерпаси на освојеном врху уместо застава својих земаља, које обично остављају планинари, остављају молитвене заставе, неки драги предмет или слику, или закопају и мало слаткиша као дар у знак захвалности боговима што су им помогли да стигну до врха планине

пешице до врха
у посету боговима
а међу људима

и ум и срце
у зрну песка носи
ветар са Хималаја

где ће
да га спусти?...
ко ће
да га препозна?...

Мицић Милан

ПАНЧО ВИЛА

Са војском кактуса напао сам Дуранго.

ТРАЈАЊЕ

Живео сам у Вичити.

Бацао сам лобању-сенку у многе сврхе.

Нови Сад је љубав на први поглед између мене и старе Јеврејске улице. Крвоток који је мирно, равнодушно и помало заводнички, са много егоизма продужио да тече својим током уопште ме не примећујући. Нови Сад је град који је сакрио царство на крају Алмашке улице под торњем и звоником у мирису тамјана и вечерњој молитви. Свећа што шири пламен. Дете просјакиње и бачени динар, вечити крст на леђима. Нови Сад је милостиња изгужвана у руци једне младости и шарм двадесет првог века по излозима. Доказ да су мржња и љубав исувише близу да би их прихватили одвојене као једину истину. Нови Сад је вежбање живота, пораз и лек. Мноштво неуспелих и понекад добра комбинација. Нови Сад је садашњост и будућност. И туђа прошлост. Моја никако. Игра судбине. Нешто што ће још бити присутно у мени, што тече, не пролази. Нови сад је страх да бацим опушак на лице његове улице. Трговање душом. Вага која ће превагнути доле или горе – у средину никада. Питам се, Боже, волимо ли се ја и Нови Сад или смо једно другом само неизбежни.

КОНКУРС

Отварам очи. Јутро је... Још снена сједам за рачунало и прикључујем се на интернет. Види... види... објављен је конкурс за најкраћу кратку причу. Још нисам закаснила... Конкурс траје још пет дана. Занимљиво... а о чему да пишем, баш ме идеје нешто не пуцају.

Размишљам... мислим! Ха... знам! Хватам се тастатуре и типкам... типкам. Готово! Нема шансе да не прође. Ова сигурно добива награду. Узимам коверту, стављам причу. Облачим се и трчим на пошту.

– Препоручено или обично?

– Препоручено!

Вадим задњих двадесет куна из новчаника и пружам службеници. Спремам потврду у новчаник и враћам се кући. Сва важна објављујем пријатељима да сам послала причу и да сигурно добивам награду. Пет дана пролази као у трену. Као свако јутро одлазим у каслић по пошту. Види, коверта! Отварам сандучић. Вадим коверту. Моја коверта са причом са конкурса. Великим словима пише: АДРЕСА НЕПОТПУНА.

ЋУСКИЈА

Напомена аутора: Ћускија је метална шипка, мало повијена и расечена на једном крају. Ако вам из описа није јасно чему она служи, знајте да вам не би било ништа јасније ни да је видите, зато ћу вам и то објаснити. У питању је једна ретко једноставна алатка, толико једноставна, да се може рећи проста. Служи једино да би се прости људи с њом поредили.

АСИМЕТРИЧНОСТ И ЛЕК ПРОТИВ ЊЕ

Ја сам од оних ретких срећковића који поседују природну асиметрију тела, и довољно пажње да је запазе. Ево, баш сад сам појела и лимун. И од његовог киселог укуса сам се извијала ко пластична боца у ватри и почела да намигујем, никоме, и то на десно око. Ово ми је привукло пажњу јер ја регуларно уопште не могу да намигнем на десно око, само на лево. Сад морам појести много лимуна да превазиђем своју асиметрију.

Никодијевић Дане

БЕЛЕ НОЋИ

Беле ноћи нису беле ако се у њима раде мрачне ствари. Не верујем да има ико ко није имао бар једну Белу ноћ. Разумете? Чак ни Бог. Блесаво, али тачно. Понављам, потпуно сигуран, ни сам Бог, пошто је недељу узео за одмор створивши овако мрачан свет. Пази ти то... Бела недеља за одмор од ђаволског рада за одмор?!

Николић Валентина

БЕЛЕШКА

Истиснеш црвену боју на платно. Пар потеза четком и она нестане. Заборавиш је, удаљиш се много више него црвена боја од тубе. Не само да се одвојиш већ престајеш да будеш везан, ограничен, зависан. Једна снажна емоција остаје трајно забележена.

ДАН

Изгубљен је. Отишао заувек и неће се вратити. Дозволили смо да оде. Отићи ће и следећи. Нећемо га зауставити, али морамо учинити да не оде заувек!

ИСТИНА

Најјачи мужјаци дивљих животиња су ти који продужују своју врсту, терајући слабе и болесне супарнике, очаравајући женку својом снагом и великом територијом обележеном својом мокраћом.

Код човека је друкчије. Богати, мали, здепасти и ружни момак у добром аутомобилу закупи толико добрих женских и отера лепе и згодне, сиромашне и јаке младиће.

Млади нараштаји све су нам више дегенеративни.

НЕПАЛ

Нежно путује. Истражује препреке. Ужива у погледу. Завири, тамо где може. Ослушне, па продужи. Још мало па је у облацима. Воли кривине – оне крију изненађења. Зна да је природно и лепо – једно, нераздвојиво. И када зажмури, он види тињаву светлост. Сасвим довољно светлости да зна зашто је ту. Потребно је да убрза када наиђе на узвишење. Са врха је поглед најлепши. Све је некако лепше, али, ипак, ту није све на дохват руке.

Док силази, још увек је под утиском. Кроз благи осмех процеди нешто налик: Мораћу да је видим, опет...

КАКО ПОСТАТИ И ОСТАТИ ЧОВЕК

Једноставност. Природност. Заволети себе и своје тело. Упознати своје тело и делити га са собом. Упознати сваки део свог тела и схватити да је све то једна целина.

Када си спознао амбалажу, онда имаш где и да ставиш садржај. Садржај си морао већ одавно да одмериш. Ако ниси, амбалажу рециклирај. То ти се највише исплати.

Даље, мораш брижљиво да налијеш садржај у амбалажу. Мислим, било би глупо да нешто пролијеш.

Када си сигуран да се све слегло, затвори целину и одложи на сигурно. Ипак не би смело да се поквари. Јер, кварљива је то роба...

И на крају, честитам, добио си правог човека. Зато га чувај и уживај!

ИЗНЕНАЂЕЊЕ

Чланови жирија анонимног конкурса за кратку причу, расписаног по десети пут у месту К, немало су се изненадили када су установили да за месец дана, колико је трајао конкурс, на њихову адресу није стигао ни један рад. Тим жалосним поводом издали су само штуро саопштење у коме су обавестили јавност да „услед недовољног одзива и слабе конкуренције, ове године прва награда неће бити додељена”.

Са изненађењем жирија можда се могло мерити само изненађење тројице сталних посетилаца једног кафеа у месту К када им је, пар месеци касније, локални поштар, њихов пријатељ, у поверењу саопштио да ће у најскорије време објавити збирку кратких прича.

О ТЕХНИКАМА ПРИПОВЕДАЊА

Алваро Муњез, перспективни књижевни стваралац, сетио се да је остао без цигарета тек пошто је на ринглу ставио лончић с водом и окренуо прекидач на три. „Кафа без цигарете...”, погледао је према укљученом кухињском уређају и размотрио ситуацију. Како није имао разлога да сумња у вечност потребну да се рингла загреје и близину трафике, обукао се и изашао из стана.

У рукама је већ држао паклицу цигарета Фуего, када је, баш на улазу у зграду, налетео на Камилија Селу, нешто мање перспективног колегу. Разменили су

неколико уобичајених реченица. Близина кафеа и чињеница да су у Плеоназму служили одличну кафу учинили су да се пар минута касније пријатељи удобно сместе у једном од сепареа.

И тако, док су млади ствараоци дискутовали о најновијим приповедачким техникама, у стану Алвара Муњеза, у улици Паскал број 11, једна излизана кратка прича већ је узимала маха.

НЕМИРНА И АНЂЕО

– Хајде, срећо, пожури, тата мора нешто да ради – узвикнуо је отац потмуло из дневне собе.

– Ево, тата, још само секунд...

Након што му је одговорила, Ивана се нечујно одјавила се једног од оних сајтова за дописивање и четовање мазно се протежући даље од компјутера.

– Ево, тата, готова сам... па пожури, цуре нам минути.

Устала је и препустила компјутер закачен на интернет као на неку спасоносну инфузију тати кога је занимало да скине са мреже некакве „пословне податке”.

Она је управо написала једну подужу поруку свом непознатом коресподенту. Дописивали су се већ две недеље, никада нису четовали јер, испоставило се, ниједном нису могли да ускладе термине. Она је имала шеснаест година, лагавши да јој је седамнаест, а надимак на сајту био јој је „Немирна”. Он је био нешто старији, имао је двадесет две, а надимак на сајту био му је „Анђео”. Стресла се од слатке језе сетивши се шта је све написала, у каквом заносу.

Њен отац је испратио погледом њен одлазак, послушно утихнуле прилике у стану, а онда почео нешто да куца по тастатури. На монитору се појавио један од оних сајтова за дописивање и четовање. У колони *enter user name* откуцао је: А-н-ђ-е-о и видео да има нову поруку. Зенице му нагло зацаклише.

КРИК СОБЕ

Писао ме је. Назвао причицу „Крик собе” и наставио да ме пише дрскошћу и безобразношћу оног аутора који то чини без икакве одговорности и морала. Глупо и себично. Због неког књижевног конкурса. Није ми дао ни име, окружио је мој живот само проблемима и недаћама, заточио ме између четири зида, усмерио мој поглед негде ка плафону, тражио од мене да будем више од околности, а околности око мене мрачне и неприступачне. Прозрео сам своју имагинарност. И то је био врхунац моје егзистенције. Као што је врхунац неког инсекта да се пари пре но одлети у смрт. Ја ћу умрети са окончањем приче. Ево, још која реч... само. Мислим да ћу последњи поглед који имам уперити ка мом писцу, поглед набијен истовремено празнином и пуноћом значења.

Писац је одложио перо и одлучио да причу не заврши. Схватио је да његовом главном лику треба још мало времена да се помири са својом судбином.

УСПОРАВАЊЕ

Увек када осетим да ми крв струји великом брзином и загрева све делове тела, пожелим да поред себе имам некога са киме бих поделио ту топлину. Тада ми се учини да стојим на аутопуту и стопирам. Протекне пуно времена док нека жена не скупи храброст и нагази на кочницу. Чим уђем у кабину, не стигнем до краја ни врата да затворим, она укључи справу која почне да куца као метроном.

„Шта је ово?“, питам.

„Таксиметар!“ одговори ми.

„Али ја немам пара! Зар ниси видела да стопирам?“

„Добро. Онда идеш позади.“

Жена отвори задња врата и убаци ме унутра. Мрак. Хладноћа. Опирам прекидач на зиду. Укључим светло. Око мене месо; клати се на кукама... Угледам сандук, седнем на њега и дубоко уздахнем. Дах ми се претвори у бели облак. Заборавим због чега сам стопирао. Крв у венама тече све спорије и спорије. На крају се заледи. У истом тренутку се заустави и возило.

Отварају се врата, она отвара уста, а из њих као коцкице леда, испадају речи:

„Досадно ми је. Треба ми саговорник. Дођи код мене. Искључићу таксиметар.“

„Касно је“, кажем... и напустим хладњачу.

Опавски Весна

ДВЕ РЕЧЕНИЦЕ

Ово је прича о две реченице. То је била прва.

САВРШЕНА ЗА ПОРТРЕТ

Живи у старом светионику, уоквирена својим светом, и понекад тихо прича.

Смеје се скоро никада.

Подсећа на старог јазавца, тамо у свом свету изнад залива, са шерпама и лонцима, у страху од оштрих ножева.

ОЛОВКУ И ПАПИР ПОД ЈАСТУК

Пре неку ноћ легнем да спавам нешто пред зору. И даље мркли мрак. Таман легао, а оно на памет ми падне сјајна идеја. Ух, помислих, ово морам записати. Кад вам кажем, сјајна идеја за кратку причу. Сјајна! Како то већ иде, мрзи ме да устајем, палим светло (пљугу), тражим оловку и папир... Ма, запамтићу, лагао сам себе, ма овај пут ћу сигурно запамтити. Одједном цела причица се сложи, добијам изненада идеју и за крај, ма све савршено. Устајем брзо, палим светло и копам по столу. Нећете ми веровати, нигде парчета папира, нигде оловке. Није да сам се баш потрудио, али у том тренутку више од тога нисам могао. И тако... Легнем ја опет и трудим се да повежем ту причицу са нечим што ће ме подсећати на њу. Да ли сам успео у томе или не, не зна се, заспао сам. Ето, ово је све што је остало од те причице.

Орловић Милена

СЛАВА

Ишчекивање осваја. На источном зиду икона свеца. На столу висока воштаница са китњастим папирним подножјем. Мисли испретуране. Плоча са грамофона посрће, разлива стару мелодију. Клавир и чело. Свечано. Поглед прогнан до стабла старе смокве под прозором. Ту је некада била љуљашка и орило се од дечијег смеха. Сада је о исту грану окачен заборав. И тишина.

Дан дозрева, гутајући сате. Из ока се откида суза. Нико, ипак, неће доћи.

Остојић Мирјана

БАЛАДА ЗА ПРИЈАТЕЉА СА БИРОА

Тихо стењање жене у сусједној соби подсјећа те на то колико те коштао вибратор, твој замјеник који сада напипава обиљежено гнијездо сладуњаве прошлости. Сада га подигнеш једном мјесечно и то на дан када те обрадује мамина пензија. Њен си опуномоћени, па је годинама лажеш да пензија касни и да је мизерна, те да ћеш јој помоћи када те запосли неко из треће димензије.

КЛИЗАВИЦА

То није била велика жена, али је добро подносила живот.

Живјела је у улици ниских кућа које су изгледале као варка, привремена опсјена. Покушавала је да отвори кишобран када је метак оборио њену кутију коју је носила под мишком. Поклопац је одскочио, дно отпало, писма и фотографије су се разлетјеле, ничега вриједног ту није било, осим, можда, живота.

ЈАЛОВКА

Мисли су и овог пута дотабанале у хорди. Досађивале су ми увек једнаким отровом премазаним стрелама. Али овога пута – једна, тек извучена из повоја, изјаловила се, на опште разочарање хорде. Јаловка ме је грчевито стегла.

Да, по хиљадити пут понављам себи, занела ме је неприлична љубав. Заправо, занео ме је тај миран човек, та тиха, ненаметљива скромност свесна својих вредности. Најзад сам препознала оног који уме да пружи оно што желим и могу да осетим. И моји осећаји више нису утрнули! И ја више нисам далтониста! И имам право да волим без зазора, стида и кајања! И нека је благословена ова љубав, и нека је благословено...

Хорда је тојагама избатинала јаловку.

КУТИЈА

Донели су ме у нову собу препуну одбачених ствари. На плафону је лустер без једне кугле док су друге две искрзане по ивицама. По наткаснама и ормару су некакви апарати који су сигурно покварени јер их нико не узима нити их укључује или искључује.

Соба гледа на север и сунце у њу залази једино у доба дугих јунских дана. Сада је децембар и просторија је мрачна готово читавог дана. На једном столу налази се кутија за коју бих у овој полутами рекао да је црна и да има машну исте боје. Она је тачно испред мене и ја је са подигнутог јастука непрестано посматрам. Признајем, њен ме садржај све више заокупља и иритира. Знам да од ово мало мога живота не треба тражити много па мислим да није превелика моја жеља да некако станем на своје ноге и одвучем се до те кутије само колико да је отворим.

СЛУЧАЈ ЉУБИМЦА

Господин Симат посматра са свог прозора огромног пса најкрволочније могуће расе како јури по парку и за собом на ланцу вуче потпуно млитаво тело свог власника.

— Овај човек мора да је мртав — закључује и полази да појача радио који је управо емитовао његову омиљену мелодију, али тада угледа једно мало дете

које испружених руку трчи ка томе кучету и довикује му:

– Куцо, куцо! Лепа куцо!

И види како се тај пас окреће и полази према том детету, а очи му се бесно шире. До ушију му чак допире режање звери.

Господин Симат сада затвара своје разрогачене очи јер пас је у пар скокова стигао пред радосно дете са све тим својим отромбољеним власником на ланцу. Он снажно стеже очне капке, готово до бола, и мрмља кроз стегнуте зубе:

– Сада је ствар у самом псу!

Печеновић Дејан

КЛИКЕРИ

Једно пругасто морнарско оделце и буквар,
и прва симпатија и због ње прве батине,
и клупа у хладу једне вишње,
и лубеница из бунара, и сладолед који цури,
за број веће сандале и безбрижност слободна и
вечна

...све се то пресијава у шареним стакленим кугли-
цама у једном старом набораном длану.

Пешић Никола

ПРВА ЉУБАВ

Многе ме ствари сећају на прву љубав. А већ одавно не знам ништа о њој. И сад, у позним годинама, тиња жеља за сазнањем: где је, с ким је, је л' има деце, сећа ли се...

Лепо је то сазнати. Због радозналости. Иако ми, можда, не би било право.

СУДБИНА

Када је госпођица Нико И. Ништа срела господина Све И. Свашта, осетила је лаки дрхтај у стомаку. Иако је све говорило да их је судбина упутила једно на друго, госпођица Нико И. Ништа учинила је понешто и понегде да господину Све И. Свашта постане драга, важна и неопходна у будућем животу.

Када се изборила са овим и оним препрекама, венчали су се. Ма, и овако и онако би до тога дошло.

Живели су свакако и никако. Госпођа Нико, јер јој је то господин Све дозвољавао, радила је свашта. Зато су њеног супруга запамтили под надимком „господин Ништа”.

КОМШИНИЦА

Од раног јутра сакупљала је шљиве по стрмини, изнад потока. Ако у задругу не однесе цак, мужа ће јој послати на принудни рад. Пред очима јој се вили колупови, модри као воће у врећи коју је покушавала да веже себи на леђа.

Издала је ногу, глава или је претегао стомак. Из вреће, право у поток, незадрживо крену бујица зрелих шљива.

„Никад нећу да зберем”, помислила је и све се смрачило.

Нашли су је по плачу трогодишње ћерке којој је јутрос рекла да се држи између две младице и не мрда.

– Кучко, да л’ не може да припазиш, упропасти тол’ке шљиве! Свекрва је грдила, плачући, над њом, над унучицом која је цвилела уплашена, над собом...

После пет дана мучења, Бог јој се смилова.

Мртворођенче је свекрва увила у стару коњску зобницу и закопала у шуми.

Сад живи у великом граду. Уз кафу ми се пове-
рава.

– Нећу ћерку да плашим... Сањам село, шуму и једно анђелче ме вика – доођии маамоо...

Поповић П. Александар

ВИСИНА

Намргођена сива планина високо у облацима остала је иза њих.

Кршевити, изборани горостас немо је посматрао двојицу.

Никада им неће опростити што су га надвисили за своју мизерну људску висину.

ОН, ОНА И ОНО

Он је мислио да је воли. Она је, пак, мислила да је ОН гуши. Грешили су обоје.

Нити је Он њу толико волео, нити је Она била толико спутавана.

Растали су се.

Он је престао да мисли да је воли. Воли је.

Њој је недостајала његова пажња.

Путеви су им се разишли.

Остало је само оно мало временаведеног заједно да лебди повезујући невидљивим нитима њихове животе у тренуцима сећања.

СВЕТКОВИНА

Она оком – он скоком! И зашто да не: јер у очима јој с првим акордима „Femme fatale” види да зна, очекује и не крије уживање у томе што ће се догодити – што ће је на очиглед свих, у налету нежности и с једном једином мишљу – ово мора да се одигра! – ухватити као Сабињанку, зверски одлучан, левом руком око паса и – за главу и по виши – дићи као перце; јер ће у тих четири минута и пет секунди најчуднијег плеса бити једини на свету: он јарбол – она застава...

ПАНОВА ФРУЛА

Замисли: планина, твоја кућа међу јелама („Уђи”, рећи ћеш), моје мало бекство – напокон сами; зима је, пуцкета ватра. Онда, кад ме нахраниш, оно једино на теби – и једино грубо – дебеле вунене чарапе, сељачке. „Све, све”, шапућем и скидам ти их, полако. „Тако лепа стопала!” Прст по прст на мојим уснама, дрхтиш, очи склопљене, Енуа тек на трећој песми, а ми... Ето.

ВЕЧИТИ ПУТНИК

Подне је. Стајао је у маси и размишљао. Њему, реално ништа више није значило. Гледао је у даљину. Дојучерашњи ликови из маште бледе и остављају поражавајући утисак. Изгубио је наду. Схватио је. Једна од првих важних одлука донета на сасвим спонтан начин. Дојучерашње уживање и радост то више нису били. Помислио је наивну жељу. Маса људи, испред, иза, лево и десно од њега је била веома бучна. Владала је еуфорија свуда около. Било му је свеједно. Тако младом. Није био сигуран кога воли, а кога не. Људи у које је веровао то нису били заслужили. Све је отишло до ђавола. Стојећи у том веле-лепном здању био је са свима а, ипак, потпуно сам. У животу се, изгледа, све мења.

„Премијер”

ГРОБЉЕ МРТВОГ БОГА

Улазио сам у себе док је воз излазио из станице. Махали смо једно другом последњим уздасима олакшања. Јуче, на Дан љубави, развели смо се. Рекла је: „Боље на Дан љубави, него на Дан мржње”. Мени је тај дан личио на дан слободе. Као онај кад сам је срео пре двадесет година. Била је лепа као да су је вадили на царски рез. И мудра као различак. И весела као јабука петровача. Пет првих година је пољупцима печатила моју кожу. Пет других је љубила све по азбучном реду. Пет трећих је лајала на звезде. А последњих пет је утрошила на мржњу. Веровао сам у свеце, у орахе, у грмљавине, у лањске снегове; али то су биле молитве туђим боговима. Мој Бог је умро. Узалуд сам га молио да васкрсне. Рекао ми је: „Нећу. Хоћу да будем мртав као што је ваша љубав. Хоћу да ме сахраниш у њеном срцу.” И ја сам га сахранио. Сад је она отишла и однела у своје срцу гробље у коме је сахрањен мој мртви бог.

Прља Бранко

ОД МАЛОГ МИША ДО ВЕЛИКОГ КРША

У углу собе чучи миш гледа жмирка наоколо очи му трепере очекује мрак и трење стомака свога од прљаве цеви исполепљене длакама смрдљивим мрежама у граду у коме гмижу људи у виду ужурбаних воштаних фигура иако им гори душа од жеље да крикну и побегну од овде... негде – *негде? то није реч која приличи човеку који поштује себе самога* – рече г-дин Биз Нисмен у оделу од тантеле и ципелама од Кроко Дила са златним осмехом од 28 разлога и 4 правила деловања према законима безакоња – *мораш бити прецизнији* – додаје: – *1) ако је свет сат, онда поседује механизам 2) механизам се спознаје преко делова 3) делови су потчињени законима механике 4) закони механике су потчињени законима безакоња* – он осећа те силе у себи као пулсирање светског сата-бога механизма стварности и виших форми постојања док одозго гледа мали микро-космички-бог Макро и смеје се и тапше г-дина Биза по рамену јер је тако паметан, мали он мамин син вуче брадавицу крвнички халапљиви дефицит калцијума у том божанском телу изазива и скелет света пуче у парампарчад оде све!

РАТНИЦИ ИЗ МАГЛЕ

Они су у битку кренули.

Јутарња магла још је давила пространо бојиште, суморно су се тек назирала нека свјетла, но, тешко је било одредити њихов смисао и значај.

Нестварни људи нестварно су треперили у том сивом крајолику. Нити почетак од њега, нити крај.

Чудни су то ратници. Стољењима они воде ову битку. Стотине, тисуће њих, бројеви се растачу у њиховим небројеним редовима. И крећу се у првом пјешачењу, у првим аутобусима, у првим трамвајима.

Они иду, да барем још један дан преживе.

Они су у битку кренули. Градска сиротиња, и овог јутра.

Ратници из магле.

ХАРМС И ЈА

Покушавајући писати слично као Хармс, све више сам се удаљавао од себе самога, постајао себи несличан. Зато сам почео опет писати као ја и све сам ближи Хармсу. А пошто баш и не разумијем све те процесе у својем писању, не покушавам их схватити. Несхваћање ми добро иде, што ближе себи, то даље од себе. И обрнуто.

— То си збиља глупо написао — рече ми један читатељ за којег никада нисам сазнао одакле се створио.

– Слажем се – кажем ја. – И баш зато ми се свиђа.

– И што ћеш сада? – пита ме он, иако га не занима мој одговор.

– Ништа, попит ћу чашу вина, доброг вина, с Хармсом.

– Боље ниси ни заслужио – након кратке шутње одбруси он.

Тако смо се Хармс и ја поприлично нацврцкали, а да нас при том нису сметале разлике у годинама, нити банална чињеница да је Хармс већ био дуго мртав прије него што сам се ја родио.

Главно је да смо се напили, Хармс и ја.

ГРОЖЋЕ, ПТИЦЕ И БЛАТО

У уским улицама нашег насеља умјесто малих кућа убрзано ничу зграде.

Јучер су срушили лијепу кућу са малим двориштем. Сусједа ми је још љетос рекла да је власник умро. Од почетка зиме дијете и ја често смо туда шетали. Гледали и слушали птице како се госте на необраном грожђу.

Сада је остала само хрпа цигле, даске, прашина, блато и бука камиона.

ПОКЛОН

Девојчица из треће клупе целог дана гледа своје ципеле. Учитељица пише по табли, она преписује, али како коју реч заврши, поглед јој се искоси ка ружичастој обући. Осмејак јој затитра, задивљен поглед прошета врло пажљиво по сваком нагибу, по свакој кривини ђона и сваком савијутку пертле, па задрема на ружичастом призору, све док креда поново не шкрипне. Ципеле – табла – ципеле – табла – тече тај дан.

Кад год се окрене од табле, учитељица види поглед заљубљен у ципеле, заусто опомену, али је задржи у себи. Боже, ал' су ружне, сваки пут помисли, али не да лицу да ода мисао. Табла – стрпљење – табла – стрпљење – тече тај дан.

Ћути учитељица, јер је тај поклон Добротворног друштва, ципеле ружне, гломазне, кабасте а ружичасте као шећерлема па тиме још гротескније, са распродаје из ко зна које далеке земље, једино у шта се девојчица из треће клупе поновила од кад је у њу пре три године села.

ВРАТА МОЈЕ ПРИЧЕ

Не затварајте врата на мојој причи, молим вас. Ни једна, ни друга. Ни она кроз која се у њу улази, ни она кроз која се напушта. Нек дува промаја, да се не убајати.

Ако затворите она прва, неко други, ко после вас покуша да уђе, можда неће имати снаге да их отвори, па је никада неће упознати. Ако затворите друга, неко може остати заробљен у њој заувек. А моја прича то не жели. Она је једна добра прича, која чезне за тим да сви буду слободни.

Молим вас, само то вас молим – пазите да се врата не затворе. Уђите у причу, разгледајте, вратите се ако нешто нисте разумели, хвалите, критикујте, препишујте, доведите пријатеље, рођаке, да хвале, критикују, копирају, преписују...

Немојте да вас ова моја молба заплаши. Прошетајте кроз причу, то свакако немојте пропустити. Видећете, кад изађете, бићете мало другачији него када сте ушли.

Али, молим вас, припазите само да врата остану отворена.

ПРИЧА

Папир је крут. И већ је пар пута пукао на местима где је нешто наглашавано. Мислим да неће издржати целу причу.

ОГЛЕДАЛО

Причао је о неким циркуским огледалима, која су те могла чинити и дебелим и уским, кратким као и дугим. Јако су га забављале те неочекиване деформације.

Дотакао ми је образ и рекао да би се и мој профил могао цео развући на једном од тих огледала.

Рекао је и да не види себе у њима, него, као неке чудне ликове, увек насмејане.

Насмејала сам се.

Није то осетио. Наставио је о огледалима. Причао је и како очи заболе од дугог гледања, како му се једном завртело у глави и цео дан му, после, није било добро.

Опет сам се насмејала. Опет ме није ни погледао, већ се мрштио, као да изнова доживљава мучнину у стомаку.

Гурнула сам руку у торбу и неприметно извукла моје огледалце. Погледала сам га још једном и схватила да опет прича о тим чудесним стаклима. Полако сам устала, спустила огледалце, где сам седела, и отишла.

Радовановић Даница

СЕВЕРНА КАРОЛИНА И ПРВИ НЕУСПЕЛИ ЛЕТ...

Синоћ познати предели на аутопуту. Исте рекламе за Волво, Тоуота, Сааб, она ружна зграда која штрчи – архитектонски монструм.

Симулација првог лета браће Wright у Kitty Hawk-у протекла је неуспешно. Кажу крива је киша, и ветар... и ја кажем: криви су киша и ветар, да. Лепо обучена господа као с почетка прошлог века са све брковима и качкетима и прслуцима испод огртача као са црно-белих фотографија, трудили су се и трудили, али им није успело. Гомила окупљених људи стрпљиво је чекала поред океана, ваљда ће успети до краја поподнева.

Ето – оно што је успело пре сто година браћи Wright данас многима не успева.

.

ВЕЧЕ ЈЕДНОГ ЦУКЦА

Враћам се кући. Свеже зимско вече. Ходам ногу пред ногу, ногу пред ногу кроз мале тунелчиће у снегу које су оставили за собом точкови кола. Контраст црног неба и белог снега што је покрио све око мене изгледа изазовно. Дође ми да скочим у ту хладну сипкаву масу и да се ваљам до јутра. Али не могу. Журим кући. Изашао сам крадом. Као лопов. Сада ћу морати тако и да се увучем. Надам се да она није забравила капију. Не могу је прескакати. Сувише сам уморан. О... види, комшија је опет везан на краткој узици. Газдарица му је строга. Један кикс и нема изласка месецима. Несрећник! А ни други се није усрећио. Ено га, опет тупо пиљи у ноћ. Он нема тих проблема. Он није везан, само је несретан. Е... шта бих ја радио да немам ланац... Ах, ево и моје куће. Хм?! Светло у соби! То није добар знак. Она, значи, зна да сам изашао. Стресам се. Улазна врата се нагло отварају и на вратима стоји Она. Намргођена, напућена, гледа ме с висине.

– Па добро, где си ти до сад?! Је л' мислиш да је ово хотел!!! Улази !!!

– Извини, душо. Волим те! – рекох подвијена репа, да загладим ствар.

КАКО ЈЕ ЋОРКАН, НОЋОБДИЈА И
САЊАЛИЦА, ПЛЕСАЧ НАД ХУЧНОМ
ДРИНОМ И НЕСРЕЋНИ ЈУНАК УСПАВАНЕ
КАСАБЕ, САВЛАДАО ПОНОР У СЕБИ И ПОД
СОБОМ

Ово је дуг наслов за најкраћу кратку причу. Он је, у ствари, инспирација за причу о чежњи да се савлада понор.

Сећам се приче о човеку који је презирао свакога око себе. Имао је све и могао је све. Личио је на рудара који копа злато (за себе, наравно), уживао у његовом сјају, не примећујући да отвара провалију под собом. Заборавио је једино да сагради жицу преко које би, кад затреба, прешао бездан. Они који су зазирали од њега и даље су бојажљиво, тешко, и несигурно корачали овим светом, али чврсто у свом заносу и чежњи да ће им се у животу „позлатити”.

Прича о човеку који је заборавио на златну жицу спаса много је краћа од оне која се гради у сновима о лепшем животу.

Ракић Настасја

УМ

Нестало је. Можда више неће плакати. Нико не уме: сриче, разноси, баца у прах већ постојећу хармонију божанског следовања. Aurea Aetas? Опет неко. Поносно и љутито проси већ постојећи Апсолут у несвесно. Више нико не плаче. Чува разум носећи смрт. Нешто се чека јер се нешто спрема. Нико не зна. Ум чека.

ДИЛЕМА

Сео је испред монитора и безнадежно зурео у њега. Пришла сам му с леђа и спустила руке поред његовог врата, кружним покретима наговештавајући жељу да га измасирам. Подигао је рамена и одлучним покретом уназад зауставио моје покрете. Оставила сам руке да леже на њему, а он је поновио знак жеље да га не додирујем.

Размишљала сам пар секунди, стала поред њега и опкорачила га, стављајући своје лице испред монитора, настављајући кружне покрете другим делом тела. Извио је главу поред моје, (вероватно) угледао нешто и нагло устао збацивши ме са себе.

Сада стојим крај пепељаре и размишљам да ли:

- да га ударим њоме у главу или
- да одем у кухињу и направим палачинке??

ПРИЗОРИ СА ЈУЖНОГ ПРОЗОРА

Отац мој, ја и син мој сједимо на прагу наше старе куће. Никога не примјећујемо и нико да опази нас. Мјесечина је толико јака да смо скоро прозирни. Не-примјетни за онога ко нас ту не очекује.

Ноћ протиче као и обично. По неко свјетло утрне. Једно се гаси и пали неких пет или шест пута. Из те куће болест не исељава деценијама већ. Преко планине свјетлица забљешти, стриже, па планински врхови као да крену према небу и сударају се са његовим тала-састим призорима. Мачор, свитац, пухаћ, слијепи миш и разне друге ноћне сподобе, пролазе свака својим путем. Нити да се препадну нити да са путање скрену. Као да за њих и не постоје други свјетови осим њихових.

Ни за мене ово не би било занимљиво да отац одавно није мртав. Ни сам се не осјећам најбоље и већ помало нијесам одавде. Син није рођен и неће ни бити.

Ни куће оне више нема. Ту је нека друга. Можда и туђа. Зато нашу слику са њом смјештам у колекцију незаборава умишљене вјечности.

ТРАГОВИ

Знао је да са болесним срцем троши последње сате, који су му били намењени. Зато је одлучио да нестане без велике буке. Пожурио је да бар стигне до места где су похрањени његови најмилији. И пријатељи. На линији број три до Авијатичарског гробља. Полако се припремао да изађе, кораци су му били све краћи и тежи. Застао је на излазној платформи и окренуо се према возачу, хтео је да се поздрави, ни сам не знајући зашто. Јер лик му је био сасвим обичан са линијама које нису одавале ни срећу ни бол. Можда је баш у њима препознао лица пријатеља која су се временом измешала и ишчезавала тако да их се више и не сећа. Затетурао се – поново срце! Посегнуо је за пицулама, али их није отворио. Уместо њих гутао је ваздух као да га једе. Искорачивши, срушио се на вратима. Са раширеним рукама као да грли широку панонску равницу.

СМРТ, ПРИЈЕ И ПОСЛИЈЕ БУРЕКА И ЉУБАВИ

Било је јутро када је тротоар у улици Мојсија Зечевића изненада постао крвав. Случајни пролазник пуцао је себи у главу, наочиглед полицајаца који су хтјели да га легитимишу. Готово истовремено са звуком пуцња, у шоку, на улицу су из оближњих кафана истрчали дежурни испијачи кафе. Добили су праву, озбиљну тему за разговор. Међу њима је била и она. Он је мало закаснио.

„Здраво” – рекла је она. Није јој одговорио.

Окренуо се и отишао по бурек, код Суда.

Она је промрмљала: „Нећу да се удам.”

Бурек је био маснији него обично и он се продера:

„Мајсторе, зашто овај бурек није врућ?”

Бурегџија слегну раменима тупо гледајући у купца.

Она је дуго плакала зурећи у локву крви, проливане на неколико квадрата главне улице њиховог биједног, али заједничког града.

Он је, сит, отишао да спрема испит.

ХЕРМЕТИЗАМ ОБМАНА

Лако је знати шта се дешава. Тешко је дознати шта се не дешава, а већ се увелико десило.

Зашто смо Очајни? У поменутом случају, кључном, баш зато што не знамо када се оно стварно важно десило. На срећу, очај ове врсте мало кога обузима. На несрећу, све друге облике обмана очаја исцрпљује, али опет – мало ко то зна. Зато је Лаж још увек Краљица.

ДАРОВИ

Поједини се дарови дају с много промисли само одабранима. Деси ли се, ипак, омашка па кривом проценом допадну Погрешном на длан, Моћ Великог Остварења немилосрдно избрише такве грешке, могуће Велико зло.

Неко добија Дар, а неко је само сањао да га добија. Погрешног увек немилосрдно разуверава буђење.

ПРИЗНАЊЕ

Да, убио сам је. Признајем. Била је досадна. Просто несношљива. Па молим вас, ако вас неко толико изнервира, и ви бисте учинили то исто. Она је злотвор и није било другог начина да је се отарасим. Ја сам трпељив човек, верујте ми. Могу много да издржим. Али све има своје границе. Пукне ти филм и учиниш оно што иначе никада не би учинио. А нећете ми веровати, био сам савршено миран. Само сам хитро дохватио прво што ми је пало под руку и нагло је треснуо. Остала је да лежи преда мном. Још више ми се гадила таква: огромна црнозелена, спљескана мува зунзара.

ПУБЛИЦИТЕТ

Господин Братислав Сретеновић, након терористичких напада у египатском летовалишту Шарм ел Шеику, када су сви панично пожурили да напусте и хотел и Шарм ел Шеик и Египат, остао је у хотелу изјавивши шефу рецепције да тиме очекује велики публицитет разноразних телевизија које ће обелоданити ову његову храброст.

У истом хотелу остао је још један гост, славни италијански тенор, који је шефу рецепције објаснио како жели да избегне велики публицитет разноразних телевизија које би се од свих успаничених туриста окомили баш на њега.

НЕ ДАМ ВАМ БРОШ

Ако одличја мог народа у нас знаног, и званог, ордење ваше тумачи преводе, не знам све којим поводом и у које све сврхе не, као БРОШ – Што ми га с хаљина, рува нашега, кидате и лоповски трпате у мрак?!

Вала, пре или касније, скинућу вам и дугмад са гаћа па за разлику од људи, хероја или нас, ви баш брош на том месту носите! Од мене лично толико.

КОЊИ ДРУГИМ ПОЉИМА ЈУРЕ

Некад си, изгледа, била риба, а сада само понекад – испадне ти дојка из купаћег и то је све што можеш да понудиш од љубави.

И даље носиш заводне црне наочаре, и као што све на теби мења своју функцију, оне сада скривају.

Попушиш и цигарету. Некада си након, сада уместо.

Много су скупље да би било као пре.

И била си дете, и очекивала си од света.

Сада имаш децу и свет очекује од тебе.

Јебеније је него пре!

Зар не?!

ТВОЈЕ РУКЕ НА ЊОЈ

Твоје прљаве руке на њој. Кад год сте сами у кући. Полажеш руке тамо где не би требале бити руке ни једног мушкарца, а понајмање твоје. Твој обузети ум не види црту дебелу као историја човечанства коју прелази и овај пут у њеној соби. Сваки додир оставља траг плуга у младој земљи. И нема огледала да те уразуми. Да се сетиш како си сам правио тај кревет за њу. Добро си га направио, тај кревет не шкрипи. И како ти је причала ситним гласом да духови ноћу пролазе кроз стакло. Својим рукама си направио жалужине. И сада их својим прљавим рукама затвориш сваки пут, и она одмах зна...

Духови и даље долазе...

АМБИЦИЈА

– Па, не можеш ти да се поредиш ни са једним од њих. Шта ти пада на памет... Они су нешто велико направили... Заслужили су – чуо се глас из суседне просторије.

Било је добро што их је делио зид између, па је чуо само неуједначене тонове у реченицама, који заправо и нису били њему упућени.

И даље је ређао своје корњаче по столу и припремао се за трку деценије.

АЛАТ

Отворио сам огласе. Машине и алати.

„Продајем апарат за варење”, шифра: „Желудац вишка”.

– То није то, закључих. Мени ипак треба други алат.

ПРИМЕР

Вртоглаво се попео. Био је неки орган за неке односе. Никад није изговорио: „Ја мислим”, већ: „И ја тако мислим”. Завршио је неки леви факултет, и на основу тог искуства увек је тврдио да је све на свету факултативно. Чак и живот.

Јеби га, доказао сам му то на његовом примеру.

ВЕРА

„Ето, сине, због тога ти је битна вера у животу”, рече Никола и заврши своју причу свом осмогодишњем сину.

„А шта је то вера, тата?” упита син.

„Шта је вера? Е па, видиш, сине, вера је оно што постоји у сваком живом бићу на овој планети. Ти си још увек мали и не знаш да је она и у теби, она се развија са годинама и искуством. Вера ти, сине, даје снаге да идеш кроз живот лакше и помаже ти у савладавању свих препрека на том путу. Многа су бића изгубила своју веру на том путу, и сада тумарају ходницима безнађа поново тражећи оно што су некада имали. Када једном изгубиш веру, сине, јако тешко ћеш је поново пронаћи. Веруј, сине, да ћеш бити добро људско биће, да ћеш волети и неизмерно давати, поштуј свакога, јер сви смо ми једнаки пред свевишњим, цени оно што имаш и што си створио.”

„Никола, време је истекло”, рече непознати дубоки глас.

Никола помази свог сина по глави и примети искру у његовим очима док га је затворски чувар одводио.

Семакин Александар

АМБИС У УЛИЦИ ИСИДОРЕ ДАНКАН

Иако станујемо у истој улици, не полази нам за руком да се сретнемо.

Дели нас тек неколико кућних бројева, свега неколико метара асфалта, али и један понор. Амбис у улици Исидоре Данкан.

Не мислим на ону раку која је остала отворена још од последњег увођења гаса и ружи нам улицу. Мислим на један дубљи понор, на јаз који се проширује и продубљује. Свакога дана лагано се поткопава. Ускоро све куће у улици ће се урушити, нико неће умети да објасни од чега.

И можда би Јесењин успео да премости овај кањон. Али далеко сам ја од Јесењина, скоро једнако далеко колико си ти од Исидоре Данкан. Једнога дана неко ће пасти низ ову литуцу, нико неће умети да објасни зашто...

ТРИДЕСЕТ СРЕБРЊАКА

Из Кариота. Одатле је био па су га прозвали Искаротски. Каин је убио Авеља, Јуда је продао Исуса за тридесет сребрњака. Највећи негативац Новог завета.

Ти си имала обичај да кажеш да ћу се и ја продати за шаку долара. Отићи ћу у ону проклету земљу. Настанити се у Великој јабуци, јабуци нашег раздора...

Можда Јуда није имао избора. Та страна медаље остаје непозната. Исус је ипак био Син божји, а Јуда људски проклетник.

У Јерусалиму је онда био страشان метеж. Сви су чекали Месију или покушавали да оду. Нешто као ово код нас у протеклој деценији. Можда је мислио да са тих тридесет сребрњака започне негде нешто. Спаси се беде. И мене су у нашем метежу водиле сличне побуде. Ти си то називала кукавичлуком.

Моја стипендија износила је тридесет хиљада долара. Када се одбије инфлација, говорила си, та сумња је једнака са оних тридесет сребрњака из времена Исуса и Јуде.

ПРОЗА

Причати причалици.

Зашто си ми ушла у причу, причалице једна? Тешко ми је да почнем. Ето, због тебе морам сада да завршим. Престани да причаш!

ТУЂА ПРИЧА

Шта сам све хтео да кажем? А неко ме увек зауставља. Дошло ми негде између зуба и мекоће усана, а никако ван тога. Реци. Изреци. Испеци па реци. Ко ме? Нико ме не слуша. Чак ни сам себе не чујем. Руку сам хтео у црвену дупљу усана да завучем не бих ли расцепао ту тканину створену од мекоће усана и белине зуба. О, шта сам све хтео да урадим у туђој причи. А своју никад не испричах.

Симић Владимир

***

Ето, направили мрави мравињак покрај пута. И, сад, који год изиђе на пут, згазе га, тек мало их се врати унутра. Мрави ко мрави, гурају своје, копају, рију, земљу избацују, раде, штоно се каже, ко мрави. Ал' не иде им, све их мање. Никако да се зачуде, где им то друзи нестају. А кад би могли да се зачуде, да тако кажемо, онда и не би били живине, и померили би тај мравињак мало негде, десно или лево, и боље би им било...

***

Да имам тумор, Нинослав би се звао. Сличан би био мој Нинослав мени: ситан и мршав, и увек гладан, безвољан и неспреман да убије домаћина. Лепо бисмо се слагали, мој Нинослав и ја.

***

Кулисе су постављене, глумци су на сцени, публика је ту. Представа не почиње? Проверићу сценарио. Режиер се изгубио. Недостају дидааскалије. Текст је ту, зашто не говоре? Зашто? Публика предуго чека. Делује задовољно. Собом? Нема узбуђења, публика ћути, глумци ћуте. Глумци стоје непомично на сцени. Недостају дидааскалије. Режиера још увек нема. Публика незаинтересовано посматра сцену. Тишина. Кулисе се померају. Нико не примећује. Руке. Ћутим. Време пролази. Посматрам лица, глумци посматрају публику, публика безизражајно гледа сцену. Читам сценарио и гледам публику. Вриштим. Нико не реагује. Посматрам сваког појединачно. Гледам им очи, улазим у њихове утробе, читам, поредим. Сценарио! Гледам представу. Глумци гледају представу. Режиера нема. Публика устаје, клања се. Глумци аплаудирају и одлазе.

РОБОВИ СЛОБОДЕ

Познајем неколицину људи којима је заједничка црта прилично грчевито настојање да одустану, прескоче или избјегну било какав распоред, организацију, ред и поредак.

Schopenhauer је једноћ давно примијетио да свако ограничење ствара слободу, јер тако даје оквире размишљањима о реално могућим исходима и изборима.

Таутолошки, свака слобода напросто треба ограничење, да би се могло сагледати њене могуће могућности, па се не може вадити на непредвидљивост исхода.

Јер то би била ситуација у којој се оправдава своју лијеност, не желећи читати ни учити баш ништа, да се не би подлегло туђим визијама или сугестијама, које уништавају креативност одлуке у посљедњи час.

Не знајући ништа, Робови Слободе наводно стварају основу за свезнадарство. И премда им, у раскошној хаљи разноликих изврдавања одговорности, морамо признати симпатичност, предлагање одређених разумних граница и њих би (и нас, повремене њихове сусретнике) сигурно учинило задовољнијима.

БАШ БЕЗВЕЗЕ!

Јутро... будна сам... осећам умор. Лош сан и то је све. Секунди, минути, сати пролазе... умор остаје. Као није ми ништа. Купујем, хлеб, млеко у тетрапаку, јогурт и новине. Лифт не ради. Вруће, хладно наизменично у јаком млазу, шнирам ципеле, закључавам врата стана. Чекам трамвај, чека и умор. На очиглед свих прати ме. Одговарам... завршну има умор. Смена сунца и месеца и пружам се у постељу. Секунди, минути, сати пролазе. Не спавам! А ни умор!

ЗАШТО ЈЕ ПАС ПРЕШАО УЛИЦУ

- То ја не знам, али имам негде тачно записано.
- Ја никад нисам био против тога да он прелази Улицу.
- Па не може он, брате, читав свој живот да стоји у месту. Овако, види, овако!
- За бољитак српског народа.
- Па гледајте... Морам прво... да кажем...
- Да би утекао, буразеру, да би утекао!
- Јеј га боли кујац, к'о и мене!
- Ја нисам ништа видео. Ни чуо.
- Видите, пас у животу понекад мора да промени страну, мишљење, уверење. Па кад једном пређе, после му је лакше да се врати.
- Ви лажете и обмањујете све друге псе. Он није прешао Улицу!
- Позивам... гррр... све псе... гррр... да се слободно врате! ГРРРРР!!!
- Питање за вас, драги гледаоци, гласи: Бисте ли и ви прешли преко Улице да вам се за то пружи прилика?

НУЖДА

Мркина. Глувило. Пре првих кокота. Уждих луч.
Да видим. Испред носа. Тимарим путаља. Притежем
попруге. Опуштам праће. Товарим цепанице. И у
наутрешељ. Да му не крива.

Мени бокун мертинице. И грумен сира. Посног.
Торотана. Њему зобница. Воду ћемо пити из барица.
Мутних.

Идемо на пазариште. У град. Поред реке. Модре.
Где јабланови шуме. И где песник поје.

Никога не сусрећемо. Мимоилазимо. Утваре.

На улици смо се укипили. У зору. Дрхтуримо.
Постајемо излог. Покретни. Нико не застаје. Не загле-
да. Не запиткује. Нисмо бренд. Тржиште пробирљиво.

Путаљ покуша са маркетингом. Зањишта. А онда
се обилато покркали. Из протеста.

Мени припадае мука. Спопали ме грчеви. У дробу.
Брзам до Ленке. Бабе Сере.

Немам за нужду. Велику. Попушта. Могу се
олакшати. Плаћање касније. На одложено.

Пустих воду. Однесе ми муку.

ПЛАВАЦ

Привели су га у академију. Полицијску. Учио је
право. Јачега. На удараљкама. Наоружан је знањем. До
зуба. Чело му је широко. Брисани простор. Глава му је
маркантна. На њој је визир. Или фантомка.

Има велики калибар. И дугу цев. Да оствари домет. До људи. Опасао се пендреком. Да се и њему нешто клати. Испод појаса. Између ногу му је панцир. Да му штити делове. Меке. Слуша исту станицу. Краткоталасну.

Прати криминалце. У стопу. Зна им бројеве. Обуће. А онда их хвата. Испод руке.

Расветљава злочине. У по бела дана. Увек стиже на време. Да преброји мртве. И да покупи чауре. Ради у рукавицама. Парафинским.

Поступа хумано. Демонстранте полива водом. С омекшивачем. Лепо се опходи. Оставља отиске.

Примењује методе. Научне. Истерује дух. Из тела. Смекшава људе. Неки се покојник и укрути. Не подноси третман. Ради и операције. Специјалне.

Живи у свом свету. Стварност симулира. На показним вежбама. У стању је да и себе ухвати. У лажи. И без детектора.

Не прихвата туђе мишљење. Не прима мито. Држава му је све дала. И памет. На реверс.

ЈЕДАН ОД ОНИХ ТРЕНУТАКА

Груби конопац му је драо дланове. Очајнички је покушавао да се успуже још мало како би измакао канцама распомамљеног медведа који је запењено урлао испод њега. Индијанци са супротне литице и даље су га гађали запаљеним стрелама које су се ломиле о стене тик око њега. Покушавао је да дође до врха, мада је знао да га горе чека патрола Wehrmachta да га стрелја, ако би се узверао пре но што они пресеку дебели конопац. Крајичком ока, у магновењу, видео је како му са десне стране наилази теледириговани пројектил, по свој прилици од некуд навођен да се закуца у њега. Помислио је, док су га руке издавале, како је то један од оних тренутака у којем се од њега очекује да осети панични страх и потпуни безизлаз...

А онда се зачу сирена која означава да до краја приче има још само 260 знакова! Он се полако спусти низ конопац. Медвед му поможе да сиђе, па пријатељски загрљени кренуше ка капији. Док су оверавали картице за крај радног времена, њему паде на памет да је добро што је запослен као лик баш у оволико кратким причама – у петнаестак редова тешко може да ти се деси нешто стварно зајебано.

ПРИЗНАЊЕ КРИВИЦЕ

Под претњом смрти пишем ове редове. У главу ми је уперен револвер, сасвим сам онемоћао, али свака ми је мисао јасна. Покушавам писати што једноставније, ову исповест-признање, како не бих пао у немилост својих прогонитеља, који су стицајем, не толико чудних, колико неочекиваних околности, прерасли, не знам ни сам како, у моје мучитеље. Тврде да сам направио неопростиву и кобну грешку, али, очињег ми вида, нисам крив. Оптужују ме за тај, како кажу, гнусни злочин, који (јадан ли сам, бедник!) не починих, подвргавајући ме најстрашнијим мучењима, која ја прихватих без роптања, јер сам такав човек, пун разумевања, нажалост, несвестан своје кривице, али свестан, да овако мора бити. У реду, рекао сам им, у реду људи, чините са мном што год хоћете и што вам је воља, али шта год ви мислили о мени као о човеку, човеку хуманисти, човеку патриоти, човеку Србину, једном од вас (добро, можда сам мало више кукао приликом мучења, што је срамно за сваког поштеног Србина), кунем вам се да *нисам прошао кроз црвено светло на семафору.*

ТУНЕЛ

Непознати предео, вијугави пут, путници успавани летњом врућином. У крилу књига на коју пребацујем поглед уморан од једноличног каменог пејзажа и читам реченицу: „Осећам да ћу нестати.”

Мрак.

Празнина одмах након тога која траје и трен и вечност, у којој не раде чула, само ледена тама која долази из дубине као из сржи костију и не оставља ништа сем свест о бестелесности и неизмерни страх, као кад се у сну закорачи у понор, у празно.

Као лек што се у задњи час проналази допире бука мотора, затим лагано светлост са краја тунела.

Опет једноличан предео, поспани путници, отворена књига. Само реченице није било. Узалуд сам је и годинама касније, на истом путу, у истој књизи, тражио.

Од свега је до данас остао осећај да пре и после тунела ипак није све било исто. Било је другачије за готово не приметну нијансу тог тамног света кроз који сам неочекивано прошао.

RENDEZ-VOUS

Седи у парку већ пола сата и чека девојку. Први љубавни састанак. Мисли на њу, замишља шта је обукла за излазак. Кратка сукњица и тесна блуза. Не. Лепршава хаљина са танким бретелама. Не. Заводљива шминка и елегантни комплет...

А онда је поред њега села баба. Носила је флашу ракије. Имала је жуто лице и беоњаче, длакаве брадавице на образима, масну крпљену одећу, исцепане чарапе и дотрајале мушке ципеле.

„Хоћеш да ти гатам, да ти читам с длана, или да ти гледам у карте?”

Дечак је размишљао о бекству. Било му је мука, али је и даље седео и чекао своју прву љубав.

„Некада сам била лепотица. Висока господа је јела са мог пупка, међусобно су се убијали због мог тела. Поклањали су ми богатства и раскоши.”

Потезала је из флаше и гласно издисала кроз ноздрве. А дечак је само седео и већ педесет минута чекао једину.

Онда му је баба дотакла руку својим спарушеним прстима. „Можеш спавати са мном, ако ми купиш литар лозе.”

Дечак је скочио са клупе и отрчао одатле.

Ниједна љубав није вредна такве жртве.

А његова вила није ни дошла.

Стефановић Мирослав

СУНЦОКРЕТ

Дању и ноћу гледам у сунце, а мудри у мене и
знају колико је сати.

ЛОША ПРИЧА

И ова би прича добра била да се перо није исту-
пило.

ДВОБОЈ

Извукао је причу из рукава, и бацио јој право у лице.

Прихватила је изазов и двобој је заказан исте вечери на Тргу културе, тачно у 8.

Обоје су били тачни, али секунданте нису нашли пошто сви у то време прате фудбал или шпанску серију – зависно од пола.

Као дама, почела је прва једном својом песмом.
Наставио је он једном својом причом.

Па опет она... па опет он... и тако до зоре.

Ко је победник овог двобоја не може нам рећи чак ни Месец јер је сву ноћ вирио кроз прозор Скупштине, а расправа је трајала... трајала...

ЗОВ МАРКОВИХ СЛЕДБЕНИКА

Баш ту, у старом делу Каира НАСР ЕЛ-КАДИМА, у цркви МОАУАКАХ из позног 4. века, прилазим олтару при чинодејству свете тајне Евхаристије. Дочекала ме свечана тишина. Једва назирем лик малог Исуса у другом реду свода што Нојевом ковчегу сличи. Шестокрили Серафим с по једном раширеном рипидом у свакој руци се обрео изнад моје главе. Присетих се наших старих средњовековних манастира: дичну Раваницу, па Студеницу, па Жичу... да шапатам размењујем речи молитвене. Застајем крај иконостаса од абоносовог дрвета с кружном крстионицом која, украшена таласастим шарама, дочарава воду и право је ремек-дело следбеника апостола Марка. Они и данас, у граду с хиљаду минарета, позивају вернике на молитву у име Оца, Сина и Светога Духа.

ВРАТИЋЕ СЕ

У холу библиотеке седе двоје и разговарају овако:

– У суботу сам изгубио пса – рече он.

– Страшно, али мислим да ће се вратити.

– Неће, знам ја њега, тај само мисли на оволики комад шунке – говори показујући рукама.

После кратке паузе додаде:

– Као и ја, уосталом.

– Ма вратиће се, сви пси се увек врате кући.

– Неће, неко му је дао храну и сад хоће још.

– Како је прескочио ограду?

– Ваљда је нашао неку рупу.

– Вратиће се ипак.

– Неће, не знаш ти њега.

Људи су пролазили не обраћајући пажњу. Њих двоје су наставили:

– Колико је стар?

– Не знам, осам месеци.

– Млад је, мора мало да истражује околину.

– Неће, а где он да оде, само сто метара од оgrade познаје, даље није ни ишао.

– Није важно, пси имају то чуло које ми не познајемо. Вратиће се.

– Неће, мислим, волео бих ја да се он врати, али само на шунку мисли.

– Вратиће се.

– Неће.

Тада проценише да је пауза готова и одоше да наставе неопходну едукацију.

Стојчевић Бранко

ЉУБАВНО ПИСМО

Послао сам писмо. То радим већ годинама. И увек на исти начин. Адресирао сам га, залепио маркицу, прошетао до сандучета и пустио га да склизне у таму кутије. Стајао сам мало тако испред и наједном пожеleo да га нисам послао. Отрчао сам до куће и исто тако брзо се вратио сада носећи пајсер у руци. Закачио сам га близу металног шава кутије и јако потегао. Коверте полетеше у ваздух као ослобођени бели голубови, а онда попадале на тротоар попут свеже одстрелених гусака. Претурао сам клечећи, тражећи моје писмо и најзад сам га нашао испод гомиле других писама. Гледао сам га у рукама, а онда поцепао и извадио бело срце. Папир је био потпуно празан. Добро знам зашто сам све ово урадио. Овај пут сам решио да јој ипак нешто напишем.

ДАЛЕКОСЕЖНОСТ ТАПКАЊА

Најтужније су приче о заједничкој судбини. Судбине појединаца много су бодрије. Ако је некоме тешко данас, било му је лакше јуче или му се бар смеши лепше сутра. И добитком на лоту судбина појединца се преокрене! А слаба је утеха за друштво што сваког уторка добијемо по једног имућног грађанина. Осам милиона остаје и даље у беди!

Шта да радимо?! Од јадања вајде нема!

Током читаве историје ишли смо напред, али су само ретки појединци и стизали напред. И најшири пут преузак је за народ, довољан тек за групицу људи!

Проблему морамо прићи научно, геометријски!

Друштво може да напредује само ако сви у мах кренемо напред, а то се не може једним путем већ безбројним стазама и путељцима, колико год нас има!

Кренути не негде, већ свуда!

Но, ако сви кренемо свуда, брзо ћемо стићи до граница наше домовине и распршити се по другим државама, а тиме губимо и идентитет и континуитет!

Малодушни би рекли: нема нам пута, нема нам спаса!

Има! Два су нам правца потпуно доступна, а сасвим у духу наше традиције – правац горе и правац доле! Наша земља нема граница ни у висину ни у дубину!

Откад сам открио ову геометријску тајну, сасвим друкчије гледам на наше погледе небу под облаке и на

наше тапкање у месту. То су први одлучни кораци нашег пута у боље сутра, стратешко хватање залета!

НАХЕРЕНИ ОТИРАЧ

Чим крочим из лифта, преда мном се укаже отирач комшије у приземљу. Увек је искошен, никад под правим углом! Та неправилност већ у зору ме избаци из такта! Сместа га наместим и, мало смиренији, кренем на посао.

Да ли отирач намерно искоси сам домаћин – можда је његова уљудност само маска неке унутрашње злобивости?! – или неко од обесних пролазника, који су љути на цео свет што морају на посао, споредно је. Битно је да тако нахерени отирач поразно делује, убија у појам! Кад човек право из сна крене у стварност, па првим кораком наиђе на хаос, то је шок! У трену изгуби осећај за склад, узнемири се, постане малодушан! Преплави га утисак да је цео свет произвољан, без реда и смисла! Како у таквом расположењу да ради?! Уместо да својски прионе и пружи све од себе, опхрван немаром и нередом, радиће без воље и труда!

У почетку сам отирач исправљао при поласку и повратку са посла, али сам убрзо схватио да је то премало – хаос и зло не мирују ни трена! Сваких сат-два скочим до приземља, викендом и чешће – тада у нашу зграду дођу и гости из разних делова града и шире. Није свеједно с каквим утиском ће доћи и отићи!

Први утисак је најважнији у животу!

Терзић Недељко

ПИЛЕТОВА ПРИЧА ДО КРАЈА

Живот почиње да постаје леп, помисли пиле, ослободивши се љуске. Његово радосно пијукање зачу кобац. Стушти се, зграби пиле у кљун и подиже високо.

– Изем ти срећу! – повика пиле.

– Шта рече? – зину кобац.

Ослобођено пиле поче да пада.

– Ништа. Крај приче! Не унем да летим!

Том Ферени

ПРОБЛЕМ

Постајао сам све нервознији.

Постојала је група људи коју сам познавао, са којима сам контактирао, која је неопозиво тврдила као и ја да постоји група људи која зна да постоје групе људи које тешко раде ради преживљавања и групе људи које преживљавају на рачун првих, али не предузимају ништа зато што знају да се то не би свидело групици људи, малој, бедној групици која влада светом и земљом којом ходам, у којој живим, и у којој сам бесан као змија.

КУП ШАМПИОНА

Седим у фотељи и пратим је погледом. Она бесно улази у купатило и не затвара врата. Могао сам да видим како свлачи летњу хаљину, баца је немарно иза себе, затим грудњак и на крају гаћице. Стаје под туш разбарушене косе и за час млазеви воде теку по њој. Забацује главу и уздише узимајући сапун и сунђер. Нежно прелази рукама по телу, а затим спира са себе пену, затвара славину и узима пешкир. Брише се и на крају га увија око главе као турбан. Једну ногу подиже на полицу и певуши док утрљава крему по њој. Шеретски ме посматра крајичком ока.

Погледао сам испред себе, нисам ни приметио да је Ливерпул изједначио против Милана на 3:3 и да ће играти продужетке.

Гасим телевизор.

КАЗНА

Када ти свет дозлогрди, не опраштај – одмах га казни. У затвор, дабоме. Немај милости, не треба ти. Доста си га трпео.

Направи добру апсану на обали реке или каквог мора. Камен са срца положи у темељ. Трпај доста бетона, гвожђе не жали. На темељу кућа стоји! Зидове не зидај нипошто. Опет шалуј и наливај бетоном. Арматуром ојачавај, не штеди! Исплатиће се. Када бетон сазри, пробај га топовским ђулетом. Ако издржи, добро је. У супротном, све из почетка. Укрови косом плочом. Најтврђом. Опет ти кажем – гвожђа не жали! Само један прозор остави.

Мали! Јаке решетке стави, као оне што су преко тврдых врата. И њих би било добро пробати ђулетом, ако имаш времена. Најјачу браву и шарке стави, када ти кажем.

Када завршиш, ништа не чекај! Одмах уђи и закључај врата. Кључ два пута окрени па га кроз оно прозорче баци у најдубљу воду. Нипошто немој заборавити да затвориш капак!

Остави овај опаки свет да скапава у затвору. Нека му то буде казна. Боље није ни заслужио.

ОПЕТ

Већ два пута је бацао папир са започетом причом. Сада је пушио на тераси и у касни ноћни сат посматрао

пролазнике, покушавајући да среди мисли. По ко зна који пут се кајао што није одмах устао и записао је, већ лакомислено се понадао да ће је запамтити до сутрадан и наставио да тоне у сан.

Сада је био сигуран да то више неће поновити. Исто онолико као и прошли пут.

Да му се сетити само оне фразе или атмосфере, али све је било прекривено белим чаршафима заборава у којима се гушио покушај.

Крајичком свести је помислио да више никада неће ништа написати и да ни ово до сада није бог зна шта. Једва је одагнао ову мисао и наставио да се бори против наслага заборава. Поново је сео за сто и отворио свеску, али белина листова га подсети на оне чаршафе и настави да гуши жељу за писањем. Затим укључи рачунар и магла у глави поче да се разилази, а прича однекуд прокрчи пут. Не баш она коју је чекао, већ нека потпуно другачија и неизвеснија. Отвори нови документ и поче да куца. „Већ два пута је бацао папир са започетом причом. Сада је пушио на тераси и у касни ноћни сат посматрао пролазнике...”

Тошић Радош – Кала

УМ

Био је бриљантан ум, али изван тога само страх, страх и страх... И ум се истопио колико и со бачена у океан, односећи са осеком суштину коју плима с разлогом више никада није вратила.

КОЧЕЊЕ ЈЕЗИКА

Откочим се ономад. По питању језика. Уместо да лепо ћутим, као досад, почнем да причам. Да мељем. Као воденица. Јасно и гласно. Конкретно. Без увијања.

Низао сам приче. Попут ниске ћердана. Лепо ми било. Као и онима који су слушали. Закратко. Убрзо је настао лом! Зарад мог приповедања. Почели се, јебо те, људи препознавати! У мојим казивањима.

Прво појединачно. Бојажљиво. Потом колективно. Све дрчније.

Најпре је почело врпољење. Људи око мене. Па негодовање. Онда је кренула љутња. Као лавина. Потом су грунуле псовке. Све гласније. Смениле их претње. Почеле стизати и тужбе.

Морао сам да заочим. Језик. Није било друге. Да сам себи одредио цензуру. За моје добро. Као и оних око мене. Мада сам све приче измислио. Од прве до последње.

ПАТАК

Ружан је. Данас не изгледам лоше. Дубоке чизме никад не скида, онако здепаст заиста личи на патка. *Да изгланцам чизме и поткратим бркове – бићу као нов, ех...* Бркови су му огромни, попут кљуна. *Бар косу не морам да чешљам.* Једном је рекао да на тој дебелој тинтари има 86 длака... смешан је. *Ваљда данас нисам толико смешан.* Гега се кроз лавиринт високих зграда, изгледа као да нема појма где иде. *Огњен живи на последњем спрату, стан 102.*

– О, Патак! Ајде, улази! Сутра завршавамо изградњу тог пословног центра. Шта пијеш?

– Не оптерећуј се... Где ти је ћерка?

– Родио сам змију, мој Патак! Откуд знам?! Што питаш?

Петар Тасић – Патак, дипломирани машински инжењер, помоћник главног пројектанта, иде у... *У библиотеку по књигу, па онда... патак?... ужас!* Цртеж змије повијене у круг – какву то књигу вуцара? *То је књига о карми... чиме ли сам заслужио овакав живот... живот патка...*

СНОШАЈ СА ПОЕЗИЈОМ

Годинама имам сношај са поезијом. Увек другачији. Гледам је у наслов. Окрећем је на позамашну риму и с бока јој прилазим сувим дланом низ танку линију уске форме. Хватам је за обрине стиха и грицкам јој устрептале врхове слогова. Продирем и раздирем њену метафору. Највлажнија је код самогласника О.

Празним се између редова. У трзајима. Употпуњујем фабулу песме...

Никад ме не тужи за очинство. Курва! Себична курва кроз векове. И велика мајка – све песме, њена су чељад.

НЕСАНИЦА

Читам приче. Приче за лаку ноћ. Читам да се успавам. Мој проблем је што читам наглас. У ствари, прегласно читам и не могу да се успавам. Покушавам да шапућем, али не чујем добро. И тако до касно у ноћ.

Ујутро, никакав и ни за шта, одлазим у библиотеку. Збуњеној библиотекарки износим свој проблем. Пружа ми сликовнице. Нестрпљиво чекам вече. Очекујем повољно дејство. Листам, гледам, заглеђујем, ротирам, враћам, прелиставам, прескачем, насмешим се, засузим, најежим... Целе ноћи су моје хиперсензибилне емоције манифестовале разноразне слике: длакави патуљци су мокрили по успаваној, крезубој

лепотици; алава Снежана прождирала је чоколадну кућу, јебозовне вештице; дебелогузетина од Црвенкапе радознало је миловала гениталије шугаво-олињалом вуку; Ивица је Марицу у све три рупе... дрхтао сам. Знојио се, превртао, остајао без ваздуха... Заривао сам нокте у бутине, гребao се по лицу, плакао, јецао... Бунцао и викао... Скочио сам из кревета управо када ми је млаз пишаћке почео бојити постељину!

Никакав и ни за шта, одлазим у библиотеку и враћам свих десет сликовница. „Како сте спавали”, љубазно упита библиотекарка. Гледам је, али баш је гледам. О, боже, да ли сам се уопште и пробудио?

БАЈКА

Била једном једна принцеза... и претворила се у вештицу.

Био једном један принц... и претворио се у пијаницу.

Они су живели у раскошном дворцу... који се претворио у једноособан стан у подруму оронуте зграде.

Спавали су на постељини од свиле... која се претворила у исфлекано ћебе на које је управо пао жар цигарете и направио рупу.

Он је гурнуо прст кроз изгорелу вуну и загледао се у прљав нокат.

У овим годинама, претворити живот у бајку је као провући се кроз ову рупу, размишљао је.

Лакше је живети... до краја живота.

МУШИЦА У ОКУ

– Што ти радиш у родилишту!? – зачуди се Маја, препознавши Дарка, брата своје пријатељице.

– Радим! – рече он након што је у цвикерашици у бијелој кути препознао Мају, пријатељицу своје млађе сестре.

– Ти, у родилишту!? – рече Маја, не престајући се чудити.

– Да, и данас сам добио плаћу па те могу одвести на пиће! – рече Дарко поносно.

– Плаћу!? Овдје!? Зар ти не студираш фискултуру? – рече још увијек зачуђена Маја.

– Да, а овдје хонорарчим! – рече Дарко и намигне.

– У родилишту!? Не могу вјеровати – рече Маја, која још није могла доћи к себи и због изненадног сусрета и због Даркових ријечи.

– Да, донатор! – рече Дарко и насмије се. – Погоди чега!

– Аха – рече Маја и обори поглед.

– Онда, идемо на пиће? Добро плаћају дркање, пардон, ејакулацију.

– Не, не могу – рече Маја неодлучно.

– Ма хајде. Можда имам већ десетеро дјеце!

– Не, хвала. Морам до болничарке – рече Маја подигавши наочале и трљајући око.

– Што ти је?

– Мушица у оку – рече она скривајући сузе.

СЕЋАЊА НА ЛИНДУ

Још негде у мом пољу цвета кукурек и летња ноћ се расипа по локвањима на води. Шева, мрвица птица, високо међу облацима кликти. Одзвања звекет бруса, подвикују косци, по крошњама гучу гугутке, радују се сунцу. У мојим сећањима се беласају погледи невиних девојчица, жедних укуса мушких усана. Птице росом избељене цвркућу заљубљеним паровима по парковима. Девојка витка и бледа препушта се мојој чежњи и тражи моје усне благим покретима главе. Невиност њених очију ме збуњује до те мере да она сажалевајући моју невољу, овија руке око мога врата. Румен зрелих трешања прелази на моје лице и сав сам у пламену. Један дивљи грм цвате. Усамљен у васељени. Кришка неба се плави. Копрена времена полако пада. У оку радосница. Најведрија кап душе. Сећања на Линду пале у мени чудну дрхтавицу. По небу муња сјајна звездани прах отреса. Давном пољаном корача један плави младић с лицем девојке.

Хонић (Малахова) Ирина

ДЕТЕ

Дете, тек рођено, без године, без имена, без одеће, без мана... Човек ће од њега постати, и са именом, и са годинама, и са манама... Кад бих могла ја од њега да учим, а не он од мене... био би то лепши свет. Овако, биће то овај исти свет у којем смо и до сада живели.

Хонић Сенад

ФИЛМ О МАГАРЦУ

Правим филм о магарцима са острва смрти, острва на Јадранском мору где их људи којима су цео живот магарци служили остављају без воде и хране да ту проведу своје последње сате. Намеравао сам да снимим баш тог остављеног магарца, баш то острво где га остављају... Одустао сам и снимио једног сасвим другог магарца и једно сасвим друго острво. Нисам хтео да својом камером убијам...

МОЈ ДЕДА ЈЕ ИМАО ВЛАСТИТУ ПЕКАРУ

Стојим на прагу, згариште, некада пекара. Дим из ње, врућа пећ, а тек мирис печеног хлеба... Осећам га, и као да се ништа није десило. Хлеб урађен дедином руком, а тек испечен, врућ, вадим из камене пећнице... Приносим га лицу и у њему видим све оно што ми је некада значило, видим како трчим травнатим чаиром, љубим дедину руку, разапињем лук и стрелу циљајући ни у шта... Динар из дединог ковчега за та давна времена.

Дрхте ми руке, хлеб испада и разбија се у хиљаду комадића... Нестаје динара, нема ни стреле, рука дедина већ је одавно сува од пољупца... Нема ничега... осим оног мириса тек испеченог хлеба.

Цветковић Душан

ПРИЧА БР. 2

Једнога дана замислио сам се како функционише све: ја, свет, универзум, вискозност, флуидност, љубав, телевизор, оловка... Савио сам папир у ролну и он је остао деформисан. Од тада нисам сасвим свој.

Цветковић Миодраг

О ГАСОВИТОМ АГРЕГАТНОМ СТАЊУ H_2O
или
ПРВИ СУСРЕТ СА СВЕТОМ

Желео сам да дохватим облаке. Скочио сам...
Били су високо.
Сад имам само маглу.

ОГРОМНЕ БОЖАНСКЕ ЗВЕРИ

Мачак се попео на Леин кревет и лењо се протезао док га је она мазила.

Тренутак тишине завладао је у соби. Чуле су се само велике снежне пахуље како нежно слећу на прозор, како се топе и клизе низ стакло, на коме се видео одсјај свеће поред кревета. Једна свећа, једно топло, жуто светло може да отера све страхове. Леа је осетила како јој се једе кроасан. Увек јој је пријао тај пријатељски мирис тек испеченог пецива. Седела је у кревету и сећала се како је ловила змајеве када је била млада. Срећа и туга мешале су се у њеном срцу потпуно је цепајући изнутра. Волела је те дивне, огромне, божанске звери, које је у свом младалачком хиру и амбицији истребила.

Ни један змај више није остао. Ни једно биће да каже људима где греше, ни једно биће да чува човечанство од пропасти у коју срља. Нико више не може да спасе људе од њих самих... Леа је то знала, али сада је било прекасно. Мачак је већ заспао и док се свећа лагано гасила, Леа је још дуго ослушкивала мрачну ноћ у нади да ће још једном чути лепет великих змајевих крила.

ШТА ЈЕ ЖИВОТ НЕГО ФАНТАЗИЈА

Живот је као жвакаћа гума – велики избор варијација на исту тему. Разноразна паковања, комадно или по неколико комада у паковању. Зависно од издржљивости и упорности конзумента. Укуси различити, од сладуњавих воћних, са оптимистичким укусом, који додуше најбрже нестане, преко оних од лимуна и поморанџе, од којих вам се уста скупе, и од којих ваше пљувачне жлезде добију шизофренични напад. Њихова арома траје нешто дуже и после почетног шока почињете да уживате у тој освежавајућој киселости...

Ипак, предност дајем оним жвакама које „леде ваш дах”, одстрањују непријатан задах ранијих живота. Права жвака за комплексаше. Њихова жестина пружа лажни осећај сигурности, јер, на крају крајева, све жваке заврше исто. Почињу да се распадају баш ту, у вашим устима, и ви имате утисак да сте преварени. У најбољем случају, вашу ислужену жваку ћете пажљиво умотати у папирић и са малом дозом нелагодности је одложити у за те потребе намењено место. Ви сте, у сваком случају, карактерна особа. Има оних чије жваке заврше на крајње неприхватљивим местима. Такве жваке, искоришћене и одбачене, покушавају да наставе свој патетични живот, жудећи за осветом. Чувајте се од таквих жвака, прави су извор невоља. Ипак, на крају, и оне се стврдну и једноставно одустану. Живот је као жвакаћа гума.

ЗИХЕРАШ

Из поште сам послао коверат са десет затварача на адресу компаније која пуни сокове, а организује и велику наградну игру, са гајбом пића као главном премијом. Послао сам и други коверат у којем су се налазили купони из дневног листа који срећним добитницима омогућава бесплатни превоз на релацији Дорћол – Миријево. На киоску сам купио педесет лутријских картица које ћу огребати када дођем кући и видећу да ли сам добио неку од вредних награда, као што су хемијска оловка, грицкалица, пар чарапа и млин за кафу. Уплатио сам, затим, тридесет листића за лото, јер је сутра извлачење бројева у директном ТВ-преносу, а за свих седам погодака добија се пет просечних личних доходака у привреди. У спортској кладионици попунио сам хрпу листића са паровима фудбалских утакмица, и ако будем имао тачне резултате, добићу бесплатне улазнице за утакмице друге лиге. Из стана сам педесет пута окренуо телефонски број за учешће у наградној игри у којој могу да се добију чак и цедиљка за лимун и вешалица за одело, а онда сам са мобилног телефона послао сто двадесет SMS порука, не би ли мој број извукли када буду додељивали по ролну тоалет папира и четкицу за зубе.

Ја сам човек који се не ослања на срећу, идем на сигурно и ништа не препуштам случају.

НОВИ ЗАКОН

Нови закон о тајним службама предвиђа да хоно-
рарни или спољни сарадници убудуће овај посао не
обављају само из љубави, или задовољства, већ да ће за
њега бити и плаћани. Дакле, неће више бити – ако ме
се за Дан безбедности сете – сете...

Предложено је у том закону да полицајци аматери
за свој посао примају редовну плату и премије, да
имају право на топли и хладни оброк, да добију цивил-
не униформе и по два пара ципела са дебелим ђоном за
праћење сумњивих особа, као и да се бесплатно прево-
зе, не само у „марицама” него и у градском превозу.

Законодавац у одговарајућем министарству, очи-
гледно ценећи значај и улогу својих колега, предвидео
је да шпијуни буду здравствено и социјално осигурани,
да имају право на пензију, годишњи одмор и нерадне
дане, иако је познато да за њих никада нема одмора и
да је једном полицајац, увек полицајац.

Кад закон буде донет, омогућиће овој фели да
добијају и станове из државног фонда, за случај да већ
нису присвојили неку кућу.

Речју, дописни чланови тајне полиције биће бога-
то награђивани за своје дојаве, пријаве, оптужбе, дифа-
мације и денунцијације.

Па нека каже неко да у овој земљи не може добро
да се живи од писања?!

СУШТИНА МУДРОСТИ

Клупа у парку ми је кућа, спаваћа соба и трпезарија. Давно сам био у трпезарији. Контејнери празни, распуст је, нема остатака од ужине.

„Сутра је нови дан”, понављам очеве речи.

Сећам се. Стева тихо рече: „Цар је го”. Пера дода: „Он је у гаћама”. Пера и Стева засузише од мајчиних шамара.

Маса је клицала цару и његовој чудесној одори.

Викнух: „Цар је го”. Мој отац рече: „Дете је невино, Цар је го”. Одвели су га. Није се вратио.

Мајка је умрла, сестре су некуда одвели.

Другари се запослили. Мене увек питали: „Ти си оно рекао?” „Јесам, зашто?” Уредно ми враћали молбе.

Ожених се. Морнар и прелепа мештанка добили сина и кћер.

Рат! „Ово је моја земља”, рекла је. „И оно моја”, одговорих. Деца су плакала. Нисам их чуо од тада. Да ме зову немају где, ја немам...

Пера, другу годину, не нађе времена да попричамо. Води велику фабрику, има своје бриге. Стева ми се јави. Мало пре прође крај моје клупе. Журио је ка општинском мерцедесу. Притисли га проблеми.

Можда је оно царско одело заиста било чудесно, питам се. Видели га само паметни и мудри. Ја нисам.

Не... не желим да верујем да је суштина мудрости не рећи оно што мислиш.

Шаранчић Миломир-Леки

IN MEMORIAM

1.

Нема приче без причања. Нема причања без приче. Све приче почињу причом и завршавају се причом.

Ова прича неће досегнути истину... Ни голу, нити полуголу.

Толико приче око истине... толико истине ни у чему.

Истрајавање је одшкринуло двери бесмислу.

Криминалци претекли јунаке, а порази посташе побједе.

Прича се ово, прича се оно... Прича се одужила и раширила. Причаонице крцате као шибице.

Испред причаоница отегли се редови. Бројеви су одавно разграбљени.

Прича је постала заглушујућа... а његово величанство шапат...

„Дивне ли га очи оплакаше”.

2.

IN

3.

MEMORIAM

ТЕМПЕРАТУРА

Лежим са мојим другаром топломером. И крпом на глави. И кромпирима на стопалима. Досадно. Не могу да се померим. Једино могу да гледам и... Бројим. У кући имам седам радијатора. Хиљаду и сто књига. Осам брава. Десет саксија са цвећем. Десет столица. Три жалозине. Једанаест слика. Седам пиксли. Један покварен видео. Један камин. Осам старих плоча. Двадесет и један албум за слике. Седамнаест ћасица за накит.

И тридесет и осам температуру!

АУТОРИ

Алвировић Глигов Алекса, живи у Београду.

Аризановић Радомир, живи у Београду.

Атанацковић Ненад (1976, Крагујевац), апсолвент филозофије; живи у Крагујевцу.

Аћимовић Љиљана (1978, Београд), апсолвент права; пише песме и приче; заступљена у зборницима; збирка кратких прича „Приче из шоље”; живи у Београду.

Баба Золтан (1961, Зрењанин), прозу, поезију, есејистику и књижевну критику објављује у књижевним часописима; књиге лирске прозе: „Поетика микробајке” и „Бечкеречки миракулум”; награђиван у земљи и иностранству; уређивао у часопису „Натрон”; живи у Зрењанину.

Бабих Владимир (1982, Рума), студент немачког језика и књижевности, преводилац; пише песме и кратке приче; живи у Руми.

Барлов Љиљана (1983, Битољ), апсолвент индустријског дизајна; пише приче и песме; живи у Београду.

Барна Лаура (1964, Јазово, Сента), објављује прозу у домаћим и иностраним књижевним часописима; археолошки роман „Протовир” (2003); живи у Београду.

Батанчев Драган (1983, Београд), студент драматургије; пише поезију и позоришну и филмску критику; живи у Барајеву.

Бегановић Маја (1980, Сарајево), студент Правног факултета и Факултета ликовних уметности у Београду; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Беговић Рајна (1939, Скопље), лекар; објављене књиге: хаику дневник „Црвено небо” (2001) и роман за децу „Бела ждребица и Кицино магаре” (2002); добитник је бројних иностраних и домаћих признања за хаику, ваке и сенрју; заступљена је у светској и домаћој антологији хаику поезије; сарађује с домаћим и иностраним часописима; живи у Београду.

Берић Миладин (1962, Бањалука), дипломирани инжењер електротехнике; пише поезију, приче и афоризме; сарађује с бројним часописима; књиге песама: „Кораком рађене корњаче” (1998), „Свитац у огледалу” (2001), „Јутро на Задужнице” (2002), „Лаку ноћ пропали студенти” (2003), „Једном и заувјек и даље” (2005); књига афоризама „Ловци на сјенке” (заједно са Живком Вујићем и Дарком Самарцићем Кодаром) и књига сатира „Четворобој” (са Живком Вујићем, Гораном Кљајићем и Слободаном Јанковићем); главни уредник сатиричника „Носорог”; живи у Бањалуци.

Благојевић Соња (1980, Београд), апсолвент филмске режије; пише песме и кратке приче; живи у Београду.

Блажић Петар, књижевник; живи у Београду.

Блешић Маријан (1970, Београд), дипломирани правник; живи у Београду.

Богдановић Марко (1982, Београд), студент клавира и дириговања; заступљен у зборницима поезије и прича; живи у Београду.

Богојевић С. Данијела (1977, Ваљево), библиотекар; пише кратке приче и црта стрипове; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Ваљеву.

Богојевић Т. Данијела (1979, Ваљево), професор енглеског језика и књижевности, преводилац; књига поезије „Покрети у сенци птице” и коауторска књига кратких

прича „Инсerti”; заступљена у бројним зборницима; награђивана за поезију; члан редакције часописа „Акт”; живи у Ваљеву.

Богојевић Дејан (1971, Ваљево), наставник, књижевник и авангардни ликовни уметник; пише поезију, прозу, хаику, драму, есеј, књижевну и ликовну критику; објављивао у бројним листовима у земљи и иностранству; заступљен је у преко 50 заједничких књига, зборника и антологија; објавио је 20 ауторских књига (поезија, кратка проза, хаику, приповетке): „Негде на крају” (1991), „Дланови земље са брегова” (1995), „Писма с поља маховина” (1996), „Смртоносно на нос” (1997), „Гриоти” (1998), „Abolla” (1998), „У улици XI” (1998), „На небеском огледалу / In the sky mirror” (1999), „Приче нерватуре листа” (1999), „Покисли нарамак / Wet armful” (заједно са Золтаном Бабом и Илијом Братићем), „Влаге и смрти беле” (2000), „Модре ноћи / Bluish Nights” (2000), „У НЕБО или ка небу” (2001), „Lapsus calami” (2001), „Сенка малињака / The shade of the raspberry patch / Lombra del campo di laroni” (2002), „Шкрипа” (2002, заједно са Иваном Малек), „Скок веверице” (2003), „Страх од жутог шећера” (2003), „Томпуси точкови” (2003); приредио је осам књига и Антологију хаику поезије „Изнад празнине” (2002); добитник је бројних домаћих и међународних награда за поезију, прозу, кратку причу и хаику; превођен је на 15 језика; оснивач је и уредник Интернационалног хаику часописа „Лотос” и часописа за књижевност, уметност и културу „Арт”; живи у Ваљеву.

Божих Јованка, живи у Ваљеву.

Божовић Зоран (1940, Пашићево [Змајево]), доктор филолошких наука, русиста; објавио четири збирке прича, три збирке драма и три романа; приче и драме превођене

на више језика; добитник преко двадесет књижевних награда; живи у Београду.

Бојацевски Драган (1975, Београд), дизајнер; живи у Земуну.

Бољановић Синиша (1975), пише прозу; заступљен у зборницима; живи у Кули.

Брзаковић Бранислав (1967, Тузла), банкарски службеник; пише хаику и прозу; књига хаику песама „Сребрни талас”; добитник више награда у земљи и иностранству; превођен на јапански, руски, словеначки, немачки, енглески; заступљен у више хаику антологија; живи у Нишу.

Бубањ Дејан (1973, Земун), економиста; сарађује са књижевним часописима; збирка песама „Кртина душе”; живи у Београду.

Буква Боривој (1948, Карловац), машински инжењер и сликар; објавио једанаест књига; живи у Ријеци.

Велисављевић Иван (Вас Иванов) (1982, Шабач), студент драматургије, апсолвент опште књижевности и теорије књижевности; књижевни критичар; књига песама „Кан” (2001); сарађује с бројним часописима и листовима; награђиван за поезију и прозу; живи у Владимировцима и Београду.

Вемић Сузана (1971), психолог; живи у Вршцу.

Видаковић Вјекослав (1968), ветеринарски техничар; збирка песама „Гив пиз ди ченс” (1993) и књига приповедака „Одабрани последњи дани” (2004); заступљен у зборницима кратких прича; живи у Руми.

Видановић Емилија (1976, Зрењанин), професор српске књижевности; живи у Београду.

Вицковић Златко (1970, Нови Сад), живи у Новом Саду.

Влаовић Јелица (1957, Херцег-Нови), живи у Београду.

Врцељ Александра (1979, Сомбор), дипломирани инжењер архитектуре; живи у Сомбору.

Вујић Весна (1981, Јајце), студент српске књижевности и језика; живи у Новом Саду.

Вујић Живко (1947), дипломирани инжењер организационих наука; у књижевном животу присутан од 1965. године; објављује у разним листовима и часописима; за поезију, прозу и сатиру више пута награђиван; објављене књиге: „Опомена за сутра” (1995), „Сонети опомена” (1996), „Тихе опомене” (1997), „Жубор измаглице” (2000), „Мјесечев гост” (2001), „Праменови дуге” (2001); живи у Бањалуци.

Гавриловић Драгана (1971, Београд), новинар; пише књижевну и позоришну критику; заступљена у више зборника кратких прича; приредила је хрестоматију „Златна књига светске књижевности” (1999), збирка кратких прича „Укус живота” (1999); живи у Београду.

Гајдашевић Веселин, живи у Фекетићу.

Гајић Наташа (1963, Београд), сарађује с књижевним часописима; живи у Брчком.

Гарић Дарко (1948, Београд), дизајнер, публициста; сарађује с бројним листовима и часописима; приредио више књига; живи у Београду.

Гемовић Славенка (1947, Шевица код Кучева), објавила осам збирки поезије; сарађује с многим часописима; живи у Земуну.

Георгиев Елизабета (1975, Смиловци код Димитровграда), дипломирани филолог; пише на српском и бугарском; књига песама „Путеви зорњаче”; заступљена у многим зборницима и часописима; живи у Смиловцима.

Глишић Ненад (1972, Крагујевац), збирке песама: „Домовино, ти си као цироза јетре”, „Химне камиказа”, „Цветови Хирошима” (хаику), „Песмице о природи и друштву” (песме за децу); у часописима објављује песме и есеје; бави се виртуелном поезијом, мејл-артом и осталим видовима савременог изражавања; живи у Крагујевцу.

Гњидић Снежана (1962), драматург, драмски писац и сценариста; ради за позориште, филм и телевизију; сарађује са часописима; живи у Београду.

Грујић Драган, живи у Пожаревцу.

Гуслов-Марчета Сава (1952, Доње Ратково), књиге: „Печат суза” (поезија и приче, 2004), „До угарка сажежена” (поезија, 2004); награђивана за поезију и прозу; живи у Бањалуци.

Даниловић Мирјана (1953, Велика Плана), лекар пнеумофтизиолог; пише приче; награђивана; живи у Београду.

Дебељачки Татјана (1967, Ужице), сарађује с књижевним часописима; збирке песама: „Кућа од стакла”, „Твоја” и „Вулкан”; заступљена у зборницима поезије и кратке прозе; живи у Ужицу.

Дедеић Синиша (1976, Врбас), дипломирани политиколог, новинар; живи у Врбасу.

Денчић Живојин (1939, Бела Паланка), пише афоризме и кратке приче; заступљен у зборницима; сарађује с многим часописима и листовима; књиге афоризама „Капи за главу” (1997), „Прасак за главу” (2003); приредио књигу

„Фројдове досетке” (2005); награђиван за афоризме; живи у Зајечару.

Димитријевић Владимир (1938), пензионисани новинар; романи: „Књига по Југу” (1995) и „Зунзара” (2002); живи у Београду

Додеровић Зоран (1960, Нови Сад), пише кратке приче, афоризме и хаику; објављивао у многим часописима и листовима; уређивао часопис „Хаику момент” и „Хаику момент инфо”; објавио књиге „Заструпљена река” (2000), „YU хаику библиографија 1928–2002” и „Раскршће ветрова” (2002, коауторски); добитник је више признања за кратку причу; живи у Новом Саду.

Ђорђевић Александра (1979, Београд), васпитач; пише прозу, драме и сценарија; заступљена у зборницима; живи у Београду.

Ераковић Драгиша, живи у Нишу.

Жегарац Мирјана (1976, Нови Сад), студент српске књижевности; живи у Новом Саду.

Живковић Ненад (1963, Београд), слободни уметник; пише поезију и прозу; роман „Холограм” (2005); заступљен у зборницима и антологијама кратких прича; главни уредник књижевног сајта „Творац града”; живи у Београду.

Жигић Драган (1935, Балте под Козаром) поезију пише од 1956. године, објављује од 1959; заступљен је у преко 100 зборника и 16 антологија поезије; добитник је 34 књижевне награде; песме су му превођене на руски, енглески, француски, пољски, јерменски, мађарски, бугарски, македонски и словеначки; самосталне књиге: „Заточеник светлости” (1968), „Део света” (1971), „Козара док ватра спава” (1972, 1982), „Руке над временом” (1977), „Лепарушевина” (1979), „Сан са Пливе” са Мирославом

Кокошарем, 1980), „Песникова зима” (1994), „Лептир на ратишту” (1994), „Коњоврати” (1998), „Прозор на једно око” (2003), „Крунисана вечност” (2003); члан је Удружења књижевника Србије; живи у Железнику.

Златановић Момчило (1934, Ратај код Врања), просветни радник у пензији; пише кратке приче; сарађује са часописима и дневним листовима; књига прича „Причам ти причу” (2000); члан је Удружења књижевника Србије.

Иванишевић Мирослав (1960), добитник више награда за кратку причу; живи у Београду.

Игњатовић Ива, пише песме и кратке приче; живи у Београду.

Игњатовић Невена, живи у Смедереву.

Илић Маријана, професор енглеског језика и књижевности; живи у Београду.

Имеровски Оливера (1974, Лесковац), живи у Нишу.

Исаиловић Владимир (1983, Београд), студент сликарства; живи у Београду.

Јанковић Владимир (1954), инжењер електротехнике; пише научнофантастичне приче; живи у Београду.

Јанковић Милица (1971, Крагујевац), техничар за контролу животне средине; сарађује са часописима и листовима; роман „Инстикт” (2004); живи у Великом Поповићу код Деспотовца.

Јовановић Бранислав Бане (1935, Нови Сад), новинар и публициста; дипломирао на Филозофском факултету у Београду; пише афоризме, кратке приче, есеје, драме; објављене књиге: „Види излаз па уђи” (1979), „Post scriptum” (1995), „Мрак на сунце” (1997), „Игра зглавкара” (1998), „Пера Тодоровић трагом креманских пророка”

(1998), „Диња пукла” (2000), „Партија се игра до мата” (2001); сатирични играци „Види излаз па уђи” и „Уста пуна песка, а пекар иза врата”; уређивао је сатиричне рубрике и додатке у десетак часописа и дневних листова; добитник више домаћих и иностраних књижевних награда; живи у Београду.

Јовановић Дејан (1970, Алексинац), пише поезију, приче, хаику и романе; сарађивао с многим часописима; заступљен у више зборника; збирка поезије „Ружа Парте-нона” (2001) и „Крик делфина” (2004); живи у Алексинцу.

Јовановић Зоран (1959), ватрогасац; пише приче; објављује у периодици; заступљен у антологијама; награђиван; живи у Земуну.

Јовановић Милан (1981, Београд), студент историје; пише приче и есеје о стрипу; заступљен у зборницима; живи у Београду.

Јовановић Миодраг (1932), професор у пензији; живи у Београду.

Катанић Драган, живи у Краљеву.

Катанић Марија (1983, Аранђеловац), студент медицине; приче објављивала у часописима; живи у Београду.

Кљајић Горан, пише афоризме и кратке приче; оснивач сатиричника „Носорог”; живи у Бањалуци

Кнежевић Бојана (Нови Сад), пише афоризме и кратке приче; сарађује са часописима; награђивана; живи у Новом Саду.

Кнежевић Наташа (1985, Книн), студент француског језика и књижевности; сарађује са часописима; награђивана на књижевним конкурсима; живи у Новом Саду.

Ковачевић Мирјана (1976, Београд), песме и кратке приче објављивала у часописима и дневним листовима;

књиге поезије: „Добитник који губи” (1993), „Уз пут” (2001) и „Како год зажелиш” (2003); члан је Удружења књижевника Србије; живи у Београду.

Коларић Иван (1952, Клењ код Шапца), доктор филозофских наука; збирка кратких прича „Дар реке Дрине” (1991); награђиван; превођен на енглески, немачки, француски, руски, јапански, индијски, пољски, словеначки и грчки језик; живи у Ужицу.

Колић Марија (1949, Пирот), дефектолог; заступљена у зборнику кратких прича; живи у Пироту.

Коруга Никола (1985, Београд), студент класичних наука; пише приче и драме; сарађује с часописима и листовима; живи у Београду.

Костадиновић Јелица (1970, Ниш), дипломирани инжењер електротехнике; живи у Нишу.

Крањчевић Нела (1977), дипломирани педагог; живи у Београду.

Крнајски-Бјеловљев Марина (1957), грађевински техничар; сарађује са часописима, радијом, телевизијом; заступљена у зборницима прича; живи у Суботици.

Крстић Славиша (1970, Београд), пише песме, приче и есеје; сарађује са књижевним часописима; заступљен у зборницима; књиге поезије: „Гоне” (1997), „Путоплет” (2005); живи у Смедеревској Паланци.

Купидонов Дијана, живи у Београду.

Кусовац Владимир (1929, Цетиње), хирург; у периодици објављује афоризме, приче и песме; заступљен у зборницима; живи у Београду.

Лазаревић Нина (1978, Ниш), професор енглеског језика и књижевности; живи у Нишу.

Лакчевић Маја (1979), студент руског језика и књижевности; живи у Београду.

Лалић Олга (1980, Шибеник), студент српске и хрватске филологије у Кракову; пише песме, кратке приче и драме на пољском и српском језику; сарађује с пољским књижевним часописима и с нашим електронским часописима; живи у Дукли (Пољска).

Лугумерски Ратка (1975, Суботица), академски сликар (зидно сликарство); живи у Суботици.

Лујак Тамара (1976, Београд), апсолвент археологије; објављивала у бројним часописима; превођена на пољски; живи у Београду.

Лукић Весна (1978), живи у Београду.

Љубичић Чедомир (1969, Београд), објавио збирке поезије „Бензинска Драперија” (1994), „Идеолог Светлости” (1997) и „Неронове шибице” (2003), роман „Пошаст у гостинској соби” (2002) и „Игуанополис” (2005); живи у Београду.

Маврин Игор (1981), апсолвент економије, студент новинарства; заступљен у зборницима прича; живи у Петловцу (Хрватска).

Мажибрада Оливера (1966, Београд), дипломирани инжењер геологије; заступљена у зборницима прича; живи у Београду.

Максимовић Бојан (1981, Сарајево), студент књижевности; поезију и прозу објављује у часописима; заступљен у зборницима; књиге поезије: „Врата града” (2004), „Златна јесен” (2005, са В. Пантовићем и Ж. Племићем); живи у Београду.

Мандић Драган (1938, Скопље), објавио је збирку песама, збирку кратких прича и роман; сарађивао је са

бројним листовима и часописима; заступљен у зборницима; живи у Београду.

Маричић Весна (1979, Ужице), студент филозофије; живи у Ивањици.

Марић Симон (1988, Београд), ученик; књига кратких прича „Бежи, претворићу те у дечака” (2000), збирка поезије за децу „Јеж неболеж” (2004); поезију објављује у књижевним часописима; награђиван за поезију; живи у Земуну.

Мартиновић Саво (1935, Беговине код Даниловграда), пише афоризме, епиграме, приче и романе; књиге афоризама „Ништа између” и „Хазардни рјечник”, књига епиграма „Мртви узао”, роман „Сага о Сагу” (1996); живи у Београду.

Матић Небојша, преводилац; живи у Ослу.

Мијајловић Душан Адски (1953), пише прозу, поезију, хаику и књижевне приказе; награђиван више од 60 пута; објавио збирку песама „Несаницом до истине”, збирку прича „Калигула на кестеновом листу” и збирку хаику песама „Крчаг за росу”; објављује у бројним листовима и часописима; живи у Нишу.

Миленковић Владица Влајче (1973, Параћин), пише афоризме, песме и кратке приче; књига афоризама „Критична маса” (2005); сарађује са часописима и радио-емисијама; заступљен у зборницима; живи у Параћину.

Миличић Петар (1973, Београд), живи у Београду.

Милојковић Анђелка (1948), магистар филолошких наука, социолог књижевности; пише новеле, кратке приче, романе и „љубиће”; књиге: „Горка јесен љубави” (роман, 1982), „Некад неки Себастијан” (новеле, 1987), „Љубо-

вање” (кратке приче, 1998), „Сећање на заборав” (приче, 2002), као и више од сто рото-романа; живи у Београду.

Милосављевић Љиљана (1952, Београд), архитектонски техничар; песме и приче објављује у часописима и листовима; заступљена у зборницима; живи у Смедеревској Паланци.

Милошевић Марко, живи у Београду.

Милошевић Срђан (1981, Београд), студент Филозофског факултета; живи у Београду.

Милошевић Томислав (1939), објавио десет књига песама: „Неке далеке очи на прозору” (1976), „Судар гласова” (1994), „Места и знаци” (1995), „Обојени круг” (1995), „Уместо епитафа” (1997), „Три живота једне песме” (1998), „Још једна кап о пролазности” (1999), „Необичан пролазак у квартету” (2001) итд.; сарађује с књижевном периодиком; заступљен у зборницима и антологијама; повремено пише прозу и књижевну критику; награђиван; члан Удружења књижевника Војводине и Удружења књижевника Србије; живи у Београду.

Милутиновић Јулијана (1970), професор српског језика и књижевности; пише афоризме и кратке приче; заступљена у зборницима кратких прича и афоризама; сарађује са часописима и радио-емисијама; живи у Београду.

Мирковић Милена (1965, Ваљево), живи у Београду.

Митровић Митар (1933, Свети Стефан), доктор ветеринарске медицине; објавио је петнаест књига песама, дванаест књига афоризама, две књиге прича, једну књигу хуморески и једну књигу епиграма; превођен на девет језика; заступљен у буквару, читанкама и четрдесетак антологија; више пута награђиван; члан је Удружења књижев-

ника Србије и Удружења новинара Југославије; живи у Београду.

Митровић С. Јасмина, живи у Власотинцу.

Михаиловић Стеван (1932, Београд), пензионер; збирка хаибуна „Цвет и диносауруси” (1999) и збирка хаику поезије „Додир” (2004); добитник више награда за хаику и хаибун; живи у Београду.

Мицић Милан (1961, Зрењанин), објавио тринаест књига есеја, поезије, прозе и историографије; сарађује са књижевним часописима; више пута награђиван; члан Друштва књижевника Војводине; уредник у књижевном часопису „Натрон”; живи у Војводи Степи.

Мразовац Сања (1976, Сисак), професор физике; живи у Темерину.

Мудринић Сања (1964), информатичар; књиге новела: „У раљама судбине” и „Бијег из панца смрти”; живи у Загребу.

Никић Катарина (1979, Чачак), сарађује са часописима и листовима; живи у Чачку.

Никодијевић Дане, живи у Београду.

Николић Валентина (1980, Бабушница), академски сликар; пише песме и кратке приче; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Бабушници.

Николић Зоран Мали (1957, Ђакус код Житорађе), пише песме у прози, песме за децу, афоризме, хаику и кратке приче; живи у Нишу.

Новаковић Катарина (1979, Београд), студент Факултета ветеринарске медицине; у сатиричницима „Етна” и „Носорог” објављује афоризме; заступљена у неколико зборника афоризама и кратких прича; живи у Београду.

Новаковић Небојша (1966, Ниш), дипломирани економиста; пише кратке приче и афоризме; награђиван за прозу; живи у Нишу.

Новокмет Слободан (1982, Београд), студент српског језика и књижевности; објављивао у периодици и на Интернету; живи у Београду.

Новчић Дејан (1966, Београд), сценариста, редитељ и композитор; књига поезије „Песме за Мушки и Женски вокал” (1994); написао сценарио за десетак кратких и више дугометражних филмова; живи у Београду.

Опавски Весна (1976, Београд), дипломирани ликовни уметник; објављивала поезију у књижевним часописима; заступљена у зборницима; награђивана за кратке приче; живи у Београду.

Орловић Миле (1981, Београд), студент права; живи у Београду.

Орловић Милена (1957, Београд), живи у Београду.

Остојић Мирјана (1977, Сарајево), објављивала приче у часописима; заступљена у зборницима поезије и прозе; књига кратких прича „Принцеца од вате” (2003); живи у Приједору.

Павић Александар (1960, Нови Сад), пише афоризме и хаику; књиге афоризама „Под фаровима месечине” (1990) и „Лабудова песма – пачији сан” (1992), збирка афоризама и хаику песама „Бачена сена” (1993); хаику објављује у бројним часописима у земљи и иностранству; заступљен је у три хаику антологије.

Пакашки Јелена (1981, Зрењанин), студент књижевности; сарађује с књижевним часописима; живи у Зрењанину.

Папеш Раша (1947, Београд), доктор стоматологије; пише кратке приче и афоризме; заступљен је у више домаћих и страних антологија сатире; књига афоризама „Маске ликују”; живи у Крагујевцу.

Печеновић Дејан (1971), машински инжењер; пише приче и афоризме; заступљен у неколико зборника кратких прича и афоризама; живи у Београду.

Пешић Ч. Никола (1948, Лука код Гациног Хана), економиста; пише афоризме, поезију, епиграме, кратке приче; заступљен у зборницима; сарађује са часописима и листовима; живи у Нишу.

Пешић Светлана (1953, Власотинце), студирала теорију књижевности и општу књижевност; објављивала поезију и прозу у бројним часописима и листовима; више пута награђивана за приче и песме; живи у Власотинцу.

Поповић П. Александар (1973, Земун), дипломирани инжењер геологије; збирка песама „Огледала тврђаве” (2005); живи у Београду.

Поповић Драган (1959, Београд), дипломирани економиста; заступљен у тринаест антологија кратких прича; живи у Београду.

Поповић Б. Милан (1976, Ужице), пише поезију и прозу; живи у Београду.

Прља Бранко (1977, Сарајево), графички и веб дизајнер, преводилац; збирка кратких прича „По нешто за свакога, ништа за некога” (2003, на македонском); објављује приче у часописима; живи у Скопљу.

Продановић Живко (1945, Загреб), прозу и поезију објављује у бројним часописима, новинама и зборницима у Аустралији, Хрватској, Индији, Јапану, Канади, Холандији, Немачкој, САД, Словенији, Србији и Црној Гори,

Великој Британији и на Филипинима; романи „Тамара” (2000) и „Смрт у римским рушевинама” (2003), збирка приповедака „Мешуге – десет записа о жидовским судбинама” (2002), збирка научнофантастичних хаikuа „Роботи у рат” (2005); члан је Друштва хрватских писаца; живи у Загребу.

Пупек Невенка (1969, Загреб), дипломирани инжењер електротехнике; пише поезију и прозу; објављивала на Интернету; живи у Загребу.

Раданов Љиљана (1962, Сремска Митровица), магистар енглеског језика; пише приче и романе; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Шиду.

Радановић Маја (1978, Београд), апсолвент на Факултету ликовних уметности; живи у Београду.

Радовановић Даница (1976), дипломирани филолог; пише приче, есеје, путописе и књижевну критику; заступљена у зборницима прича; сарађује са књижевним часописима; живи у Београду

Радосављевић Кристина (1974, Ријека), правни техничар; заступљена у зборницима кратких прича и песама; живи у Шиду.

Радош Ненад (1946, Вишеград), професор српског језика и лектор; књига лирских текстова „Небески записи”, збирка приповедака „Приче од камена и сна” и роман „Матура под липама”; заступљен у многим часописима и зборницима; награђиван за есеје, приче и песме; живи у Београду.

Ракић Настасја (1983), студент српског језика и књижевности; пише песме и кратке приче; заступљена у зборницима; живи у Београду.

Рамовш Аида (1967), дипломирани правник; заступљена у зборнику кратких прича; живи у Београду.

Раонић Зоран (1956, Ђурђевића Тара), пише поезију и прозу; збирке поезије: „Вилино коло” (1995), „Четири мијене” (1996), „Диоба ватре” (1997), „Други круг ватре” (1998), „Дјечак у крилу” (2000) и „Иза бране” (2001); заступљен је у бројним зборницима, прегледима и антологијама, нашим и страним; члан редакција више листова и часописа; хаику поезија му је преведена на десетак језика; приредио је прву панораму црногорске хаику поезије, која је објављена и на словеначком; добитник више домаћих и међународних награда и признања; живи у Пљевљима.

Раца Зоран (1972, Нови Сад), саобраћајни техничар; живи у Београду.

Рачић Вукашин (1982, Иванград), студент права и новинар; пише поезију и кратке приче; живи у Подгорици.

Рим-Живковић Љиљана, археолог; објављује у часописима; објавила је неколико књига, под својим именом и псеудонимима; члан је Удружења књижевника Србије; живи у Београду.

Ристић Ј. Драган (1948), професор немачког језика и књижевности; превео, између осталог, и „Антологију најкраће немачке приче”; пише кратке приче и хаику; од 1996. године је главни уредник „Хаику новина” из Ниша; награђиван; књиге хаику песама: „Из дневника једног хаиђина” (1995), „Бубице у глави” (2001), „Пчела у целофану” (2001), „Цврчак у акцији” (2002), збирка кратких прича „Каљаче и катедрале – 88 најкраћих прича”; живи у Нишу.

Рогвић Херцег, пише поезију и прозу; живи у Београду.

Рудан Синиша (1978, Карловац), студент рачунарства; пише кратке приче; награђиван; заступљен у зборницима; живи у Смедеревској Паланци.

Савић-Милићевић Владислава (1966, Зрењанин), наставник разредне наставе; пише поезију и прозу; објављене књиге за децу: „Е, баш хоћу” (у коауторству с Немањом Савићем, 2004) и „О правима мачака у пар тачака” (у коауторству с Немањом Савићем, 2004); живи у Зрењанину.

Савић Немања, новинар; награђиван; живи у Зрењанину.

Савковић Дарко, живи у Београду.

Семакин Александар (1983, Врбас), студент политичких наука; пише поезију и прозу; награђиван за поезију; заступљен у зборницима поезије; живи у Врбасу.

Симеуновић Наташа (1979), професор српског језика и књижевности; живи у Београду.

Симић Владимир (1975, Београд), апсолвент српског језика и књижевности; заступљен у зборницима кратких прича; поезију објављује у часописима; збирка поезије „Понорнице”; живи у Обреновцу.

Симић Славица (1976, Београд), наставник српског језика; живи у Обреновцу.

Синдик Јошко (1965, Дубровник), магистар кинезиологије, проф. психологије; кратке приче, песме, есеје и драме објављивао у часописима за културу и књижевност; објавио књиге „Над провалијом” (1991), „Преокрет” (1993) и „Круховање и каменовање” (1994); заступљен у зборницима прича; награђиван за поезију и приче; живи у Загребу.

Совиљ Неда (1981, Нови Сад), живи у Новом Саду.

Спасојевић Зоран (1949), пише поезију, кратку причу, драму и сценарио; објављивао у бројним часописима; књиге прича „Одело за одлазак” (1997) и „Кратке приче

без муке” (2003), књиге поезије „Дар празнине” (1986) и „Глад” (1998), драмска трилогија „Америка има рупу” (2003) и књига кратких драма „Резерват Србија” (2005); аутор је неколико ТВ и радио драма, комедија и сценарија хумористичке ТВ серије „За сада без доброг наслова” (2000); заступљен у двадесет антологија и зборника кратких прича; добитник бројних награда; бави се компјутерском графиком; живи у Крагујевцу.

Средановић Мирослав (1936, Ластва код Требиња), дипломирани правник; пише афоризме, песме и кратке приче; књиге афоризама „Сто и ниједан афоризам” (2000), „Није смешно” (2001) и „Записи на кожи” (2004); заступљен у зборницима прича и афоризама; поезију објављивао у књижевним часописима; живи у Београду.

Стаменковић Иван (1976, Алексинац), професор књижевности; пише приче и књижевну критику; збирка приповедака „Приручник за потревљивање” (2002); живи у Београду.

Станковић-Авакумовић Светлана (1977, Београд), администратор; пише поезију и прозу; књига поезије „Призна(ва)ње” (2004); заступљена у зборницима кратких прича; живи у Београду.

Станојевић Бојан (1969, Јагодина), пилот хеликоптера; пише песме и приче; поезију објављивао у нашим и иностраним часописима; књиге песама: „На путу ка светлости” (1993) и „Капи тишине” (2000); живи у Београду.

Старешина Борис (1973, Београд), студент медицине; награђиван за приче; роман „Санаторијум” (2004); живи у Београду

Стефановић Мирослав (1948, Рипањ), пише поезију, прозу и афоризме; збирка афоризама „Центар света” (2003); живи у Београду.

Стефановић Татјана (1960, Београд); адвокат; пише бајке, хаику, класичну и дечју поезију; награђивана у Јапану за хаику поезију; сарађује с више књижевних часописа; живи у Београду.

Стојанов Будимка (1939, Кикинда), објавила седам збирки поезије; превођена на многе језике; заступљена у више од три стотине зборника и антологија у земљи и свету; живи у Београду.

Стојановић Драган (1976), новинар; живи у Новом Саду.

Стојчевић Бранко (1980), студент економије; живи у Београду.

Теофиловић Витомир (1943, Врчин код Београда), дипломирани филолог; књиге афоризама „Доле црни петак”, „Примери оптимизма” и „Државни циркус”, збирка песама „Сунце изнутра” и књига есеја „Хиперборејци на Суматри”; приредио је панораму „Враг и шала. Пола столећа српског афоризма”; превођен на више језика; живи у Београду.

Терзић Недељко (1949, Босут), пише поезију, прозу, књижевну критику, драме, телевизијска и радио сценарија; хаику поезију; објавио четрдесет пет књига; песме и проза превођени на енглески, немачки, јапански, руски, италијански, шпански, бугарски, албански, турски, мађарски, јерменски, словачки, русински, украјински, словеначки, македонски, ромски и есперанто; заступљен у бројним зборницима, антологијама и часописима; живи у Сремској Митровици.

Тот Ференц (1959), машински техничар; пише поезију и прозу; хаику и приче објављивао у више часописа у земљи и иностранству; заступљен у зборницима; живи у Сремским Карловцима.

Тофчевић Дејан (1971, Ужице), контролор летења; пише афоризме и кратке приче; књига афоризама „Црно на бело” (2002); награђиван за кратке приче и афоризме; заступљен у зборницима прича и афоризама; живи у Подгорици.

Тошић Радош – Кала, живи у Београду.

Тумарић М. Мића (1949, Нови Сад), новинар; објавио је четрнаест књига у двадесет издања, „Десно од памети” (1982), „Отворене карте” (1989, 1992), „Мозаик” (1995), „Ја, он, они” (1996), „Време затвора” (2001) итд.; превођен на енглески, руски, мађарски, русински, словачки, македонски, словеначки, румунски итд.; добитник више награда; заступљен у неколико антологија као прозни писац и песник; члан Друштва књижевника Војводине и Удружења новинара; живи у Новом Саду.

Ћурчић Бранко (1980, Сомбор), апсолвент опште књижевности и теорије књижевности; заступљен у зборницима кратких прича; сарађује са часописима; живи у Сомбору.

Филиповић Далибор Филип (1976, Бор), пише прозу и поезију; објављивао у многим домаћим и иностраним часописима; заступљен у више од четрдесет домаћих и иностраних зборника; добитник више домаћих и иностраних награда и признања; књиге: „Дај да будем слово” (1997), „Нема краја ноћи” (1998), „Elle”, „Предворје зеница” (2002); приредио је „Антологију савремене поезије књажевачких песника” (2003); песме су му превођене на више језика; живи у Књажевцу.

Фогел Данијел (1975, Београд), новинар и дипломирани инжењер рачунарства; живи у Израелу.

Фунда Жељко (1950, Вараждин), дипломирао компаративну књижевност и енглески језик; књига прича „Вараждинске приче”, приче за децу „Осмијешене приче”, књиге поезије на кајкавском „Сречовњача” и „Моцартење”, књига „хаибунастих текстова” „Књига сендвича”; добитник девет награда за хаику поезију у Јапану; члан Друштва хрватских књижевника; заступљен у хрватским и међународним хаику зборницима и антологијама; живи у Вараждину.

Херцег Миленко (1940, Грабовица), просветни радник у пензији; пише поезију и прозу; заступљен у многим зборницима; члан Друштва књижевника Војводине и Удружења књижевника Србије; живи у Лазареву код Зрењанина.

Хонић (Малахова) Ирина (1985, Липетск, Русија), студент журналистике; заступљена у зборницима кратких прича; живи у Малмеу.

Хонић Сенад (1962, Нови Пазар), дипломирани економиста; објавио више од хиљаду афоризама; добитник неколико награда за афоризам и карикатуру; заступљен у зборницима кратких прича; сарађује с књижевним часописима; живи у Малмеу.

Цветковић Душан (1973, Ниш), техничар у индустрији намештаја; своје приче реализовао у виду стрипова и кратких филмова; живи у Нишу.

Цветковић Миодраг (1972, Врање), шумарски инжењер; пише приче; живи у Владичином Хану.

Чворовић Ива (1983, Београд), студент; живи у Београду.

Чонка Бојана (1977, Београд), студент менаџмента; живи у Београду.

Чотрић Александар (1966, Лозница), пише афоризме и сатиричне приче; објавио четири књиге афоризама; добитник је више књижевних награда; заступљен у антологијама сатире које су објављене у Србији, Русији, Аустрији, Немачкој и Бугарској; превођен на више страних језика; члан Удружења књижевника Србије; живи у Београду.

Џигурски Драган, правник; пише приче, романе и новеле; романи: „Ветар” (1999), „Кловн” (2001) и „Кавез за Феникса” (2004); сарађује са часописима; живи у Новом Бечеју.

Шаранчић Миломир Леки (1955), пише песме, приче и афоризме; књиге: „Јагоде са јабукових грана” (1955), „Ехо шутње” (1995), „РобоВласници УМА (1998, афоризми); заступљен у зборницима и часописима; живи у Београду.

Шарчевић Невена (1985, Ваљево), студент италијанског језика и књижевности; пише песме, приче, приповетке и афоризме; живи у Ваљеву.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41–36(082.2)

ВРАТА моје приче : најлепша остварења са IV конкурса за најкраћу кратку причу / приредио Ђорђе Оташевић. – Београд : Алма, 2005 (Београд : Скрипта Интернационал). – 248 стр. ; 21 см. – (Библиотека Савремена књижевност / [Алма, Београд])

Аутори: стр. 223–247.

ISBN 86–84023–33–1

1. Оташевић, Ђорђе

COBISS.SR-ID 125311244